

Bu kitaba sığmayan
daha neler var!

Karekodu okutun, bu kitapla
ilgili EBA içeriklerine ulaşın!

ÖDS

ÖĞRENCİ/ÖĞRETMEN
DESTEK SİSTEMİ

<https://ods.eba.gov.tr>

- Konu Anlatımlı
Ders Videoları
- Soru Çözüm
Videoları
- Ders Anlatım
Videoları
- Çoktan Seçmeli
Sorular

Kişiselleştirilmiş
Öğrenme ve
Raporlama

Animasyonlar,
3B Modeller,
Simülasyon ve Oyunlar

Paylaşım ve
İş birliği

Ortak / Özel
Takvim

eba
www.eba.gov.tr

BU DERS KİTABI MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINCA
ÜCRETSİZ OLARAK VERİLMİŞTİR.
PARA İLE SATILAMAZ.

ISBN 978-975-11-6355-4

Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 5'inci Maddesinin
İkinci Fıkrası Çerçevesinde Bandrol Taşınması Zorunlu Değildir.

ULAŞTIRMA HİZMETLERİ ALANI KARGO HİZMETLERİ 10 DERS MATERYALİ

MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ

ULAŞTIRMA HİZMETLERİ ALANI

KARGO HİZMETLERİ

10 DERS
MATERYALİ

MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ
Ulaştırma Hizmetleri Alanı

Kargo Hizmetleri 10

DERS MATERYALİ

YAZARLAR

ALİ EFE ÇINAR
ALİ İBRAHİMOĞLU

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI: 7982
YARDIMCI VE KAYNAK KİTAPLAR DİZİSİ.....: 1910

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiç bir surette alınıp yayımlanamaz.

HAZIRLAYANLAR

Dil Uzmanı ESENGÜL ŞAN

Program Geliştirme Uzmanı FULYA ÖLKEN

Rehberlik Uzmanı GÜLŞEN YALIN

Görsel Tasarım Uzmanı MUSTAFA CEM KOÇER

ISBN 978-975-11-6355-4

Millî Eğitim Bakanlığının, 24.12.2020 gün ve 18433886 sayılı oluru ile Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünce ders materyali olarak hazırlanmıştır.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

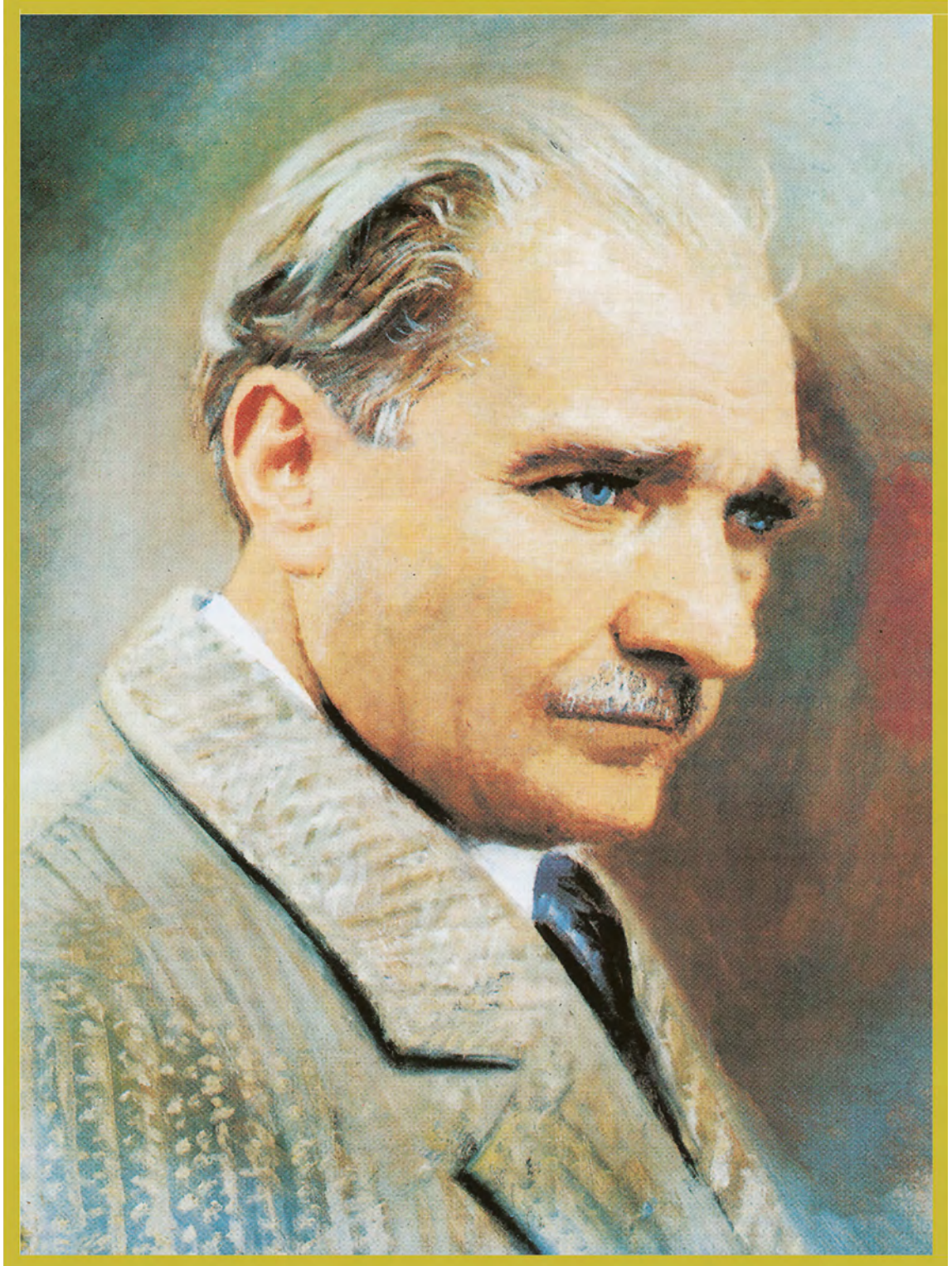
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaît bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

DERS MATERYALİNİN TANITIMI	11
----------------------------------	----

1. ÖĞRENME BİRİMİ İHRACAT KARGO İŞLEMLERİ

1.1. HAVA YOLU KARGO TAŞIMACILIĞINDA İHRACAT İŞLEMLERİ.....	24
1.1.1. Hava Yolu Kargo Taşımacılığında Yükleme Öncesi Yapılan İşlemler	25
1.1.2. Hava Yolu Kargo Taşımacılığında Paletleme İşlemleri	26
1.1.3. ULD Tanım ve İşaretleme.....	27
1.1.3.1. ULD'nin Kodlanması.....	28
1.1.3.2. ULD'nin Sertifikasyonu.....	28
1.1.3.3. Sertifikalı ve Sertifikasız ULD	29
1.1.3.4. ULD'nin Doğru Kullanımı.....	29
1.1.4. Hava Yolu Kargo Taşımacılığında Yükleme İşlemleri	30
1.1.4.1. Konteynerlerin Yüklmesi.....	30
1.1.4.2. Paletlerin Yüklmesi.....	31
1.1.4.3. Elleçleme	32
1.1.4.5. Boş ULD'nin Depolanması	33
1.1.4.6. Yüklmiş ULD'nin Depolanması	33
1.1.5. Hava Yolu Kargo Taşımacılığında Kullanılan Belgeler (İhracat)	34
1.1.5.1. Hava Yolu Konşimentosu (Air Waybill-AWB)	34
1.1.5.2. Elektronik Air Waybill (e-AWB).....	36
1.1.5.3. Gümrük Beyannamesi	37
1.1.5.4. Hava Yolu Kargo Manifestosu	38
1.1.5.5. Kaptana Bildirim (The Notification to Captain-NOTOC).....	39
1.1.5.6. Kontrol Listesi (Checklist).....	39
1.1.5.7. Çıkış Özet Beyan	41
1.1.6. FFM (Flight Freight Manifest) Mesajı Hazırlama	42
1.1.7. Hava Yolu Taşımacılığında Kargoların Sınıflandırılması ve Kargo Operasyonları.....	43
1.1.7.1. Uçağa Yükleme Şekline Göre Kargolar	43
1.1.7.4. Özel Prosedürler	43
1.1.8. Ağırlık ve Denge Brüt Hata Kontrolleri	44
1.1.8.1. Başlıca Yükleme Riskleri	44
1.1.8.2. Yanlış Yüklemenin Sonuçları.....	45
1.1.9. Yükün Özelliğine Göre Kargolar	45
1.1.10. Hava Yolu ile Tehlikeli Madde Taşımacılığı	53
1.1.10.1. Tehlikeli Madde Yönetmeliklerine (DGR) Göre Tehlikeli Maddelerin Sınıflandırılması	54
1.1.10.2. Kabine Kabul Edilen Tehlikeli Maddeler	57
1.1.10.3. Yasaklanmış Tehlikeli Maddeler	57
1.1.10.4. Tehlikeli Madde Elleçleme	58
1.1.10.5. Kabinde Tehlikeli Maddelerin Keşfi	58
1.1.10.6. Korunma	58

1.1.10.7. Tehlikeli Maddelerin Uzaklaştırılması	59
1.1.10.8. Tehlikeli Maddelerin İstiflenmesi	59
1.2. İHRACAT KARGO DOSYALAMA VE ARŞİVLEME İŞLEMLERİ	59
1.2.1. E-Arşivlemenin Faydaları	60
1.2.2. Fiziksel Kâğıt Arşivlemeyle İlgili Temel Boyut	60
1.2.3. Arşivlenmiş Dosyalar, Belgeler İçin Gereklilikler	60
1.2.4. Dosya ve Belgelerin Fiziksel Kullanımı, Arşivlenmesi ve İmha Edilmesi	61
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	62
2. ÖĞRENME BİRİMİ: İTHALAT KARGO İŞLEMLERİ	
2.1. HAVA YOLU KARGO TAŞIMACILIĞINDA İTHALAT İŞLEMLERİ.....	68
2.1.1. İthalata Konu Olan Hava Kargoların Sınıflandırılması	69
2.1.1.1. Özel Kargolar	69
2.1.1.2. Genel Kargolar	69
2.1.1.3. Hava Kargo ile Taşınarak İthalata Konu Olabilecek Kargolar	70
2.1.2. Uluslararası Hava Kargo Taşımacılığı	71
2.1.2.1. Uluslararası Hava Kargo Taşımacılığında Ödeme İşlemleri	71
2.1.2.2. Ulusal ve Uluslararası Anlaşmaların Hava Kargo Taşımacılığı İçin Önemi	71
2.1.2.3. Türkiye’de Hava Yolu Kargo Taşımacılığında Gümrükleme.....	72
2.1.3. Hava Kargoda Gerçekleştirilen İthalat İşlemleri	72
2.1.3.1. Gelen Uçak Beraberinde Gelen Evraklar ve Yapılan Evrak İşlemleri.....	72
2.1.3.2. Gelen Uçağı Boşaltma İşlemleri	80
2.1.3.3. İthalat Kargoda Gümrük İşlemleri.....	84
2.1.3.4. İthalat Kargoların Kabul İşlem Süreçleri	87
2.1.4. İthalat Kargoda SITA Mesajları	95
2.1.4.1. FSU (Feight Status Update) Mesajları.....	95
2.1.4.2. Standart Gönderilen İthalat Kargo Mesajları	97
2.2. İTHALAT KARGO DOSYALARININ ARŞİVLENMESİ.....	104
2.2.1. Hava Yolu Firmasınca Arşivlenen Belgeler	104
2.2.2. Yer Hizmetleri Firmasınca Arşivlenen Belgeler.....	104
2.2.3. İthalatçı Firma Tarafından Arşivlenen Belgeler	104
2.2.4. Freight Forwarder Tarafından Arşivlenen Belgeler	105
2.2.5. Antrepo Tarafından Yapılan Arşivleme	105
2.2.6. Depo Tarafından Arşivlenen Belgeler	105
2.2.7. İç Taşıyıcı Tarafından Arşivlenen Belgeler	105
2.2.8. Gümrük Müşaviri Tarafından Arşivlenen Belgeler	105
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	106
KAYNAKÇA	111
CEVAP ANAHTARI.....	113
EK.....	114

DERS MATERYALİNİN TANITIMI

Öğrenme birimlerinden önceki tabloları gösterir.

HAVA KARGO HİZMETLERİ İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR, BİLİNMESİ GEREKEN TANIMLAR VE İNGİLİZCE KELİMELER İLE ANLAMLARI

Tablo 1: İngilizce Kelimeler-Okuyulan-Artımları

Kelime	Kelimenin Okunuşu	Kelimenin Anlamı
Freight	Frayt	Kargo, yük
Cargo	Kargo	Kargo, yük
Status	Statüs	Durum
Exchange	Eksanç	Takas etmek, para bozdurma
Handling	Elçileme	Elle yapılan işlem
Prepaid	Prepayd	Ön ödenmiş
Charges collect	Çalışın-kalışın	Toplam giderler
Power on	Power on	Çalıştırma açma butonu
Power drive	Power drive	Yünlendirme çubuğu
Bulk	Balk	Dökme yük, istiflenmiş yük
Rules	Ruallr	Kurallar
Net	Net	İthal
Consignment	Konsayman	Gönderi, mal gönderme, sevki etme
Booked	Buakd	Rezerve edilmiş
Specific	Spezifik	Özel
Flight	Flayt	Uçuş
Update	Ajdet	Güncelleme
Received	Raisvd	Teslim alınan, gelen
Shipper	Şippa	Gönderici, nakliyecisi
Agent	Ejant	Acente
Manifested	Manifestd	Manifoto edilmiş, listelenmiş
Departed	Dipajd	Havallanmadan ayrılmış
Transferred	Transferd	Transfer edilmiş
Another	Enajdr	Bir başka
Airline	Erlayan	Hava yolu şirketi
from	from	-den, -dan
to	to	-e, -a
Given	Gıvan	Verilmiş
Destination	Destineyan	Varış noktası
Consignee	Konatanı	Kendisine mal gönderilen, alıcı
has been	hez bin	İngilizce verbo zaman kalıbı
Arrival	Erıayvd	Varış noktasına ulaşma kargo
Informed	İnfogımd	Bilgiyi verilmiş kargo
Documents	Dokımannta	Belgeler, dokümanlar
Arrival	Erıayvd	Varış, gelen
Cleared	Klıkd	Gümrük işlemleri tamamlanmış
Customs	Kastama	Gümrük
Delivered	Delıvıjd	Teslim edildi

Öğrenme birimlerinden önceki etkinlikleri gösterir.

1. ETKİNLİK Aşağıdaki bulmacayı örneğe göre tamamlayınız.

Bulk	Transferred	Flight	Consignee	Exchange	Consignment
Manifested	Booked	Power On	Handling	Received	Status
Shipper	Departed	Net	Charges Collect	Agent	Cargo
Power Drive	Customs	Discrepancy	Destination	Rules	Freight
Specific	Delivered				Airline

Yukarıdan Aşağıya

- Kurallar
- Özel
- Yünlendirme çubuğu
- Acente
- Durum
- Elle yapılan işlem
- İthal
- Varış noktası
- Gümrük
- Teslim alınan, gelen
- Çalıştırma açma butonu
- Havallanmadan ayrılmış
- Kargo
- Hava yolu şirketi

Soldan Sağa

- Gönderici, nakliyecisi
- Kendisine mal gönderilen
- Uçuş
- Takas etmek, para bozdurma
- Dökme yük, istiflenmiş yük
- Elle yapılan işlem
- Gönderi, mal gönderme, sevki etme
- Toplam giderler
- Teslim edildi
- Manifoto edilmiş, listelenmiş
- Gümrük
- Tasarrüf, uyumsuzluk
- Rezerve edilmiş

Öğrenme birimi numarası ve adı gösterir.

Öğrenme birimi ile ilgili görseli gösterir.

1. ÖĞRENME BİRİMİ İHRACAT KARGO İŞLEMLERİ

Bu öğrenme biriminde;

- Rizasyonuna göre gelen kargoların Kontratları (AMB) ve gümrük beyannamelemleri açıklanır.
- Uçuş tabanlı olmayan kargolar açıklanır.
- İhracat yapılacak olan kargoların hazırlığı ve ihracat kargoların özelliklerine göre açıklanır.
- Teknik malde oluşan taşıyan kargolar, alacakları orijinal ve DGR kuralları açıklanır.
- Kargoların yapılabilecek standartlara karşı alınabilecek önlemler listelenir.
- İhracat kargoların için kargo manifestosu (Genel, C/O, D/L, L, ve NOT/DC) açıklanır.
- Gümrük Muhafaza Birimine gelen kargo bildirimleri kargo manifestosu üzerinden yapılmaya başlanır.
- FFM (Flight Freight Manifest) mesajı göndürülür ve ilgili hava yollarına GITA vasıtasıyla gönderilmesi sağlanır.
- Özet beyan (Çek bildirim) hazırlama üzerinde durulur.
- İhracat kargo dokümanları açıklanır.
- İhracat kargo dokümanları açıklanır.

KONULAR

- HAVA YOLU KARGO TAŞIMACILIĞINDA İHRACAT İŞLEMLERİ
- İHRACAT KARGO DOKÜMANLAMA VE ARŞİMLEME İŞLEMLERİ

KAVRAMLAR

- İHRACAT KARGO
- İHRACAT KARGO YAKU, EME
- İHRACAT KARGO DOKÜMANLARI
- ÖZEL KARGO TÜRLERİ
- TEKİRLİ MALDEMLER

HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

- İhracat kavramı sizce ne ifade ediyor?
- İhracat ürün özelliklerinde alkolün hangi ürünler geliyor? Dispozisyonları aşağıdaki tabloda paylaşarak altına gelen ürünleri belirtir ve tablolara kısaca karşılayınız.

Öğrenme birimindeki konuları gösterir.

Öğrenme birimi ile ilgili kavramları gösterir.

Öğrenme biriminde hedeflenen kazanımları gösterir.

Öğrenme birimi ile ilgili hazırlık çalışmalarını gösterir.

Öğrenme biriminin karekodunu gösterir.

DERS MATERYALİNİN TANITIMI

Öğrenme birimi başlığını gösterir.

Konu ile ilgili uygulama çalışmasını gösterir.

2. ÖĞRENME BİRİMİ İTHALAT KARGO İŞLEMLERİ

2. ETKİNLİK	Aşağıdaki uçaklardan ULD boşaltma işlemlerini 1'den 8'e doğru sıralayınız ve sonuçlarınızı arkadaşlarınızla karşılaştırınız.
1	Uçak iç zemin ve high loaderin taşıma zemini birbirine uyumlu taşıma raylarından oluşur. Bu taşıma personeli tarafından "Power On" butonuna basılarak çalıştırılır.
2	High loader tam olarak kompartımanın kapısına yaklaşıncaya kadar.
3	High loaderin yönlendirilen operatör de high loaderin asansörünü aşağıya alır ve ULD'leri dışarıya yığar.
4	Personel, "Power Drive" yönlendirme çubuğuyla taşımayı yönlendirme yaparak ULD'leri high loader üzerine bindirir.
5	Personel içeri girer ve ilk ışık olarak çıkışın yakası (Uçak tipine göre kökpitin şekli açılmış olabilir).
6	Bir personel uçak kargo kompartımanının kapısının yanındaki yönlendirme uyarak butonları vasıtasıyla kargoyu açar. Bunun için high loader ile yukarıya çıkması gerekmektedir (Uçak tipine göre kökpitin kapıları açılabilir).
7	Personel, ULD kilidini açar.
8	Personel, hızlı bir şekilde kompartıman için hasar kontrolü yapar; eğer bir hasar varsa durumu bir işletme raporlar.

<http://hkap.eba.gov.tr/Kodlar.php?KOD=21898>

2.1.3.3. İthalat Kargoda Gümrük İşlemleri

Gümrük vergisi, dış ticarete konu olan eşyanın değeri veya miktarı üzerinden alınan, genel bütçeye katkı sağlamakla birlikte aynı zamanda ekonomi politikası aracı olan bir vergidir. Ülkemizde artan tüketim ihtiyaçları, önceleri firmaların yurt dışından ürün getirmesine sebep olurken günümüzde her şahıs yurt dışından ürün getirebilmektedir. Yurt dışından gelen ürünler için devletin belli bir oranda vergi almaktadır. Bu vergi, hem ülke ekonomisine büyük katkı sağlarken hem de ülkemizde milli üretimi artırıp işsizliği azaltma amacını gütmektedir.

- Türkiye Gümrük Bölgesine gelen hava yolu taşıtlarının kontrolü indikleri havalimanında bulunan yetkili gümrük idaresi tarafından yapılır.
- Hava yolu taşıtları, Türkiye Gümrük Bölgesinde ilk incedikleri havalimanında görevli personel tarafından kontrol altına alınırlar. Taşıtan taşıma veya yük belgeleri, yolcu ve personel listeleri ile milli hava taşıtlarına ait kumanya ve akaryakıt listeleri kontrol edilir. Kumanya ve akaryakıt bulunan yerler mühür altına alınabilir. Taşıta başka bir hava limanına boşaltılacak eşya bulunması halinde, bunlara ait yük veya taşıma belgeleri de incelenir.
- Yurt dışından gelen hava yolu taşıtları için işleticisi veya temsilcisi tarafından, Görsel 2.17'de yer alan Hava Yolu Beyan Formu doldurulurak diğer belgelerle birlikte kontrol edilerek görevli personele beyan edilir. Beyan Formu ile eklenmeli yüklemeye veya taşıma belgeleri, münnetebat eşya listesi ile kumanya ve yakıt listeleri gibi belgeler arasında eşleştiği olması veya ihbar ya da şüpheli hâlinde hava taşıtı ayrıca kontrol edilebilir.

Uygulama videolarına ait karekod ve karekod linkini gösterir.

Konuya ait etkinliği gösterir.

Konu ile ilgili bilgi kutusunu gösterir.

Bilgi Kutusu

Türkiye Gümrük Dairesi bayrağı, Türk bayrağı ile aynı formattadır. Tek renk, bayrağın iç kısmında ay ve yıldız (çevresinde bayrağın kendisiyle çevrili) konumlandırılmış yeşil bir dışkırtıdır bulunur. (Görsel 2.15).

Gümrük Özet Beyan (Görsel 2.16)

Gümrük Mevzuatına göre **Özet Beyan**, taşıt aracı ve gümrüğe sunulan eşya ile ilgili genel bilgilerin yer aldığı ve taşıyıcı veya temsilcisi tarafından yapılan beyandır. Özet Beyan, eşyanın tanımlanması için gerekli tüm bilgileri içeren ve önceden belirlenmiş matbu (hazır) bir belgedir. Özet Beyan, Gümrük Yönetmeliğinin 10 Nolu ekinde yer alan form ile yapılır (Görsel 2.16).

Görsel 2.15: Türkiye Gümrük Dairesi bayrağı

Görsel 2.16: Gümrük Özet Beyan Formu

Konuya ait görseli gösterir.

ULD'nin taşınması ile ilgili standartların tümü, ULD'nin her zaman taşıyıcılar, tekerlekli yataklar veya raflar üzerinde desteklenmesini gerektirir (Görsel 1.9). Bu standartlar ayrıca bir ULD'nin (fork-lift tarafından taşınmak üzere özel olarak tasarlanmadığı sürece), fork-lift ile eleçlenmesini gerektirir. Aksi durumda hasar durumu ortaya çıkabilmektedir.

1.1.4.5. Boş ULD'nin Depolanması

Boş konteynerler her zaman uygun konteyner raflarında saklanmalı, fork-lift kullanılmadan taşıyıcılara veya diğer taşıma ekipmanlarına kolay transfer için bekletilmelidir. Dış mekân rafları, konteynerlerin rüzgârlı havalarda uçmasını ve devrimasını engelleyecek şekilde tasarlanmalıdır. Boş kaplar yalnızca uygun eğitim ve kontrolörün olduğu ayrıca konteynerler fork-lift ile kaldırılmak üzere tasarlandığı yerlerde istiflenmelidir.

Fork-lift kullanımı için onaylanmış bir ULD haricinde, bunlar boş olsa bile asla yerde bırakılmamalıdır. Boş paletler istiflenirken dikkat edilmesi gereken noktalar:

- Başka bir yere kara veya hava yoluyla transfer edilmek üzere oluşturulan palet istifleri uygun şekilde oluşturularak temel paletle sabitlenmelidir.
- İstiflen fork-lift kullanımı için onaylanmış paletler çıkarırken, bu işlem çatal uçları palet kenar raylarına zarar vermeden yapılmalıdır.
- Ağır, bağlantı parçaları ile kilitleyerek paletle kalıcı şekilde tutturulabilir veya paletten tamamen çıkartılabilir nitelikte olmalıdır. Ağırın silinmesinde özen gösterilmelidir.

1.1.4.6. Yüklü ULD'nin Depolanması

Yükli ULD her zaman aşağıdaki gibi uygun bir transfer aracında depolanmalıdır:

- Dolly
- Palet
- Konteyner rafları
- Kargo terminali ULD taşıma ve depolama sistemi

Bir kara yolu aracında eşya demir yolu vagonunda yalnızca özel amaçlı ekipman kullanılarak aktarılmalıdır. Bu ekipmanların çoğu için teknik özellikler IATA Havaalanı Kullanım Kılavuzu'nda bulunabilir.

Bunları biliyor musunuz?

İlk kargo uçuşu 7 Kasım 1910'da ABD'de Dayton ile Columbus, Ohio eyaletleri arasında gerçekleştirildi.

"Bunları biliyor musunuz?" başlığı ile verilen bilgileri gösterir.

Öğrenme birimi ile ilgili Ölçme ve Değerlendirme sorularını gösterir.

1. ÖĞRENME BİRİMİ İHRACAT KARGO İŞLEMLERİ

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A) Aşağıdaki boş bırakılan parantezlere cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

- (...) İhracat kargosu ait Gümrük Beyannamesi tamamlandıktan sonra gümrük kargosuna çıkarılır.
- (...) Hava Yolu Taşıma Senedi (AWB), bir taşıyıcı veya acente tarafından düzenlenen ve sevki edilen mallar hakkında bilgiler içeren yasal olarak bağlayıcı bir taşıma belgesidir.
- (...) Özet kargolar, dökme (bulk) ve ULD kargolar olmak üzere iki sınıfa incelenir.
- (...) E-arşivleme üretkenliği artırır, maliyeti azaltır ve güvenliği düşürmez.
- (...) Hava yolu tehlikeli madde taşımaya ilişkin ilgili genel kurallar IATA DGR'de kitabıyla belirlenmiştir.

B) Aşağıdaki boşlukları uygun ifadelerle doldurunuz.

- ihracatta gümrük mevzuatına uygun olarak doldurulduktan ve ilgili ihracatçı birliği tarafından onaylandıktan sonra gümrük idaresine sunulan belgedir.
- AWB'de ilk (orijinal) nishan renklidir.
- "Sağlık, güvenlik, mülk veya çevre için risk oluşturabilir ve Tehlikeli Taahhütlerde tehlikeli mallar listesinde gösterilen veya bu talimatlara göre sınıflandırılan eşya veya maddeler" şeklinde tanımlanır.
- Karbon ile etkileşime geçen, sodyum silisli, metal katalizörler vb. maddeler sınıfında yer alır.
- Elle taşınırken ambajların üzerine ve etiketleri yapıştırılmalıdır.

C) Aşağıdaki sorulara doğru cevaplarını işaretleyiniz.

- Aşağıdakilerden hangisi uçağa kargo yüklenirken dikkat edilmesi gereken maddelerden biri değildir?
 - Etiketler dışardan okunacak şekilde tasarlanmalıdır.
 - Hava yolu kargo birimeti verirken ilgili hava yolunun Ground Operational Manual (GOM) ve Cargo Operational Manual'da (COM) yer alan yazılı talimatlara uyulmalıdır.
 - Kırılabilir yükler, palet veya konteynerlerde istiflenirken en üst yerleştirilmelidir.
 - ULD'ye yüklemeye yaparken kargo özel durumu nedeniyle TIACA standartlarına göre istiflenmelidir.
 - Yüklenen özel yükler konusunda dikkatli olunmalıdır (tehlikeli mallar, çabuk bozulan kargo, ağır kargo, deşirilebilir ve hassas kargo).
- Bir ülkenin ürettiği malları başka bir ülkeye taşıma satması denir." ifadesinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisinin gelmesi uygundur?
 - ihracat
 - ithalat
 - mal satımı
 - ordino
 - mal alımı

HAVA KARGO HİZMETLERİ İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR, BİLİNMESİ GEREKEN TANIMLAR VE İNGİLİZCE KELİMELE İLE ANLAMLARI

Tablo 1: İngilizce Kelimeler-Okunuşları-Anlamları

Kelime	Kelimenin Okunuşu	Kelimenin Anlamı
Freight	Frayt	Kargo, yük
Cargo	Kargo	Kargo, yük
Status	Statüs	Durum
Exchange	Eksçenc	Takas etmek, para bozdurma
Handling	Hendling	Elleçleme, elle yapılan işlem
Prepaid	Prepeyd	Ön ödemeli
Charges collect	Çağcis killekt	Toplam giderler
Power on	Pava on	Çalıştırma-açma butonu
Power drive	Pava drayv	Yönlendirme çubuğu
Bulk	Balk	Dökme yük, istiflenmiş yük
Rules	Ruuls	Kurallar
Wet	Vet	Islak
Consignment	Kinsaynmınt	Gönderi, mal gönderme, sevk etme
Booked	Buukd	Rezerve edilmiş
Specific	Spesifik	Özel
Flight	Flayt	Uçuş
Update	Apdeyt	Güncelleme
Received	Risiivd	Teslim alınan, gelen
Shipper	Şippa	Gönderici, nakliyecisi
Agent	Eycınt	Acente
Manifested	Manifestid	Manifesto edilmiş, listelenmiş
Departed	Dipağtid	Havalimanından ayrılmış
Transferred	Trensford	Transfer edilmiş
Another	Enağdır	Bir başka
Airline	Eerlayn	Hava yolu şirketi
from	from	-den, -dan
to	tu	-e, -a
Given	Givın	Verilmiş
Destination	Destineyşın	Variş noktası
Consignee	Konsinii	Kendisine mal gönderilen, alıcı
has been	hez biin	İngilizce verb3 zaman kalıbı
Arrived	Erayvd	Variş noktasına ulaşmış kargo
Informed	Infoğmd	Bilgisi verilmiş kargo
Documents	Dokümınts	Belgeler, dokümanlar
Arrival	Errayvıl	Variş, gelen
Cleared	Kliiid	Gümrük işlemleri tamamlanmış
Customs	Kastıms	Gümrük
Delivered	Deliviğd	Teslim edildi

Discrepancy	Diskrepinsi	Tutarsızlık, uyumsuzluk
Ad hoc	Ad hok	Önceden tahmin edilemeyen bir talebi karşılamak üzere mevcut programa eklenen uçuş.
AMO	Eyemo	Uzun dönemli olarak planlanmış uçuş operasyonları.
Checklist	Çeklist	Kontrol Listesi
Animal	Enimil	Hayvan
Trim	Trim	Denge
Comat	Komat	Hava yolu şirketine ait malzemeler
Import	İmpoğt	İthalat
Export	Ekspoğt	İhracat

Tablo 2 :Tanım ve Terimler

Kelimeler-Terimler	Okunuşu	Tanımı ve Açıklamaları
Air Waybill	Eer Veybil	Hava Yolu Konşimentosu
Bulk loading	Balk loding	Yığma, istif şeklinde yapılan yükleme işlemi
Dangerous Goods Regulations	Denciris Guds Reuleşins	Tehlikeli Madde Kuralları
Airway Declaration Form	Eervay Dekli-reyşin Form	Hava Yolu Beyan Formu
Cargo Interchange Message Procedures	Kağgo intiçeync messic prosicağs	Kargo mesajlaşma prosedürleri
LMC	Elemisi	Last Minute Change (Last minüt çenc)-Son dakika değişikliği
Dolly	Doli	Üzerine kargo, posta ve bagaj yüklenebilen değişik ölçülerdeki metal, düzgün, tekerlekli taşıma yüzeyleri.
High loader	Hay lodır	Özellikle palet ve konteynerin uçaklara yüklenmesi ve indirilmesinde kullanılan yükselip alçalma ve yüklere hareket verebilme özellikleri ile donatılmış araç.
Class rate	Klas reyit	Sınıfına göre kargo ücretleri
Specific Commodity Rate (SCR)	Spesifik komoditi reyit	Özel kargolar için ücretler
Euro pallet	Yüro palet	Avrupa Palet Birliği tarafından belirtilmiş standartlardaki paletlerdir.
Konşimento		Konşimento; taşıma senedi olarak da bilinen, üzerinde yükleyici, alıcı, ihbar merci bilgileri başta olmak üzere söz konusu ticari işlemle ilgili her türlü bilginin yer aldığı kıymetli evraktır.
Ordino		Konşimentoya karşılık eşyanın çekilebilmesi için talimattır. Ticarete konu eşyanın yüklenmesi veya boşaltılması öncesinde taşımacıya hitaben emir mektubu olarak verilen ordino ile mal sahibinin işlemleri tamamlanır ve ordino gümrük idaresine teslim edilir.
Varşova Konvansiyonu		12 Ekim 1929 tarihinde Varşova'da imzalanan "Uluslararası Hava Taşımalarına İlişkin Bazı Kuralların Birleştirilmesi" hakkındaki sözleşme.
Lahey Protokolü		Varşova Konvansiyonu'nda yapılan bazı düzenlemelerin 1955 yılında imzalandığı protokoldür.
Elleçleme		Gümrük gözetimi altındaki eşyanın asli niteliklerini değiştirmeden istiflenmesi, yerinin değiştirilmesi, büyük kaplardan küçük kaplara aktarılması, kapların yenilenmesi veya tamiri, havalandırılması, karıştırılması işlemlerini ifade etmektedir.

Acente		Bir kuruluşun yaptığı işi, o kuruluş dışında ve onun adına kazanç karşılığı yürüten daha küçük kuruluş.
Antrepo		Uluslararası alanlarda ürünlerin depolandığı yerlerdir. Uluslararası depo.
Boransal, Soft		Hava yolu şirketlerinin kullandığı bir hava kargo bilgi sistemidir.
Konteyner		Kargonun (yükün) içine koyularak uçağa yüklendiği koruma ünitesi
Kumanya		Yolculuk için hazırlanan yiyecek, azık.
Gümrük		Bir ülkeye giden veya ülkeden çıkan maldan alınan vergiye denir.
Ambar		Uçağın yük koymaya ayrılmış yeri, depolama alanı.
Damızlık yumurta		Canlı hayvan yavru üretmek için üretilmiş yumurtadır.
Hudut		Sınır
Fork-lift		Ağır yükleri kaldırmak ve özellikle bir araca ya da rafa yüklemek için kullanılan fork-liftler daha çok paletlerin üzerine yüklü ağırlıkları taşımak, kaldırmak ve istif etmek için kullanılır.
Taşıyıcı		Yükü taşımak için sözleşme imzalamış firmadır.
Hava yolu		Taşımacılık yapma yeterliliğine sahip, hava taşıyıcısı ile taşıma yapan firmalar.
Ad hoc uçuş	Ad hoc	Önceden tahmin edilemeyen bir talebi karşılamak üzere mevcut programa eklenen uçuş.
AMO uçuş	Eyemo	Uzun dönemli olarak planlanmış uçuş operasyonları
Checklist	Çeklist	Kontrol Listesi
Nature and Quality of Goods	Neyçir end kua- lidi of guuds	Eşyanın niteliği ve kalitesi
This Way Up	Diz vey ap	Dik duracak (Bir çeşit kargo etiketidir.)
Fragile	Frecayl	Kırılabılır-Hassas (Bir çeşit kargo etiketidir.)
Keep Temprature	Kiip tempracıır	Isıyı koru (Bir çeşit kargo etiketidir.)
Perishable	Pörişibil	Bozulabilir (Bir çeşit kargo etiketidir.)

Tablo 3: Kuruluşlar, Kısaltmalar ve Anlamları

Terimler	Açılımları	Okunuşu	Anlamları
ICAO	International Civil Aviation Organization	İntineşinıl Sivil Evieyşın Organizeyşın	Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü
IATA	The International Air Transport Association	Dı İntineşinıl Eer Transport Asosieyşın	Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği
FAA-TSO	Federal Aviation Administration - Technical Standard Orders	Fedırıl Evieyşın Edminis-tireyşın - Teknikıl Stendıd Oğdırs	Amerika Teknik Standart Emirleri
EASA	European Union Aviation Safety Agency	Yüropin Yuniyin Evieyşın Eycinsi	Avrupa Havacılık Emniyeti Ajansı
ETSO	European Technical Standard Orders	Yüropin Teknikıl Stendıd Oğdırs	Avrupa Teknik Standart Emirleri
FIATA	International Federation of Freight Forwarders Associations	İntineşinıl Federeyşın of Frayt Forvırdırs Asosieyşın	Uluslararası Nakliye Acenteleri Birlikleri Federasyonu
TIACA	The International Air Cargo Association	İntineşinıl Eer Kargo Aso-sieyşın	Uluslararası Hava Kargo Birliği

NOTOC	Notification to Captain	Natifikeyşın tu Kaptın	Uçağın kargo kompartımanına yüklenerek tehlikeli maddeler ve tüm özel kargolara ilişkin bir formdur. Kaptana bilgi verilerek amacıyla hazırlanır.
CITES	Convention on International Trades in Endangered Species of Wild Fauna and Flora	Kınvenşın on İntıneşınl Treyds in Endencırd Spesiis of Vild Fauna and Flora	Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme
OIE	Office International Des Epizooties	Ofis İntıneşınl Des Epizutays	Dünya Hayvan Sağlığı Örgütü
CASS	Cargo Account Settlement System	Kargo Ekaunt Sedılmınt Sistim	Kargo Masrafı Ödeme Sistemi
MCO	Miscellaneous Charges Order	Miseleyniyus Çağcıs Oğdaa	Çok Yönlü Ödeme Emri
GBL	Government Bill of Lading	Gavınmınt Bil of Leyding	Devlet Konşimentosu
NCV	No Customs Value	No kastıms valüü	Gümrük değeri olmayan mal
ULD	Unit Load Device	Yunit lood divays	Birim yükleme cihazı (konteyner, palet)
CAO	Dangerous goods as per attached shipper's declaration, Cargo Aircraft Only	Dencırıs guuds ez pör eteçıd şıpirs deklereyşın, kargo eerkraft onli	Taşıyıcının eklediği bilgiye göre tehlikeli maddeler, sadece kargo uçakları
GOM	Ground Operation Manuel	Graund opereyşın manüül	Yer hizmetleri el kitabı
COM	Cargo Operation Manuel	Kağgo opereyşın manüül	Kargo işlemleri el kitabı
DHMİ			Devlet Hava Meydanları İşletmesi
SHGM			Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü
BİLGE			Bilgisayarlı Gümrük Etkinlikleri

Tablo 4: Özel Yük Kod ve Tanımları

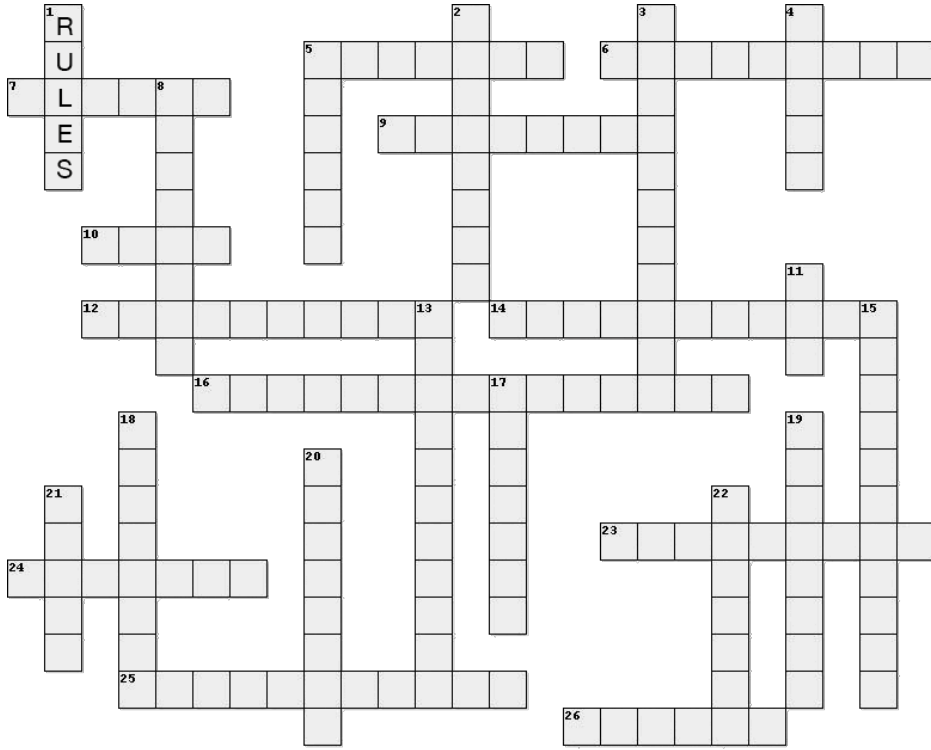
Kod	Tanım
ACT	Active Temperature Controlled : Faal sıcaklık kontrol sistemi olan sertifikalı ısıtılmalı konteyner
AOG	Aircraft on Ground : Uçağın yerde kalmasına neden olan, teknik arızayı gidermek amacı ile öncelikli gönderilen uçak yedek parçasıdır.
AVI	Live Animal : Yolcu beraberli kayıtlı bagaj olarak taşımaya kabul edilmiş evcil hayvanlar ve/veya kargo tarafından kabul edilmiş canlı hayvanlardır.
BAL	Ballast : Denge problemi olan ve/veya olabilecek uçaklarda kullanılmak üzere hazırlanmış kum veya çakıldan oluşan torbalardır (safra). Kapalı yerde tutulur ve ıslanmamaları sağlanmalıdır.
BED	Strecher Installed : Kabine bağlanan sedyedir.
BEH	Strecher Hold Loaded : Kargo kompartımanında taşınan şirkete ait sedyedir.
BIG	Big Cargo : İki veya daha fazla palete yüklenen, ağırlığı veya ebatları nedeniyle özel yükleme-boşaltma kuralları gerektiren yüklerdir.
CAO	Dangerous Goods Cargo Aircraft Only : Sadece kargo uçağında taşınabilen miktarda olan tehlikeli madde paketleridir. Bu etiketi taşıyan paketler kesinlikle yolcu uçağına yüklenmez.
CAT	Cargo Attendant on Cargo Aircraft : Kargo uçağında görevli ekiptir.
COL	Cool Perishable Goods : Taşınmasında ve depolanmasında düşük ısı gerektiren bozulabilir maddelerdir.
COM	Company Mail (Co-mail) : Şirkete ait yazışmalar ve postalarıdır.

CSU	Catering Equipment: Kargo kompartımanında taşınan, manifestosuz ikram malzemesidir.
DHC	Dead Head Crew: Görev almak üzere başka bir istasyona giden ve/veya dönen yolcu koltuğunda oturan, bulunduğu uçuşta görevli olmayan uçuş ekibidir.
DIP	Diplomatic Mail: Tüm işlemleri gizlilikle yürütülen resmi postadır.
EAT	Foodstuff: Balık, et, sebze ve meyve dışındaki gıda maddeleridir.
EIC	Equipment in Compartment: BAL, BED, COM, CSU, FKT ve BEH dışında kompartımanda taşınan şirket malzemesidir.
ELD	Extra Load Device: Ekstra yükleme teçhizatıdır.
FIL	Undeveloped Film: Kullanılmamış veya kullanılıp tabedilmemiş filmidir.
FKT	Flyaway Kit: Uçağın belli bir kompartımanında taşınan o uçağa ait malzemeler ve aletlerdir. Varış istasyonunda indirilmez.
HEA	Heavy Item: Büyüklüğü ve ağırlığı nedeniyle özel uygulama gerektiren, tek parça ağırlığı 150 kg ve üzeri kargolardır.
HEG	Hatching Eggs: Damızlık yumurtadır.
HUM	Human Remain: Tabut içerisinde taşınan cenazedir.
ICE	Carbondioxide Solid, Dry Ice: -70 °C'de dondurulmuş karbondioksit gazıdır. Beraberinde bulunduğu maddenin soğuk tutulması amacı ile kullanılır. Havadan ağır olduğu için tabana çöker, bulunduğu ortamdaki oksijen miktarını azaltır ve ısıyı düşürür.
LHO	Live Human Organs: Organ Transplantasyonu amacı ile gönderilen, böbrek, kalp, göz vb. öncelikli kargolardır.
MAG	Magnetized Materials: Manyetik maddelerdir.
MOS	Miscellaneous Operational Staff: İlgili uçuşta görevli olan ancak yolcu koltuğunda oturan ekip dışındaki personeldir.
NIL	No Items: Yüklenmiş veya gönderilmiş bir yük olmadığını ifade eder.
OBX	Obnoxious Cargo: Ağır ve kötü koku yayan kargolardır.
OHG	Overhang Item: Bir ya da birden fazla palet üzerine yüklenmiş, palet üzerinden dışarıya taşınan yüklerdir.
PAD	Passenger Available for Disembarkation: Ücretsiz seyahat eden yolcudur.
PEA	Hunting trophies, skin, hide and all article made from or containing parts of species listed in CITES (Convention on International Trade in Endangered Species): CITES listelerinde yer alan türlerden av hayvanları, post, deri ve her türlü ürün veya bu türlerden yapılmış parça içeren ürünlerdir.
PEF	Perishable Flowers: Taze çiçek gönderisidir.
PEM	Perishable Meat and Meat Product: Taze veya dondurulmuş et ve et ürünleridir.
PEP	Perishable Vegetable and Fruit: Taze sebze ve meyve gönderisidir.
PER	Perishable Cargo: Sıcaklık değişikliği, nem veya taşımada gecikmeler nedeni ile durumu ve esas kullanım amacı değişecek kargolardır.
PES	Perishable Seafood / Fish: Dondurulmuş / taze balık ve deniz ürünleridir.
PIL	Pharmaceuticals Products: Eczacılık ürünleridir.
RCL	Restricted Cryogenic Liquid: Soğutularak sıvılaştırılmış yanıcı ve zehirli olmayan gazlardır.
RCM	Restricted Corrosive: Aşındırıcı maddelerdir.

RCX	Restricted Explosives 1.3 C : Patlayıcı maddelerdir.
REX	Restricted Explosives: Patlayıcı maddelerdir.
RFG	Restricted Flammable Gas: Yanıcı gazlardır.
RFL	Restricted Flammable Liquid: Yanıcı sıvılardır.
RFS	Restricted Flammable Solid: Kendiliğinden reaksiyona giren yanıcı katı maddelerdir.
RFW	Restricted Flammable when Wet: Su ile temas ettiğinde yanıcı gaz çıkartan maddelerdir.
RGX	Restricted Explosive 1.3 G: Patlayıcı maddelerdir.
RIS	Restricted Infectious Substance: Bulaşıcı maddelerdir.
RMD	Restricted Miscellaneous Dangerous Goods: Diğer tehlikeli maddelerdir.
RNG	Restricted Non-Flammable / Non Toxic Gas: Yanıcı olmayan ve zehirli olmayan gazlardır.
ROP	Restricted Organic Peroxide: Organik peroksitler.
ROX	Restricted Oxidizer: Oksitleyici maddelerdir.
RPB	Restricted Toxic Substance: Deri, solunum veya ağız yolu ile zehirlenmeye neden olan maddelerdir.
RPG	Restricted Toxic Gas: Zehirli gazlardır.
RRW	Restricted Radioactive Material Category I – White: (Radyoaktif Madde Kategori I – Beyaz Etiketli) Paket yüzeyinde radyasyon seviyesi çok düşük radyoaktif maddelerdir.
RRY	Restricted Radioactive Material Category II and III– Yellow: (Radyoaktif Madde Kategori II ve III – Sarı Etiketli) Paket yüzeyinden orta ve yüksek şiddetle radyasyon yayan maddelerdir.
RSB	Restricted Polimeric Bead: İçerisinde gaz bulunan balonlu ambalaj naylonudur.
RSC	Restricted Spontaneously Combustible: Kendiliğinden parlayan madde. Havadaki herhangi bir madde veya element ile reaksiyona girip yanan maddedir.
RXB	Restricted Explosive 1.4 B: Patlayıcı maddelerdir.
RXC	Restricted Explosive 1.4 C: Patlayıcı maddelerdir.
RXD	Restricted Explosive 1.4 D: Patlayıcı maddelerdir.
RXE	Restricted Explosive 1.4 E: Patlayıcı maddelerdir.
RXS	Restricted Explosive 1.4 S: Patlayıcı maddelerdir.
SOC	Seat Occupied by Cargo: Yolcu kabininde taşınan bagaj, kargo ve/veya posta için ayrılmış koltuktur.
VAL	Valuable Cargo: Para, elmas vb. küçük miktarları yüksek maddi değerlere ulaşan yüklerdir.
WEA	Weapen: Silah
WET	Wet Cargo: Su geçirmez kaplarda taşınan, tehlikeli maddeler içermeyen sıvılardır. Örneğin buzla paketlenmiş balık. Tabiatları nedeniyle sıvı üretebilen ya da büyük miktarlarda nem bırakabilen kargolardır. Örneğin: canlı hayvan.
XCR	Operating Crew Requiring Passenger Seat(s): Yolcu koltuğunda oturan görevli uçuş ekibidir.
XPS	Priority Small Packages: Öncelikli küçük paketlerdir.

1. ETKİNLİK

Aşağıdaki bulmacayı örneğe göre tamamlayınız.

Bulk	Transferred	Flight	Consignee	Exchange	Consignment
Manifested	Booked	Power On	Handling	Received	Status
Shipper	Departed	Wet	Charges Collect	Agent	Cargo
Power Drive	Customs	Discrepancy	Destination	Rules	Freight
Specific		Delivered		Airline	

Yukardan Aşağıya

1. Kurallar
2. Özel
3. Yönlendirme çubuğu
4. Acente
5. Durum
8. Elleçleme, elle yapılan işlem
11. Islak
13. Varış noktası
15. Transfer edilmiş
17. Gümrük
18. Teslim alınan, gelen
19. Çalıştırma-açma butonu
20. Havalimanından ayrılmış
21. Kargo
22. Hava yolu şirketi

Soldan Sağa

5. Gönderici, nakliyecisi
6. Kendisine mal gönderilen
7. Uçuş
9. Takas etmek, para bozdurma
10. Dökme yük, istiflenmiş yük
12. Manifesto edilmiş, listelenmiş
14. Gönderi, mal gönderme, sevk etme
16. Toplam giderler
23. Teslim edildi
24. Kargo
25. Tutarsızlık, uyumsuzluk
26. Rezerve edilmiş

2. ETKİNLİK

Aşağıdaki terimleri ve anlamlarını örnekteki gibi eşleştiriniz.

	Terimler		Anlamları
ğ	Bulk loading	a	Özellikle palet ve konteynerin uçaklara yüklenmesi ve indirilmesinde kullanılan araçtır.
...	Dolly	b	Üzerine kargo, posta ve bagaj yüklenebilen değişik ölçülerdeki metal, düzgün, tekerlekli taşıma yüzeyleridir.
...	High loader	c	Taşıma senedi
...	Euro pallet	ç	Gümrük gözetimi altındaki eşyanın asli niteliklerini değiştirmeden istiflenmesi, yerinin değiştirilmesi, büyük kaplardan küçük kaplara aktarılması, kapların yenilenmesi veya tamiri, havalandırılması, karıştırılması işlemlerini ifade etmektedir.
...	Konşimento	d	Konşimentoya karşılık eşyanın çekilebilmesi için talimattır.
...	Ordino	e	Bir ülkeye giden veya ülkeden çıkan maldan alınan vergidir.
...	Elleçleme	f	Kargonun yükün içine koyularak uçağa yüklendiği koruma ünitesidir.
...	Acente	g	Yükü taşımak için sözleşme imzalamış firmadır.
...	Gümrük	ğ	Yığma, istif şeklinde yapılan yükleme işlemidir.
...	Konteyner	h	Avrupa Palet Birliği tarafından belirtilmiş standartlardaki paletlerdir.
...	Taşıyıcı	ı	Bir kuruluşun yaptığı işi, o kuruluş dışında ve onun adına kazanç karşılığı yürüten daha küçük kuruluş.

3. ETKİNLİK

Aşağıda verilen özel yük kodları ile kodların açıklamalarını örneğe göre eşleştiriniz.

h	BIG	a	Diplomatic Mail
...	CAT	b	Weapon
...	PAD	c	Seat Occupied by Cargo
...	PEP	ç	Human Remain
...	WEA	d	Passenger Available for Disembercation
...	SOC	e	Cargo Attendant on Cargo Aircraft
...	WET	f	Strecher Installed
...	HUM	g	Perishable Vegetable and Fruit
...	BED	ğ	Wet Cargo
...	DIP	h	Big Cargo

4. ETKİNLİK

Aşağıdaki “Kuruluşlar, Kısaltmalar ve Anlamları” etkinliğini örneğe göre yapınız.

Terimler	Açılımları	Anlamları
ICAO	Government Bill of Lading	Gümrük değeri olmayan mal
IATA	International Civil Aviation Organization	Çok Yönlü Ödeme Emri
FIATA	Notification to Captain	Uluslararası Nakliye Acenteleri Birlikleri Federasyonu
TIACA	Unit Load Device	Kargo Masrafı Ödeme Sistemi
NOTOC	International Federation of Freight Forwarders Associations	Dünya Hayvan Sağlığı Örgütü
CITES	The International Air Cargo Association	Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme
OIE	Miscellaneous Charges Order	Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü
CASS	Cargo Account Settlement System	Kaptan Bilgi Formu
MCO	No Customs Value	Uluslararası Hava Kargo Birliği
GBL	The International Air Transport Association	Devlet Konşimentosu
NCV	Office International Des Epizooties	Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği
ULD	Convention on International Trades in Endangered Species of Wild Fauna and Flora	Birim yükleme cihazı (konteyner, palet)

1. ÖĞRENME BİRİMİ

İHRACAT KARGO İŞLEMLERİ

Bu öğrenme biriminde;

- Rezervasyona göre gelen kargoların Konşimento (AWB) ve gümrük beyannameleri açıklanır.
- Uçuşa kabul edilmeyen kargolar açıklanır.
- İhracatı yapılacak olan kargoların hazırlığını ve ihracat kargoları özelliklerine göre açıklanır.
- Tehlikeli madde özelliği taşıyan kargolar, alınacak önlemler ve DGR kuralları açıklanır.
- Kargolarda yaşanabilecek sıkıntılara karşı alınabilecek önlemler listelenir.
- İhracat kargoları için kargo manifestosu (posta, CHECK LIST ve NOTOC) açıklanır.
- Gümrük Muhafaza Birimine giden kargo bildiriminin kargo manifestosu üzerinden yapılması sağlanır.
- FFM (Flight Freight Manifest) mesajını gidiş istasyonu ve ilgili hava yoluna SITA vasıtasıyla gönderilmesi sağlanır.
- Özet beyanı(Çıkış bildirimi) evraklarını hazırlama üzerinde durulur.
- İhracat kargo dosyalarının arşivlenmesi açıklanır.
- İhracat kargo dosyaların arşivlenme kuralları listelenir.

KONULAR

- 1.1. HAVA YOLU KARGO TAŞIMACILIĞINDA İHRACAT İŞLEMLERİ
- 1.2. İHRACAT KARGO DOSYALAMA VE ARŞİVLEME İŞLEMLERİ

KAVRAMLAR

1. İHRACAT KARGO
2. UÇAĞA KARGO YÜKLEME
3. İHRACAT KARGO DOKÜMANLARI
4. ÖZEL KARGO TÜRLERİ
5. TEHLİKELİ MADDELER

HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

1. İhracat kavramı sizce ne ifade ediyor?
2. İhracat ürün denildiğinde aklınıza hangi ürünler geliyor? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşarak aklınıza gelen ürünlerin benzerlik ve farklılıklarını kısaca karşılaştırınız.

1.1. HAVA YOLU KARGO TAŞIMACILIĞINDA İHRACAT İŞLEMLERİ

İhracat, bir malın, Türkiye Gümrük Bölgesi dışına veya serbest bölgelere yürürlükteki ihracat mevzuatı ile gümrük mevzuatına uygun bir şekilde çıkış işlemlerini ifade eder. Türk Dil Kurumunun Türkçe Sözlük'ünde ihracat; "Bir ülkenin ürettiği malları başka bir ülkeye veya ülkelere satması, dış satım" olarak tanımlanmıştır.

Kargo ise taşınacak eşya veya yük anlamına gelmektedir. Taşımacılık yöntemleri arasında hava yolu taşımacılığı aracılığıyla yapılan taşıma işine **hava kargo taşımacılığı** denilmektedir (Görsel 1.1). Hava kargo ile ilgili en önemli husus, kargoya eşlik edilememesi yani bir yolcu beraberinde taşınmaması ve bu yüzden taşıma senedi düzenlenmeden kargonun taşınmayacak olmasıdır.

Görsel 1.1: Hava yolu kargo taşımacılığı

Hava yolu kargo taşımacılığı, öncelikle ülke ve taşıyıcı firma kuralları olmak üzere aynı zamanda ICAO, IATA, TIACA ve FIATA gibi uluslararası havacılık otoritelerine bağlı olarak yürütülebilen bir iştir. Hava kargo taşımacılığı bu kurallar çerçevesinde ürünlerin hazırlanması ve elleçleme aşamalarının yapılarak bir hava aracı ile hedef noktaya gönderilmesini amaçlar. Havacılık diliyle **hava kargo taşımacılığı**; uçakların kargo bölümünde taşınan yolcu bagajları ve uçak araç gereci hariç her şey anlamına gelmektedir. Hava yolu kargo taşımacılığı, öncelikle **ihracat ve ithalat** işi ile ilgilenen firmalara daha sonra bir yerden başka bir yere gönderilmek istenen posta, hava yükü, küçük ya da büyük yükler gönderme ihtiyacı olan herkese tam zamanında ve en uygun yöntemlerle hizmet eden bir sektördür (Öğrenme biriminde kullanılan kuruluşlar, kısaltmalar ve anlamları Tablo 3'te verilmiştir.)

Hava yolu taşımacılığı günümüzde diğer ulaşım türlerine göre daha fazla tercih edilmekte ve bu durum gün geçtikçe artmaktadır. Hava yolu taşımacılığı ilk yıllarından itibaren gerçek anlamda sürekli değişim içindedir. İkinci Dünya Savaşı ve soğuk savaştan sonra ülkeler arasındaki sosyoekonomik farklılıkları daha belirgin bir noktaya getirmiştir. Ülkeler arasındaki artan bu ekonomik ve politik farklılık ile ülkeler arası ilişkiler, dünyadaki sektörlerle birlikte hava yolu taşımacılığı sektörünü de etkilemiştir.

Hava yolu taşımacılığı sektörünün bir başka özelliği de ulusal ve uluslararası politikalarla fazlasıyla etkilenmesidir. Çünkü dünya ülkeleri hava yolu sektörünü her zaman kendi kontrolleri altında tutmak istemişlerdir. Bu yüzden uluslararası hava yolu taşımacılığı ülkelerin geliştirdiği politikalar çerçevesinde şekillenmiştir. Bu durumun en önemli etki ve göstergelerinden biri de hava yolu işletmecilerinin yapmış olduğu ikili anlaşmalar ile hangi hava yolu hatlarında çalışacaklarını belirlemeleridir. Bu noktada, hava yolu şirketlerinin pazar erişimi ve erişim fırsatları bu şirketlerin kendi edindikleri amaç, geliştirdikleri hedef ve stratejileri doğrultusunda değil, ülkelerin birçok faktör göz önünde bulundurularak belirlediği politikalar doğrultusunda belirlenir.

1.1.1 Hava Yolu Kargo Taşımacılığında Yükleme Öncesi Yapılan İşlemler

Hava yolu taşımacılığında ihracat işlemleri, müşterinin iş emrini hava yolu acentesine bildirmesiyle başlar. Hava yolu acentesi yapılan iş emrine göre anlaşmalı olduğu ya da teklif aldığı hava yolu işletmesine rezervasyon yaptırır. Hava yolu işletmesi, acente tarafından yapılan kargo rezervasyonunu yer hizmetleri sunan firmaya belgegeçer (faks), e-posta veya SITA yoluyla iletir. Rezervasyonu yapılan kargonun teslim alınması ile kargo görevlisi, kargo yüklenmeden önce uçağa biner. Rezervasyonda belirtilen ve Gümrük Beyannamesi tamamlanan kargoları uçağın tipine göre yığma veya ULD (palet, konteyner veya igloo) olarak hazırlamaya başlar.

İlgili acente tarafından yer hizmetleri sunan firmaya rezervasyonda belirtilen kargo teslim edilir ve ilgili kargonun Air Waybill (AWB) belgesi kargo görevlisi tarafından teslim alınır. Kargo görevlisi, acente tarafından hazırlanan AWB'ler ile kargonun etiketlerini, belirtilen adet ve ağırlık bilgilerini kontrol eder. Kargolar, hava yolu işletmesi tarafından belirtilen sayıda ve uçağın tipine uygun ULD'lere istiflenir. Yığma (bulk) kargolar ise bagaj arabası üzerine alınır (Görsel 1.2).

Kargolar yüklenirken dikkat edilmesi gerekenler şunlardır:

- Kırılabilir yükler, palet veya konteynerlerde istiflenirken en üste yerleştirilmelidir.
- Kargo üzerinde bulunan etiketler dışarıdan okunacak şekilde yerleştirilmelidir.
- Tehlikeli maddeler, bozulabilir ve ağır kargolar gibi uçağa yüklenen özel kargolar konusunda dikkatli olunmalıdır.
- ULD'ye kargo yüklenirken eğer kargonun özel bir durumu varsa kargonun IATA standartlarına göre istiflemesi yapılmalıdır.
- Hava yolunda kargo hizmeti verilirken hizmet verilen hava yolunun Ground Operational Manual (GOM) ile Cargo Operational Manual'de (COM) yer alan yazılı talimatlara mutlaka uyulmalıdır.

Görsel 1.2: Kargolar uçağa yüklenmesi

Konşimentosu ve Gümrük Beyannamesi hazırlanmış olan kargoların hava yolunun belirlediği şekilde planlaması yapılır ve planlaması yapılan bu kargo görevli hareket memuruna bildirilir. Kargo uçağın gelişinden 2 saat önce verilir. Bu durum, hava yollarında bulunan uçak tipine, cenaze, canlı hayvan gibi özel kargolara ve ilgili hava yolu ile yapılan anlaşmaya göre değişiklik gösterebilmektedir. Eğer ağır kargo, değerli kargo, tehlikeli madde ve bozulabilir kargo gibi bir özel kargo söz konusu ise hareket memuru kargo hakkında bilgilendirilir. DGR Kontrol Listesi, NOTOC ve Canlı Hayvan Kontrol Listesi gibi gerekli olan belgeler kargo personeli tarafından hazırlanır.

Yapılacak olan her sefer için kalkış ve varış noktalarında gümrük otoritelerine ve gerektiğinde yerel otoritelere de verilmek üzere şu bilgiler hazırlanır:

1. Sefer numarası,
2. Seferin son varış noktası,
3. Seferin tarihi,
4. Taşıyıcı adı ve o sefere kayıtlı kargoların; AWB numaralarını, parça sayılarını, ağırlık bilgilerini ve kargoların son varış noktası bilgilerini içeren bir "Hava Yolu Kargo Manifestosu" hazırlanır.

Her hava yoluna göre değişmekle birlikte, genellikle konşimentonun yeşil renkli muhasebe kopyası ve manifestodan meydana gelen ihracat kargo belgeleri ilgili hava yoluna verilmek üzere hazırlanır.

Manifesto ile birlikte en az 4 nüsha olacak şekilde konşimento kopyalarını içeren bir uçak zarfı hazırlanır. İhracat edilecek kargo için hazırlanan bu Hava Yolu Kargo Manifestosu, ihracat gümrük memuru tarafından kontrol edilir ve imzalanır.

İhracat kargoya ait Gümrük Beyannamesi tamamlanmamış ihracat kargoları uçağa yüklenmez. Yüklenmesi durumunda 4458 sayılı Gümrük Kanunu'na göre cezai yükümlülükler uygulanır.

1.1.2. Hava Yolu Kargo Taşımacılığında Paletleme İşlemleri

Paletleme işlemleri sırasında dikkat edilmesi gereken noktalar şunlardır (Görsel 1.3):

1. HEA (ağır) kargolar, özel kargoların (bozulabilir kargo, tehlikeli madde, ıslak kargo vb.) üzerine alınmamalıdır.
2. ULD yapıldıktan sonra uçağa gönderilmeden ULD'nin tartım işlemi ve fiziksel kontrolü yapılmalıdır.
3. ULD, uçak tipine göre hazırlanmalı ve gerekirse paletlerin altına veya igloo içerisine naylon döşenmelidir.

Görsel 1.3: Paletleme işlemi

4. Paletlenecek olan yükler, paletin kapasitesi dolduktan sonra tüm dış etmenlerden ve hava koşullarından korunması için naylon ile kaplanmalıdır.

- Bozulabilir kargoların naylon ile kapanması gerekiyorsa renkli olmayan şeffaf naylon kullanılmalıdır. Paletlerin üzeri naylon ile kapatıldıktan sonra üniteler konfigürasyona uyumlu ağlarla sabitlenerek bağlanmalıdır. Palettteki kargolara ihtiyaç duyulursa ağırlık olarak kayış atılmalı, kapatılan palet tartılmalı, brüt ağırlık palet etiketine işlenmeli ve etiket palete asılmalıdır. Paletlenecek kargolar ünite ağırlığı dâhil edilerek hesaplanmalıdır.
- Her ULD için ULD etiketi konulmalıdır. Palet, igloo veya konteynerin brüt ağırlığı etikete yazılmalıdır. Ayrıca palette tehlikeli madde içeren bir kargo bulunuyorsa tehlikeli madde etiketi üniteye yapıştırılmalıdır.
- Ünite ile birlikte özel bir kargonun taşınması durumunda kargo üzerinde bulunan etiketlerin ve belirtilen sıcaklıkların dikkate alınması ve etiketlerin kargo üzerinde görünür durumda olması sağlanmalıdır.
- RAP ve RPN kargolarının konteynerlerde taşınması gerektiğinden, bu tip üniteler taşınacak olan yükün özelliklerine göre hazırlanmalıdır. Örneğin tereyağı taşınacağı zaman bu ünitelerin sıcaklığı belirlenen derecede sabitlenmeli ve bu kargolar uçuştan kısa bir süre önce üniteye yerleştirilmelidir.

1.1.3. ULD Tanım ve İşaretlemeleri

Birim yükleme aparatları [ULD (unit load device)], uçakların ambarlarına yüklenen bagaj ve kargolar için taşıma ünitesi olarak kullanılır ve uçuş sırasında yüklerin hareket etmemesi için sabitlenir (Görsel 1.4).

ULD, palet ve konteyner olmak üzere ikiye ayrılır. Paletler, palet kenarına tutturulmuş bir ağ ile sabitlenir. Konteynerler belli bir şekle ve büyüklüğe sahip olduğundan uçuş sırasında ambar içerisinde hareket edemeyecek şekilde sabitlenir. Bir ULD'nin türü (palet veya konteyner) tahsis edilen uçak tipine göre seçilmelidir.

Yolcu uçaklarında kayıtlı çantaların saklandığı bölgelere uçuştan önce bir nesnenin alınması gerekiyorsa bu nesnelerin hangi ULD'ye yüklendiği bilinmelidir. Kargo uçaklarında ULD'ler genellikle ağıl palet olarak kullanılır. Ancak her durumda uçak ambarında konteyner ve paletlerin taşınmasında kullanılmak üzere tekerlekli bir zemin ile konteyner ve paletleri buldukları bölgeye sabitlemek için kayış ve gerekli bağlantı parçaları mutlaka bulunmalıdır.

<http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=21852>

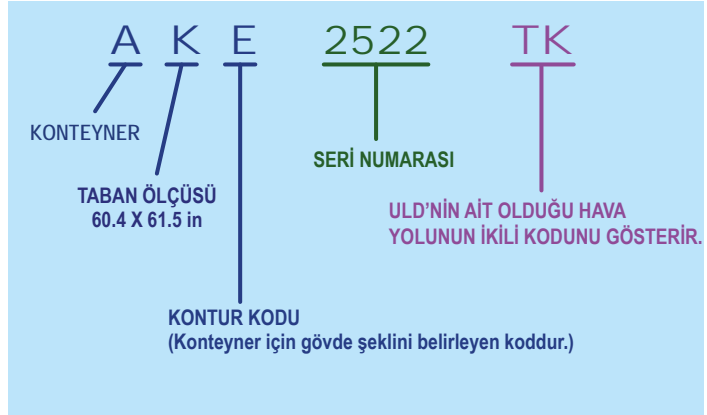

Görsel 1.4: Birim yükleme aparatları
(Unit load device)

1.1.3.1. ULD'nin Kodlanması

Konteynerler ve paletler özel bir harf ve sayı kombinasyonu ile tanımlanmaktadır. IATA sistemine göre 3 harf, 4 - 5 rakam ve sondaki 2 harften oluşur. Baştaki 3 harf (ör. AKE, PMC) ULD tipini belirtir ve yükleyiciler için çok önemlidir. Sonrasında gelen 4 veya 5 karakter operatör tarafından belirlenen seri numarasıdır. Sondaki 2 harf ise ULD'nin ait olduğu hava yolu firmasının ICAO kodunu veya bir ULD kiralama şirketini gösterir. Kodlama standartları IATA ULD Teknik Kılavuzu'nda yer alır. ULD'ler ayrıca, üzerlerinde görünür konumda bulunan bir barkod taşıyabilir (Görsel 1.5).

Yer hizmeti sunan firmaların işlem gerçekleştirdiği ULD'ler farklı hava yolu firmalarına aittir. Bu sebeple ULD'lerin karışmaması için düzenli olarak stok kontrolü yapılması gerekmektedir. Bir acente veya hava yolu firması ULD'leri teslim ederken veya kabul ederken bir UCR (ULD Kontrol Makbuzu) raporu doldurulur. ULD Kontrol Makbuzaları, her bir ULD ile ilgili sorumlulukları belirlediği için büyük önem taşımaktadır.

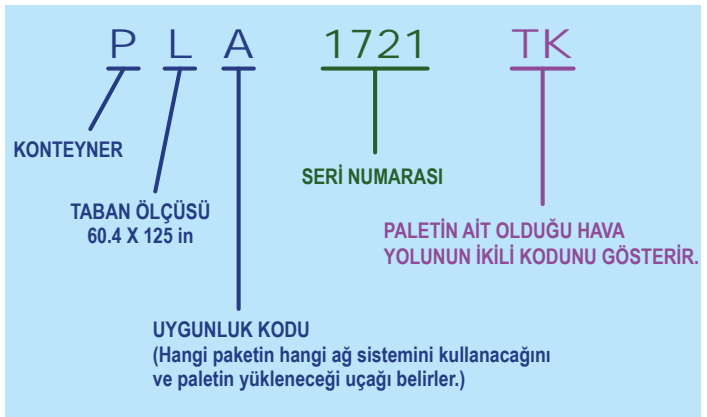
Görsel 1.5: Konteynerde ULD'lerin kodlanması

1.1.3.2. ULD'nin Sertifikasyonu

ULD olarak kabul edilen konteyner, palet ve ağların, kullanıma girebilmesi için çeşitli sertifikalarının olması gerekmektedir. Yaygın olarak kullanılan sertifikaların standartları şunlardır:

FAA - Teknik Standartlar Emirleri (TSO) C90c ve EASA - ETSO C90c.

Çin, Avustralya vb. diğer ülkeler ULD sertifikasyonu için ekstra tamamlayıcı standartlara sahiptir.

Görsel 1.6: Paletlerde ULD'lerin kodlanması

ULD üreticisi firma, yetkili makamlardan onay veya sertifika almak için ULD'nin standartlara uygunluğunu gösteren hesaplamaları ve test sonuçlarını yetkili makamlara sunmalıdır. Testlerde kullanılan yükler, ekstrem durumlarda da dayanıklılığı göstermesi açısından son derece ağırdır. Örneğin bir LD3 konteynerinin yükleme testini geçmesi için yukarı yönde 4457 kg'lık bir yüke dayanabilmesi gerekir. Bir PMC paleti için bir kargo ağının ise 3 saniye boyunca 25854 kg'dan fazla yüklemeye dayanması gerekir (Görsel 1.6).

1.1.3.3. Sertifikalı ve Sertifikasız ULD

Sertifikalı ULD; ekstrem uçuş koşullarında yükleri muhafaza edebilmek için ULD'nin ambar zeminine kilitlenmesine imkân sunan tüm uçaklarda kullanılabilen aparatdır. Sertifikalı olmayan ULD ise ekstrem uçuş koşulları sırasında içindeki yükten gelen kuvvete dayanabileceği kabul edilen hava taşıtlarında kullanılabilen aparatdır. Bu hava taşıtının bir örneği hem bu kuvvetlere dayanacak şekilde tasarlanmış ambarlara sahip olan hem de uçak tipine uygun [(DPE (LD2), DQP (LD4) ve DQF olarak bilinen birimler] özel konteynerleri kullanan B767 serisidir (LD8).

Hava yolu firmaları genellikle uçaklarına hangi ULD türlerinin yüklenip yüklenemeyeceğine ilişkin kendi tanımlarını yapmaktadır fakat birçok ULD çıkış ve varış noktası arasında farklı uçaklarla aktarma yapılarak taşınmaktadır. Bu sebeple sertifikalı olsun veya olmasın, hasarlı ULD veya palet kullanılmaması güvenlik açısından çok önemlidir.

Konteyner ve Paletlerde Kodlama

A - Sertifikalı konteyner
P - Sertifikalı palet
D - Sertifikasız konteyner
F - Sertifikasız palet
N - Sertifikalı palet ağı
G - Sertifikasız palet ağı
R - Termal sertifikalı konteyner
J - Termal igloo

Yük Bilgi Kodları

B - Bagaj
C - Kargo
D - Ekip bagajı
E - Ekipman
M - Posta
Q - Kurye bagajı
U - Hasarlı ULD
X - Boş ULD
N - Boş pozisyon

Konteyner Doluluk Oranlarına Göre Kodlama

0 - Dolu
1 - 4/1 boş yer mevcut
2 - Yarısı boş
3 - 4/3 boş yer mevcut

Bagaj Yük Bilgi Kodları

BF - First (fööst) yolcu bagajı
BC - Business (biznis) yolcu bagajı
BS - Kısa sürede transfer edilecek bagaj
BT - Transfer bagajı

1.1.3.4. ULD'nin Doğru Kullanımı

ULD'nin kullanımına dair açık talimatlar oluşturmak ve bunları kullanım kılavuzunda belirtmek ULD üreticisinin görevidir. Ek olarak hava yolu firmaları da uçağın yüklenmesi ve boşaltılmasıyla ilgili bilgilendirmeleri yapmalı ve tüm taraflar için ULD'nin doğru kullanımına dair el kitabı talimatlarını sağlamalıdır. Farklı üreticiler farklı talimatlar oluştursa da aralarında önemli benzerlikler vardır.

Bu talimatlar şöyledir:

- ULD'yi kullanılamaz hâle getirecek herhangi bir hasarın meydana gelip gelmediğini belirlemek için kullanımdan önce her ULD incelenmelidir.
- Bagaj ve kargonun ağırlığı tabana eşit yayılacak şekilde yerleşim yapılmalıdır. Yükün ağırlık merkezinin taban merkezinin %10'u ile korunması sağlanmalıdır.
- Yükü tamamladıktan sonra konteynerin kapısı sıkıca kapatılmalıdır.

- Gerekli işaretlemeler tam ve görünür şekilde yapılmalıdır.
- Konteyner kapıları her zaman güvenli bir şekilde kapatılmalı veya açık bir konumda sabitlenmelidir.

Bu talimatlara uygun olarak yüklenmemiş bir ULD, uçuş sırasında güvensiz bir ortam oluşturacağı için uçakta bulunmasına onay verilmemelidir.

1.1.4. Hava Yolu Kargo Taşımacılığında Yükleme İşlemleri

Kargolar, uçağa niteliklerine göre dökme olarak ya da ULD (palet, konteyner vb.) yapılarak yüklenmektedir. Paletlerin yüklenmesi konteynerlerin yüklenmesi ile benzerlik göstermektedir. Yüğü palete sabitlemek için kullanılan ağırlara dikkat edilmelidir. Kargo ağırları zamanla ciddi aşınma ve yıpranmaya maruz kalmakta ve genellikle kullanılamaz hâle gelmektedir. Ancak kargo ağırlarını kullanılamaz durumda iken kullanma veya bir tür “yetkisiz onarım” girişiminde bulunma sıkça rastlanan bir durumdur. Bu eylemlerin hiçbiri kabul edilemez niteliktedir. Hasarlı bir ULD'nin onarımını gerçekleştirmeye yönelik, hava yolu işletmesinin kılavuzlarında tanımlanmayan herhangi bir malzeme veya işlem ile onarım yapılmamalıdır.

Onarım aşamasında yapılmaması gerekenler şunlardır:

- Konteyner panelleri veya konteyner kapıları üzerindeki delikleri kapatmak veya uygun mekanizma çalışmadığında konteyner kapısının kapalı tutulabilmesi için “koli bandı” veya benzeri bantların kullanılması
- Bir kargo ağırlığında hasarlı parçaların onarılması veya orijinal bağlama hattının değiştirilerek başka bir halat kullanılması
- Doğru bağlantı parçası hasar gördüğünde bir paleti sabitlemek için kargo ağırlığının kenarlarına rastgele bağlantı parçalarının takılması

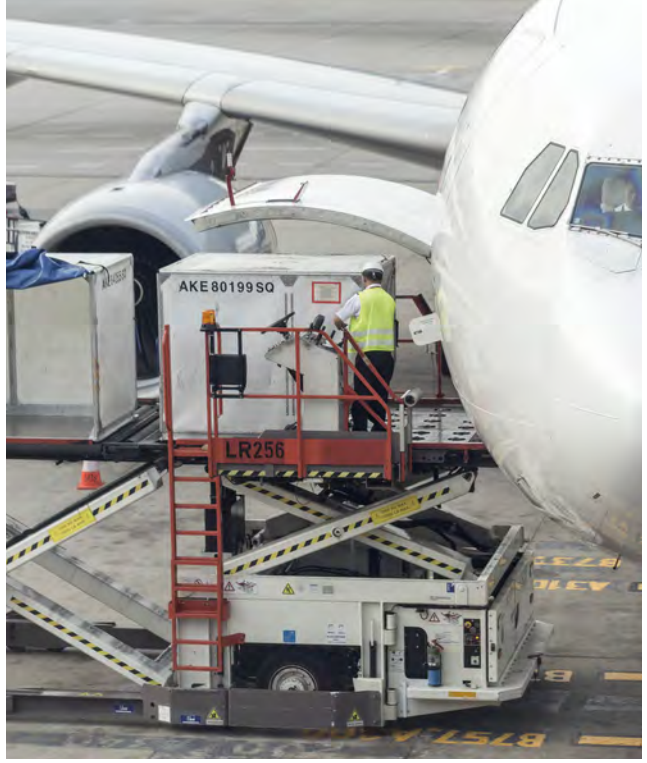
Bazı ULD türlerinde orijinal parçaların üretici firma onaylı “geçici onarım” çözümleri bulunabilmektedir. Eğer bu çözümler uygulanacaksa yalnızca üretici firma onayı sahibi olan hava yollarının belgelerinde tanımlandığı şekilde kullanılmalıdır.

1.1.4.1. Konteynerlerin Yüklenmesi

Konteynerlerin yüklenmesi esnasında belirtilen kurallara dikkat edilmelidir:

- Yükleme operasyonu başlamadan önce ULD detaylı şekilde kontrol edilmelidir. Herhangi bir hasar veya uygunsuz bir durum tespit edilirse o ULD operasyondan çıkarılmalıdır.
- Kargo, plastik levhalar kullanılarak olası yağmur hasarlarından korunacaksa bunlar konteynerin içine bantlanmalıdır. Dıştan yapıştırma yapılmamasının sebebi, ULD'nin dışında okunaklı bir şekilde durması gereken plaka ve işaretlemelerin kapatılmamasıdır.
- Kargo veya çantalar mümkün olduğu kadar iç içe geçecek şekilde istiflenmelidir.
- Konteynerin dış kısmına (sarkan kısım) ağır yük koymaktan kaçınılmalıdır. Aksi hâlde konteynerin sallanmasına veya dışarıya doğru eğilmesine neden olacak problemler ortaya çıkabilir.
- Kapı tarafındaki kargonun ve bagajın kapı kapatıldığında herhangi bir kayma olmayacak şekilde yerleştirilmesine dikkat edilmelidir.

- Uçağa yüklenmiş olan ULD'ler belirlenen kontur içinde olduğundan emin olunması için incelenmelidir. Bir konteynerin yapısı gereği kendi bulunduğu alan görülebilir. Ancak birçok uçakta konteyner ile ambar astarı arasında oldukça küçük açıklıklar bulunur. Konteyner yapısında konteynerin bazı bölgelerine gereğinden fazla yük yüklendiğinde bozulmalar meydana gelebilir. Bu meydana gelen bozulmalar konteynerin ambar duvarlarına temas etmesine ve uçağın topraklanmasına neden olabilir. Örneğin ambar içinde bulunan yangın söndürme cihazları hasar görürse uçağın kalkışı engellenir. Bu nedenle tüm ULD'lerin uçağa yüklenmeden önce belirlenmiş olan konturların içinde olduğuna dikkat edilmelidir (Görsel 1.7).

Görsel 1.7: Konteyner yükleme

- Tabana ağırlığı yaymak için ayırıcı panolar gerektirebilecek veya kargo şeritleri kullanılarak ek bağlama gerektirebilecek ağır yükler için hava yolu firmasının yetkilisine başvurulmalıdır.
- Kapıyı kapatırken çekiç veya aşırı güç kullanılmamalıdır. Kapı normal şekilde kapanmıyorsa, engeller (düzgün yerleşmeyen yükler vs.) ortadan kaldırılmalı ve teknik servis çağırılmalıdır.

1.1.4.2. Paletlerin Yüklenmesi

Paletlerin yüklenmesi esnasında belirtilen kurallara dikkat edilmelidir:

- Yükleme işlemi başlamadan önce palet detaylı şekilde kontrol edilmelidir. Ayrıca yükün palete sabitlenmesi için kullanılan ağlar hassas yapıda olduğu için ağların kontrolü daha dikkatli yapılmalıdır. Herhangi bir hasar veya uygunsuz bir durum tespit edilirse o palet veya ağ operasyondan çıkarılmalıdır (Görsel 1.8).
- Plastik kaplama kullanılacaksa bu, palet ağının altında olmalıdır.

Görsel 1.8: Palet yükleme

- Kargo mümkün olduğunca kilitli bir şekilde yüklenmelidir. Yüklenen kargonun belirlenen kontur içinde olduğundan emin olunmalıdır. Bir kargonun sarkması söz konusuysa sarkan bölümleri uçuş sırasında zarar görmeyecek şekilde uçak içerisine yerleştirilmelidir.

Tüm kargo yüklendikten sonra ağ belirtildiği şekilde kullanılmalıdır:

- Ağ yükün üzerine, yükü saracak şekilde yerleştirilmelidir. Ayrıca ağ bağlantıları koltuk rayına, yükün yan tarafları boyunca eşit aralıklarla takılmalıdır.
- Fazla ağ gövdesini almak için her iki taraftaki “resifleme kancaları” kullanılmalıdır.
- Ağı kapatmak ve hafifçe germek için köşe ipleri (bağlama ipleri) veya diğer köşe kapatma cihazları kullanılmalıdır.

Ağın kullanımı ile ilgili dikkat edilmesi gerekenler:

- Sektördeki genel izlenim, ağların insan gücüyle olabildiği kadar sıkılması gerektiği yönündeyse de bu yanlıştır. Ne üreticiler ne havacılık güvenliği otoriteleri ne de IATA böyle bir zorunluluk getirmez. Doğru prosedür; ağın sıkı olması fakat aşırı sıkı olmamasıdır. Ağın amacı, uçuş kuvvetlerine karşı koruma sağlamaktır. Bir ağın aşırı gerilmesi sadece kargoya zarar vermekle kalmaz aynı zamanda palet kenar raylarını yukarı çekerek paleti uçağa kilitlemeyi zorlaştırabilir veya imkânsız hâle getirebilir.
- Havalimanına kara yolu ile getirilen yüklerin de kara yolu araçlarında ağ ile sabitlenmesi yanlış bir uygulamadır. Ağların amacı uçak paleti üzerindeki yüklerin sabitlenmesidir.
- Yükün stabilitesiyle ilgili şüphelerin olması durumunda yükleyiciler, kargo ağını yükün üzerine yerleştirmeden önce yükü stabilize etmek ve sabitlemek için halat ve diğer malzemeleri kullanabilir.
- Ağı gerdikten sonra veya germeden önce kesmek için asla bıçak kullanılmamalıdır. Aksi hâlde pahalı bir ekipman geri dönüşü olmayan zararlara maruz kalabilir.
- Çıkarılması imkânsız olacağından koltuk rayına asla çekiçle vurulmamalıdır veya herhangi bir şekilde bir ağ bağlantı elemanı zorlanmamalıdır. Bağlantı parçası kolayca takılmazsa koltuk rayında kir veya hasar olup olmadığı kontrol edilmelidir.

SIRA SİZDE

“Kargo ilk yüklenir, son boşaltılır.” sözüyle anlatılmak istenen nedir? Araştırınız. Araştırmalarınızın sonuçlarını sınıf ortamında arkadaşlarınızla paylaşınız.

1.1.4.3. Elleçleme

Elleçleme daha çok taşıma, nakliye, gümrük ve kargo işlerinde materyalin gözetilmesiyle alakalı el yordamı ile yapılan işlemleri ifade etmektedir. Hava yolu taşımacılığında kullanılan kaplar genellikle alüminyum malzeme kullanılarak üretilmektedir. Alüminyum kullanılmasının sebebi temelde hafif ve dayanıklı olmasıdır. Son 10 yılda hava yolu sektörünün ve özellikle de hava kargonun hızlı büyümesi araçların kullanımında da yoğunluğa sebep olmuştur. Bu yoğunluk bazı ULD’lerin uygun olmayan elleçleme uygulamaları kullanılarak standart altı tesislerde işlenmesine sebep olmaktadır. Ortaya çıkan herhangi bir hasar, uçak operatörleri için bir maliyet ortaya çıkarıp aynı zamanda uçağın seyrini de tehlikeye düşürebilmektedir.

ULD'nin taşınması ile ilgili standartlarının tümü, ULD'nin her zaman taşıyıcılar, tekerlekli yataklar veya raflar üzerinde desteklenmesini gerektirir (Görsel 1.9). Bu standartlar ayrıca bir ULD'nin (fork-lift tarafından taşınmak üzere özel olarak tasarlanmadığı sürece), fork-lift ile elleçlenmemesi gerektiğini açıkça belirtmektedir. Aksi durumda hasar durumu ortaya çıkabilmektedir.

Görsel 1.9: Elleçleme (Handling)

1.1.4.5. Boş ULD'nin Depolanması

Boş konteynerler her zaman uygun konteyner raflarında saklanmalı, fork-lift kullanılmadan taşıyıcılara veya diğer taşıma ekipmanlarına kolay transfer için bekletilmelidir. Dış mekân rafları, konteynerlerin rüzgârlı havalarda uçmasını ve devrilmesini engelleyecek şekilde dizayn edilmelidir. Boş kaplar yalnızca uygun eğitim ve kontrollerin olduğu ayrıca konteynerlerin fork-lift ile kaldırılmak üzere tasarlandığı yerlerde istiflenmelidir.

Fork-lift kullanımı için onaylanmış bir ULD haricinde, bunlar boş olsa bile asla yerde bırakılmamalıdır.

Boş paletler istiflenirken dikkat edilmesi gerekenler şunlardır:

- Başka bir yere kara veya hava yoluyla transfer edilmek üzere oluşturulan palet istifleri uygun şekilde oluşturularak temel palete sabitlenmelidir.
- İstiften fork-lift kullanımı için onaylanmış paletleri çıkarırken, bu işlem çatal uçları palet kenar raylarına zarar vermeden yapılmalıdır.
- Ağlar, bağlantı parçaları ile kilitlenerek palete kalıcı şekilde tutturulabilir veya paletten tamamen çıkartılabilir nitelikte olmalıdır. Ağların ıslanmamasına özen gösterilmelidir.

1.1.4.6. Yüklü ULD'nin Depolanması

Yüklü ULD her zaman aşağıdaki gibi uygun bir transfer aracında depolanmalıdır:

- Dolly
- Palet
- Konteyner rafları
- Kargo terminali ULD taşıma ve depolama sistemi

Bir kara yolu aracında veya demir yolu vagonunda yalnızca özel amaçlı ekipman kullanılarak aktarılmalıdır. Bu ekipmanların çoğu için teknik özellikler IATA Havaalanı Kullanım Kılavuzu'nda bulunabilir.

Bunları biliyor musunuz?

İlk kargo uçuşu 7 Kasım 1910'da ABD'de Dayton ile Columbus, Ohio eyaletleri arasında gerçekleşti.

1.1.5. Hava Yolu Kargo Taşımacılığında Kullanılan Belgeler (İhracat)

Hava kargo taşımacılığında kullanılan belgeler genellikle ihracat aşamasında hazırlanır ve daha sonraki aşamalarda burada hazırlanan belgeler üzerinden işlemler yürütülür.

1.1.5.1. Hava Yolu Konşimentosu (Air Waybill-AWB)

Hava Yolu Konşimentosu (Hava Yolu Taşıma Senedi-Air Waybill, AWB), bir taşıyıcı veya acente tarafından düzenlenen, gönderilen kargo hakkında gerekli bilgileri sağlayan bir belgedir. AWB, yasal olarak hem alıcıyı hem de göndericiyi bağlayıcı özelliğe sahiptir. Kargonun içeriği, gönderici, alıcı, kargonun taşınmasında belirlenen şartlar ve kargo hakkında tüm bilgiler hava yolu taşıma senedinde mevcuttur. Ayrıca, Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği (IATA) tarafından oluşturulmuş standart bir belgedir. Hava yolu taşıma senedi, belgeyi gönderen için bir makbuz olarak kabul edilir ve pazarlığa açık değildir. Havaalanından havaalanına taşıma sözleşmesinin kanıtı olarak kabul edilir. Hava yolu taşıma senedine dâhil olan üç taraf vardır. Bunlar: gönderici, taşıyıcı (hava yolu işletmesi) ve alıcıdır.

AWB, kargolar gönderilmeden önce hava yolu işletmesi tarafından düzenlenir. Belge, ilgili gönderici ve taşıyıcı tarafından imzalandıktan sonra yürürlüğe girer. Taraflar arasında hukuken bağlayıcı niteliğe sahip bir belge olduğundan belgede tüm detaylar açık, net ve doğru bir şekilde belirtilmelidir.

AWB'nin İşlevleri

Hava yolu taşıma senedinin birçok işlevi bulunmaktadır:

- Gönderici ve taşıyıcı arasındaki taşıma sözleşmesidir.
- Bir hava yolu tarafından gönderilecek kargonun teslim alındığına dair kanıt niteliğindedir.
- İrsaliyedir.
- Kargo içeriği belge içinde belirtilir.
- Kargoun taşınması ve teslimi için bir kılavuz görevi görür.
- Sevkiyat takibi yapılabilir.
- Tarafların iletişim bilgileri yer alır.
- Gümrük Beyannamesine konu olur.

AWB'nin Özellikleri ve Formatı

Hava yolu taşıma senedi, taşıma için gerekli olan tüm ayrıntılara sahip tek sayfalık bir belgedir. IATA tarafından tasarlanmıştır ve uluslararası hava yolu kargo taşımacılığında kullanılır. AWB, ilk 3 nüsha orijinal olmak üzere toplam 8 nüsha olarak düzenlenir.

- İlk nüsha yeşil renklidir ve taşıyıcının kopyasıdır.
- İkinci nüsha pembe renklidir ve alıcının kopyasıdır.
- Üçüncü nüsha mavi renklidir ve göndericinin kopyasıdır.

- Dördüncü nüsha sarı veya kahverengi renkte olup makbuz ve teslimat belgesi olarak kullanılır. Diğer dört nüsha ise beyaz renklidir.

AWB'nin sağ üst köşesinde bir hava yolu logosu bulunur ancak bazen bu logonun kullanımı tercih edilmeyebilir. Her iki kullanım da doğrudur ve belge içeriği birbirinin aynısıdır. Her hava yolu konşimentosu gönderinin durumu ve konumunu izlemek için kullanılan 11 haneli bir AWB numarası ile taşıyıcı adını, logosunu ve ofis adresini içermelidir.

AWB'nin sol üst bölümünde; gönderici, alıcı ve acente bilgileri ile kalkışın ve varışın gerçekleşeceği hava limanı bilgileri bulunur.

Belgenin sağ üst kısmında logo ve hava yolu işlemleri hakkında bilgiler yer alır. Ayrıca, bu bölümde taşıma ve gümrük için belirtilen ücret gibi bilgiler de bulunur. Belgenin orta kısmında kargonun parça sayısı, brüt ağırlığı, niteliği ve miktarı ile kargonun ücretlendirilebilir ağırlığı ve toplam ücret hakkında bilgiler yer alır. Alt kısmında ise vergi ve ek ücret tutarları, gönderici veya acentenin imzasının yer aldığı bölüm ile işlem tarihi, saati ve yerinin belirtildiği bölüm bulunur (Görsel 1.10).

001	NYC	12345678	001-12345678	
Shipper's Name and Address 1234, INDUSTRIAL STREET NEW YORK, USA PHONE 555 55 55		Shipper's Account Number	Not Negotiable Air Waybill P. O. BOX 619616 ISSUED BY , TEXAS U.S.A.	
Consignee's Name and Address CABLE BIG STORE 4321, ROGERS STREET LONDON, ENGLAND PHONE: 555 12 34		Consignee's Account Number	Copies 1, 2 and 3 of this Air Waybill are originals and have the same validity. It is agreed that the goods described herein are accepted in apparent good order and condition (except as noted) for carriage SUBJECT TO THE CONDITIONS OF CONTRACT ON THE REVERSE HEREOF. ALL GOODS MAY BE CARRIED BY ANY OTHER MEANS INCLUDING ROAD OR ANY OTHER CARRIER UNLESS SPECIFIC CONTRARY INSTRUCTIONS ARE GIVEN HEREON BY THE SHIPPER AND SHIPPER AGREES THAT THE SHIPMENT MAY BE CARRIED VIA INTERMEDIATE STOPPING PLACES WHICH THE CARRIER DEEMS APPROPRIATE. THE SHIPPER'S ATTENTION IS DRAWN TO THE NOTICE CONCERNING CARRIER'S LIMITATION OF LIABILITY. Shipper may increase such limitation of liability by declaring a higher value for carriage and paying a supplemental charge if required.	
Issuing Carrier's Agent Name and City QUEEN STREET 7 LONDON, ENGLAND PHONE: 555 55 12		Agent's IATA Code	Accounting Information NOTIFY: SOMEBODY, PH: 555 55 34	
Airport of Departure (Addr. of First Carrier) and Requested Routing NEW YORK CITY		Reference Number	Optional Shipping Information	
To	By First Carrier	Routing and Destination	to	by
LHR	AA			
Airport of Destination AA1234/12		Requested Flight/Date	Amount of Insurance	INSURANCE - If carrier offers insurance, and such insurance is requested in accordance with the conditions thereof, indicate amount to be insured in figures in box marked "Amount of Insurance".
Handling Information		These commodities, technology, or software were exported from the United States in accordance with the Export Administration Regulations. Ultimate Destination		
No. of Pieces RCP	Gross Weight	Rate Class	Chargeable Weight	Rate
2	324	K		
				Charge
				Total
				1234.00
				Total
				1234.00
Prepaid		Weight Charge	Collect	Other Charges
		1234.00		
		Valuation Charge		
		Tax		
		Total Other Charges Due Agent		
		Total Other Charges Due Carrier		
Total Prepaid		Total Collect	Signature of Shipper or his Agent	
1234.00				
Currency Conversion Rates		CC Charges in Dest. Currency	Signature of Issuing Carrier or its Agent	
For Carrier's Use only at Destination		Charges at Destination	Total Collect Charges	Executed on (date) at (place)
		ORIGINAL 1 001-12345678 (FOR ISSUING CARRIER)		

Görsel 1.10: Air Waybill belgesi

1.1.5.2. Elektronik Air Waybill (e-AWB)

E-AWB, 2010 yılında kullanılmaya başlanmış ve 1 Ocak 2019'da tüm hava kargo gönderilerinde ana taşıma sözleşmesi olmuştur. Hava yolu taşıma senedinin basılı hâli taşımalarında hâla kabul edilmektedir ancak günümüzde IATA daha çok e-AWB'nin kullanımını tercih etmektedir. AWB'in bu elektronik sürümü basılı sürümü ile aynı bilgileri içermektedir.

Kargo taşıma prosedürleri, her bir kargo için bir miktar kâğıt tüketimi gerektirmektedir. Bu durum, bütün tarafların belgelerin nüshalarına sahip olmasını gerektirdiğinden dolayı hem kâğıt israfına yol açmaktadır hem de belge takibini zorlaştırmaktadır. Bu nedenle belgelerin elektronik ortam yoluyla saklanması hem tüm prosedürlerin güvenli ve düzenli olmasını hem de fazla kâğıt tüketiminin azalmasını sağlamaktadır.

1. ETKİNLİK

Kitabın son sayfasındaki boş AWB'yi çoğaltarak aşağıda verilen bilgileri boş AWB'nin üzerindeki uygun boşluklara yazınız.

Hava yolu numarik kodu: 081

IATA numarik kodu: ALI

Seri numarası: 12345678

Hava yolunun adı: AI Airways, Mustafa Kemal Atatürk St. 1247 Frankfurt / Germany

Göndericinin adı, adresi ve telefonu: Box Ltd. Ata St.145 Frankfurt / Germany -+435698741233

Alıcının adı, adresi ve telefonu: ABC MTAL 19 Mayıs Cd. No.:22 Ankara / Turkey -+901234567890

Acentenin adı ve adresi ve telefonu: EEE Uluslararası Hava Deniz Taş. Ltd. Şti. Kemal Paşa St. 14789 Berlin / Germany -+437896541233

Çıkış havaalanı: Frankfurt International Airport-FRA

Variş havaalanı: Esenboğa International Airport-ESB

Kargonun parça sayısı: 5

Kargonun tartı ağırlığı: 360 kg

Kargonun cinsi: Perishable (PER)

Toplam parça sayısı: 5

Düzenlenme tarihi: 05.12.2025

Toplam ücret: 1907 USD

<http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=21853>

1.1.5.3. Gümrük Beyannamesi

Gümrük Beyannamesi, ihracatta gümrük mevzuatı uyarınca doldurulması ve ihracatçı tarafından onayının gerçekleştirilmesi işleminden sonra gümrük idaresine sunulan belgedir. Gümrük Birliği'ne girildikten sonra **Tek Tip Gümrük Beyannamesi** kullanımı yürürlüğe girmiştir (Görsel 1.11).

Gümrük Beyannamesi, doğrudan mal sahipleri ve yasal temsilcileri tarafından düzenlenir. Gümrük beyannamelerinde kazıma ve silme işlemi yapılamaz. Gümrük beyannamelerinin tescili ibraz edildikten sonra bildirilen eşyanın türü, kalitesi ve birim fiyatı açısından hiçbir düzeltme yapılamaz.

Gümrük Beyannamesinin onay işlemi, belge gümrük idaresinde kayıt altına alındıktan sonra üzerine sıra numarası ve tarih bilgisinin yazılması ve gümrük mührünün basılması ile tamamlanır.

T.C. GÜMRÜK BEYANNAMESİ		Seri: GO 0000001		1 BEYAN		A SERVE/EMRAGAT/VARSA GÜMRÜK İDARESİ	
1	6	GÖNDERİCİ FİRMA		IM	4	ERENKÖY GÜMRÜK MÜDÜRLÜĞÜ	
GÖNDERİCİ FİRMA UNVAN GÖNDERİCİ FİRMA ADRES GÖNDERİCİ FİRMA İL İLÇE 004		1 Fatura No	2 Fatura Tarihi	3 Fatura No	4 Fatura Tarihi	5 MS VERGİ NO	6 MS VERGİ NO
ALICI FİRMA UNVAN ALICI FİRMA ADRES ALICI FİRMA İL İLÇE . 052		7 Kargo No	8 Kargo Tarihi	9 Kargo No	10 Kargo Tarihi	11 MS VERGİ NO	12 MS VERGİ NO
ALICI FİRMA VERGİ NO		13 Mali Sorumlu Unvan	14 Mali Sorumlu Adres	15 Mali Sorumlu İl İlçe	16 Mali Sorumlu İl İlçe	17 Vergi No	18 Vergi No
BEYAN EDEN VERGİ NO		19 Mali Sorumlu Unvan	20 Mali Sorumlu Adres	21 Mali Sorumlu İl İlçe	22 Mali Sorumlu İl İlçe	23 Vergi No	24 Vergi No
BEYAN EDEN UNVAN BEYAN EDEN ADRES BEYAN EDEN İL İLÇE . 052		25 Mali Sorumlu Unvan	26 Mali Sorumlu Adres	27 Mali Sorumlu İl İlçe	28 Mali Sorumlu İl İlçe	29 Vergi No	30 Vergi No
KAMYON TAŞIT ADI		31 Taahhüt Tarihi	32 Taahhüt Tarihi	33 Taahhüt Tarihi	34 Taahhüt Tarihi	35 Taahhüt Tarihi	36 Taahhüt Tarihi
KAMYON TAŞIT ADI		37 Taahhüt Tarihi	38 Taahhüt Tarihi	39 Taahhüt Tarihi	40 Taahhüt Tarihi	41 Taahhüt Tarihi	42 Taahhüt Tarihi
KAPIKULE TIR GÜMRÜK		43 Kendi Deposu	44 Kendi Deposu	45 Kendi Deposu	46 Kendi Deposu	47 Kendi Deposu	48 Kendi Deposu
5 Kap 100 Adet (Unit) Markası : ADDR - Kullanılmamış Ticari Tanım: DENİZ SUYU		49 Kendi Deposu	50 Kendi Deposu	51 Kendi Deposu	52 Kendi Deposu	53 Kendi Deposu	54 Kendi Deposu
Fatura V 01.04.2016/000001 - İthal eşyasına ait Kıymet Bildirim Formu V 01.04.2016/E İMZA - A.TR Dolaşım Belgesi V 01.04.2016/A00001 Vek. No-tar:1 NOT. 00001/01.04.2014		55 Kendi Deposu	56 Kendi Deposu	57 Kendi Deposu	58 Kendi Deposu	59 Kendi Deposu	60 Kendi Deposu
10 15,728.35 0 0 P		61 Kendi Deposu	62 Kendi Deposu	63 Kendi Deposu	64 Kendi Deposu	65 Kendi Deposu	66 Kendi Deposu
40 18,234.13 18 3,279.47 P		67 Kendi Deposu	68 Kendi Deposu	69 Kendi Deposu	70 Kendi Deposu	71 Kendi Deposu	72 Kendi Deposu
89 0 0.0 63.80 P		73 Kendi Deposu	74 Kendi Deposu	75 Kendi Deposu	76 Kendi Deposu	77 Kendi Deposu	78 Kendi Deposu
991 941.98 0.0 941.98 P		79 Kendi Deposu	80 Kendi Deposu	81 Kendi Deposu	82 Kendi Deposu	83 Kendi Deposu	84 Kendi Deposu
Toplam : 4,285.25		85 Kendi Deposu	86 Kendi Deposu	87 Kendi Deposu	88 Kendi Deposu	89 Kendi Deposu	90 Kendi Deposu
İstanbul 01.04.2016		91 Kendi Deposu	92 Kendi Deposu	93 Kendi Deposu	94 Kendi Deposu	95 Kendi Deposu	96 Kendi Deposu

Bunları biliyor musunuz?

En yoğun kargo havalimanı Hong Kong'dadır. Kargo uçakları için 40'tan fazla park yeri bulunan havalimanı yılda 4 milyon tondan fazla hava kargoya ev sahipliği yapıyor.

Görsel 1.11: Gümrük Beyannamesi örneği

1.1.5.5 Kaptana Bildirim (The Notification to Captain-NOTOC)

Kaptana Bildirim (NOTOC); kargo içerisinde bulunan özel kargo ve tehlikeli maddelerin taşınmasının ciddiyetinin değerlendirildiği tek bilgi kaynağıdır ve bu nedenle uçuş ekibi için oldukça önemli bir belgedir (Görsel 1.13).

ICAO tarafından düzenlenen "Tehlikeli Maddelerin Hava Yoluyla Güvenli Taşınması İçin Teknik Talimatlar" uyarınca gönderici uçuştan sorumlu pilota kargo olarak taşınacak tehlikeli maddeler ve diğer özel kargolar ile ilgili bilgileri doğru, okunaklı ve yazılı bir biçimde sağlamakla yükümlüdür.

SPECIAL LOAD — NOTIFICATION TO CAPTAIN												IATA	
AIRLINE		Station of Loading	Flight Number	Date	Aircraft Registration	Prepared by							
		AB-1309	3 JAN 11	N-18805	ALI İBRAHİMOĞLU								
DANGEROUS GOODS												Loaded	
Station of Unloading	Air Waybill Number	Proper Shipping Name	Class or Division For Class 1 compat. grp.	UN or ID Number	Sub Risk	Number of Packages	Net quantity or Transp. Ind. per package	Radioactive Mat. Categ.	Packing Group	Code (see reverse)	CAO (X)	ULD ID	POSITION
CDG	12345675	METHYL ACETATE	3	UN1231	—	10	14 L	—	II	RFL	X	AA2101	A
CDG	12345675	SELENIUM OXYCHLORIDE	8	UN2879	6.1	4	0.5 L	—	I	RCM		AF5040	23
CDG	12345675	RADIOACTIVE MATERIAL, TYPE A PACKAGE	7	UN2915	—	1	3.5	III	—	RRY			53
CDG	2345678	CONSUMER COMMODITIES	9	ID8000	—	50	100 kg 0.6 kg P 2.5 kg	—	—	RMD		D123AN	11R
*There is no evidence that any damaged or leaking packages containing dangerous goods have been loaded on the aircraft.													
OTHER SPECIAL LOAD												Loaded	
Stat. of Unload	Air Waybill Number	Contents and Description	Number of Packages	Quantity	Supplementary Information	Code (see reverse)	ULD ID	POSITION					
Loading Supervisor's Signature		Captain's Signature		Other Information									

Görsel 1.13: NOTOC örneği

1.1.5.6. Kontrol Listesi (Checklist)

Kontrol listesi, uçuşun güvenliğini arttırmak amacıyla uçaktaki tüm sistemlerin kritik yönlerinin değerlendirildiği ve uçak konfigürasyonunun doğru şekilde ayarlanmasını sağlayan belgedir. Kontrol listelerinin takip edilmesiyle herhangi bir hata güvenlik sorununa neden olmadan tespit edilir ve düzeltilir.

Kontrol listesi, uçak içinde gerçekleşen tüm eylemleri kontrol etmek ve doğrulamak için oluşturulmuş listelerdir. Her bir kokpit paneli için ayrı ayrı oluşturulmuş bir akış düzeni mevcuttur. Güvenlik açısından her bir kritik nokta kontrol listeleri sayesinde detaylı bir olarak kontrol edilir.

Kontrol listeleri eylemlerin akışını gerçekleştirdikten sonra kontrol etmeyi sağlayan listelerdir. Amaçları, uçuş ekibi tarafından gerekli tüm eylemlerin gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğini doğrulamaktır (Görsel 1.14).

Kontrol listelerinin zamanında ve etkili bir şekilde tamamlanması, tüm uçuş aşamalarında özellikle kalkış, yaklaşma ve iniş sırasında güvenli operasyon için çok önemlidir.

Kontrol listelerinin etkili bir şekilde kullanılması için bu görevi yerine getirmekle yükümlü mürettebat koordinasyonlu çalışmalı ve liste kontrolünü tamamlamalıdır.

IATA LIVE ANIMALS ACCEPTANCE CHECKLIST				
Air Waybill No.:		Origin:	Destination:	
Note 1: Prepare form in duplicate.				
Note 2: If goods are rejected, hand the original of this form to the Duty Officer and show the shipper's and agent's name below.				
Note 3: Never reject a shipment until all items have been checked.				
Note 4: If goods are accepted, attach the original of this form to the air waybill. The duplicate must be placed on the appropriate file.				
Note 5: Answer "not applicable" only, where an "N/A" box is provided.				
Note 6: If any question is answered "NO", do not accept the shipment and give the duplicate copy of this form back to the shipper or agent together with the consignment.				
General Acceptance		YES	NO	N/A
1. Have advance arrangements/bookings been made with all the carriers participating in the carriage of the live animals?				
2. When laboratory animals, such as monkeys, which may carry diseases communicable to humans are being shipped, has the carrier(s) been advised in order to make the necessary arrangements?				
3. Have advance arrangements been made at the airport of destination, i.e. for quarantine and delivery?				
4. In the event of attendants accompanying the animal(s), have advance arrangements been made with all the carriers concerned?				
5. Does the shipment comply with current regulations in force at transit stations?				
6. Where applicable, have carrier/governmental exceptions been complied with?				
Air Waybill				
7. Are the live animals the only entries on the air waybill?				
8. Are all the flight numbers for which bookings are held for the entire routing indicated?				
9. Is the quantity of animals in the consignment, as well as their common names, which must as far as possible correspond with that listed in the IATA Live Animals Regulations, shown in the "Nature and quantity of goods" box?				
10. Are all relevant permits, including CITES where necessary, licences and certificates required for export, transshipment and import, securely attached to the air waybill and copies of those required affixed to the container?				
Shipper's Certificate				
11. Is it completed in full and in duplicate?				
12. Does the description and quantity of animals agree with the information on the air waybill?				
13. Is it signed by the shipper or his authorised agent? (Check that this is not an IATA cargo agent, consolidator, forwarder or indirect carrier.)				
Container				
14. Does it comply with the specific container requirement(s) as detailed in the IATA Live Animals Regulations?				
(a) Is the size suitable for the particular type of animal?				
(b) Does it provide for sufficient ventilation?				
(c) Is the construction adequate?				
(d) Does it contain adequate hand-holds/lifting devices to facilitate handling and to prevent the handler from coming into close proximity of the animal(s).				
(e) Is it leak and escape proof?				
(f) Is the container clean?				
(g) Does it contain sufficient absorbent material? (Check that this is not straw, as some countries prohibit the importation of straw.)				
(h) Does the container have suitable feeding/watering facilities?				
Labelling and Marking				
15. Is the consignee's name, street and city address as per air waybill, and a 24 hour contact phone number shown on each container?				
16. Is the correct number of "Live Animals" and "This Way Up" labels attached to each container?				
17. Has each "Live Animals" label been completed, i.e. reflecting the correct contents?				
18. For live animals which can inflict a poisonous bite or sting, is the container marked in bold letters "POISONOUS"?				
19. For Specific Pathogen Free (SPF) animals for laboratory use, are "Laboratory Animals" and "This Way Up" labels attached to each container?				
20. When the animal has been tranquillised have details been affixed to the container, i.e. time given, type of sedation, do-sage and estimated duration?				
Feeding and Watering				
21. If it is required that the animal(s) must be fed/watered en route, have arrangements been made by the shipper/carrier with the other carriers/personnel downline?				
22. Are the feeding instruction affixed to the container and air supplies (if required) attached to the outer top side of the container?				
23. Food or bedding (if provided) for the animal(s) is in accordance with the regulations of the country(ies) of transit or importation?				
Comments:				
Checked by:				
Place:		Signature:		
Date:		At (Station)		
Time:		Shipper/Agent		
"IF ANY QUESTION IS ANSWERED WITH A "NO", DO NOT ACCEPT THE SHIPMENT AND GIVE A DUPLICATE COPY OF THIS COMPLETED FORM TO THE SHIPPER.				

Görsel 1.14: Checklist örneği

1.1.6. FFM (Flight Freight Manifest) Mesajı Hazırlama

Uçaktaki kargoların adet, cins, ağırlık ve alıcı bilgileri ile AWB numaralarını içeren ve üzerlerinde bulunan ULD numaraları ile hangi ULD'de buldukları, sefer sayısı, tarihi, uçak kuyruk numarası ve uçuş rotasını gösteren bir SITA mesajıdır. SITA mesajının içereceği bilgi hava yolu şirketlerine göre değişebilir. FFM, IATA tarafından yayınlanan "Cargo Interchange Message Procedures (Kargo Değişim Mesaj Prosedürleri, Cargo-IMP)" da belirlenmiş olan formatlar baz alınarak hazırlanır ve uçak havaalanından ayrıldıktan sonra kargoların varış noktalarına gönderilir.

Örnek:

FFM/8

Mesaj Başlangıcı

AI854/10SEPO0155/DUS/TC-ALI NYC

Uçuş Numarası / Uçuş Tarihi-Çıkış Saati / Çıkış İstasyonu / Uçak Tescili / Varış İstasyonu

ULD/PMC97489AI

Unit Load Device / Uld Numarası-Şirket Kodu

910-12345678/DUSNYC/S2K1376MC3.10T2/DISK/MUCAI610/14SEP

Awb No / Awb Çıkış İstasyonu / Varış İstasyonu / Kap, Kilo, Metreküp Bilgisi / Kargo İçeriği / Devam Uçuşu (Devam Uçuşu Opsiyonel)

LAST

Mesaj Sonu

2. ETKİNLİK

Aşağıdaki bilgilere göre FFM mesajını hazırlayınız. Cevaplarınızı arkadaşlarınızla paylaşarak karşılaştırınız.

Uçuş No.: AI317

Uçuş Tarihi-Çıkış Saati:

29 Şubat 14.05

Çıkış İstasyonu: LON

Uçak Tescil No.: TC-ALI

Varış İstasyonu: ESB

ULD Numarası: PMC11989

Şirket Kodu: AI

Awb No.: 910-12345678

Awb Çıkış İstasyonu:LON

Varış İstasyonu: ESB

Kap: S4

Kilo:450

Metreküp Bilgisi: 4.82

Kargo İçeriği: Lamp

Devam Uçuşu: YOK

<http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=21854>

1.1.7. Hava Yolu Taşımacılığında Kargoların Sınıflandırılması ve Kargo Operasyonları

Hava taşıtlarının güvenli olarak çalışması için tün kargo ve bagajların tartılması ya da standart değerler kullanılarak tahmini ağırlık hesabı yapılması gerekmektedir. Uçuş esnasında bagaj veya kargoların hareketini önlemek için hava taşıtına yerleştirme işlemi doğru ve güvenli bir şekilde yapılmalıdır.

Kargoların yüklenmesi genel olarak uçuş için yükleme işlemlerinden sorumlu olan kişi tarafından, geçerli yönetmelikler ve yükleme prosedürlerine uygun olarak yapılmalıdır. Bu prosedürler, uçağın yüküne ve trim tablosunda belirlenen esaslara uygun olmalıdır.

1.1.7.1. Uçağa Yükleme Şekline Göre Kargolar

Kargolar uçağa yükleme şekline göre dökme (bulk) ve ULD kargo olmak üzere iki farklı sınıfta incelenir.

Dökme (Bulk) Kargolar

Dökme (bulk) kargolar; igloo, palet veya konteyner içerisine yüklenmemiş kargo parçalarıdır. Taşıma işleri organizatörleri tarafından kargo kabulü için dikkat edilmesi gereken noktalar şunlardır:

- Kargonun bir yük olarak taşınabilecek özelliğe sahip olması
- Kargonun kabulünde herhangi bir kısıtlama olmaması
- Ambalajlarının standart boyutları olmaması nedeniyle kargonun uçak kapısından geçebilecek ölçü ve ağırlıkta olması

ULD (Igloo, Palet veya Konteyner Hâline Getirilmiş) Kargolar

Çoğu geniş gövdeli uçak ve bazı dar gövdeli uçaklar birim yükleme cihazı (ULD, unit load device) denilen alüminyum konteyner sistemini kullanmaktadır. Bu cihazlar uçak ambarına özel hidrolik kaldırma ekipmanlarıyla yüklenmeden önce bagaj veya kargo öğelerini sağlamlaştırmak amacıyla kullanılırlar. ULD'ler yerine sabitlenmeden önce tekerlekli bir zemin yardımıyla taşınır.

ULD'ler tartılmalı ya da standart değerler kullanılarak tahmini ağırlıkları hesaplanıp konteyner içerisine belirli aralıklarla yerleştirilmelidir.

1.1.7.4. Özel Prosedürler

Hem dökme kargolar hem de ULD kargolarda aşağıda belirtilen özel yükler için farklı prosedürler izlenmektedir:

- Tehlikeli Maddeler Yönetmeliği kapsamına girenler
- Ağır eşyalar
- Büyük boy öğeler
- Alışılmadık boyutlara ve oranlara sahip öğeler

Bunları biliyor musunuz?

En yüksek irtifaya teslim edilen kargo, dünya yörüngesinden 400 kilometre daha yukarıda bulunan Uluslararası Uzay İstasyonuna NASA'nın organizasyonu ile taşınmıştır.

Yükleme sınırını aşan bu ağır nesnelere için yük dağıtımını önceden belirlenmiş prosedürlerin olması ve bu prosedürlerin uygulanması gerekmektedir.

1.1.8. Ağırlık ve Denge Brüt Hata Kontrolleri

Kargo yükleme ekibine her bir ambara yüklenecek olan bagaj / kargo hakkında bilgi vermek için uçak kalkışında bir Yükleme Talimatı-Rapor Formu hazırlanır. Operasyon ekibi bilgisayar ortamında yük ve trim sayfası hazırladığında, hava yolu firması veya yer hizmetleri acentesi de hazırlanan yük ve trim sayfasını baz alarak bir Yükleme Talimatı-Rapor Formu hazırlar. Bu form daha sonra yükleme ekibine kargonun / bagajın uçağa nasıl yüklenmesi gerektiğini bildirmek amacıyla yükleme amirine verilir.

Yük ve trim sayfası oluşturulduktan sonra operasyon ekibi tarafından yükleme amirine danışılarak ayrıca Yükleme Talimatı-Rapor Formu doldurulabilir.

Uçak içerisinde yükleme gerçekleştirildikten sonra, uçak mürettebatına genellikle yük ve trim tablosuna karşılık çapraz kontrolün yapılması için Yükleme Talimatı-Rapor Formu verilir.

Çok sayıda kütle ve denge dokümantasyon formatının olması ve farklı endüstri prosedürlerinin uygulanması nedeniyle hata olup olmadığıyla ilgili kontrollerin nasıl yapılacağına dair kesin bilgi sağlamak çok zordur. En iyi endüstri uygulamalarına uygun olarak, yükleme öncesi yapılabilecek önemli hataların nasıl tanımlanıp düzentelebileceği hakkında bilgi sağlayan Birleşik Krallık CAA Kılavuz Materyali -CAP 1009: Major Hata Kontrolleri Kılavuzu örnek olarak gösterilebilir.

Yük ve trim sayfasında olduğu gibi Yükleme Talimatı-Rapor Formunda da doğruluk açısından kontrol edilmesi gereken bir dizi önemli giriş vardır:

- Hava yolu-operatör
- Uçuş detayları (yönlendirme, uçuş numarası ve tarih)
- Uçak tipi, varyantı ve kaydı
- Ambar yüklerinin dağıtımını (bagaj, kargo, balast, yedek parçalar, COMAT ve posta vb. dâhil)
- Void-nil fit pozisyonları
- ULD-tutma başına torba
- Her bölmeye ağırlık tahsisi sınırları aşmaz
- Belge baskı numarası (varsa)

1.1.8.1. Başlıca Yükleme Riskleri

Uçak ambarlarının yüklenmesiyle ilgili başlıca riskler belirtildiği gibidir:

- Ambarların, verilen yükleme talimatlarına uygun olarak yükleme ekibi tarafından yüklenmemesi ve Yükleme Talimatı-Rapor Formu bu değişiklikleri yansıtacak şekilde değiştirilmemesi
- Yüklemenin orijinal Yükleme-Rapor Formundan farklı olduğu ve Yükleme-Rapor Formunun güncellendiği durumlarda, son dakika değişikliklerinin (LMC) orijinal yük çizelgesi hesaplamalarına doğru şekilde uygulanmaması ve kütle-denge limitlerinin kontrol edilmemesi

- Yüklerin uygun şekilde emniyete alınmamış veya sınırlandırılmamış yükler olması
- Yüklenme izni olmayan öğelerin yüklenmesi (tehlikeli mallar vb.)
- Uçak yapısının (veya varsa pervane kanatlarının), mekanize yükleme ekipmanından kaynaklanan istenmeyen darbeden hasar görmesi

Bu tür etkiler yükleme ekibi tarafından fark edilmeyebilir veya bazı durumlarda fark edilir ancak rapor edilmez. Bu durum, yükleme ekibi görünür bir hasar görmediğinde meydana gelebilir. Uçak yapısının kompozit malzemeler kullanılarak oluşturulduğu durumlarda, tüm etkiler rapor edilmelidir. Metal uçak yapılarındaki önemli hasarlar genellikle açıkça görülürken kompozit malzemelerden oluşan uçak yüzeylerinde hasarın fark edilmemesi çok normaldir. Yüzey hasar görmemiş gibi gözükse de kompozit yapının iç kısmı deforme olmuş veya önemli ölçüde zayıflamış olabilir.

1.1.8.2. Yanlış Yüklemenin Sonuçları

ULD'nin yanlış yüklenmesi aşağıdaki sonuçlara sebep olabilir:

- Uçuşta kontrol kaybı
- Kalkış veya iniş sırasında pistte kalma
- Uçuş sırasında uçağın havada tutunamama sorunu (stall)
- Yükleme sırasında denge sorunu (Görsel 1.16)

Bunları biliyor musunuz?

İlk kargo uçuşunu yapan pilot, Philip Orin Parmelee'dir.

Görsel 1.16: Yanlış yüklenmiş uçak

1.1.9. Yükün Özelliğine Göre Kargolar

Hava yoluyla taşınacak olan kargolar, kargonun özelliğine göre genel kargolar, özel kargolar ve tehlikeli maddeler olmak üzere üç sınıfa ayrılır.

Genel Kargolar

Genel kargolar, hava yolu taşımacılığı için ekstra önlem gerektirmeyen, bozulabilir gıda veya canlı hayvan sınıfına girmeyen, zararlı veya tehlikeli herhangi bir özelliği olmayan kargolardır.

Hava yolu kargo taşımacılığında kargo operasyon görevlilerinin uçak tip ve kargo kapasitelerini çok iyi bilmeleri gerekmektedir. Genel kargo sınıfında yer alan askılı tekstil ürünleri kullanımı bakımından özel bir öneme sahiptir. Bu nedenle genel kargoların en önemli grubudur.

Özel Kargolar

Özel kargolar; yükleme, taşıma, boşaltma faaliyetleri için etiketleme, hassas davranma, özel ambalajlama gibi bir takım özel işlemler gerektiren kargolardır (Görsel 1.17).

Gönderici belgesi bulunmayan özel kargolar taşıma için kabul edilmez. Bu belge iki nüsha olarak verilir. İlk nüsha konşimentoya eklenir, ikinci nüsha çıkış istasyonu dosyasına yerleştirilir. Özel yükler için konşimento üzerinde yer alan Eşyanın Niteliği ve Kalitesi (Nature and Quality of Goods) bölümüne eşyanın adı, sınıfı ve etiket bilgileri yazılmalıdır.

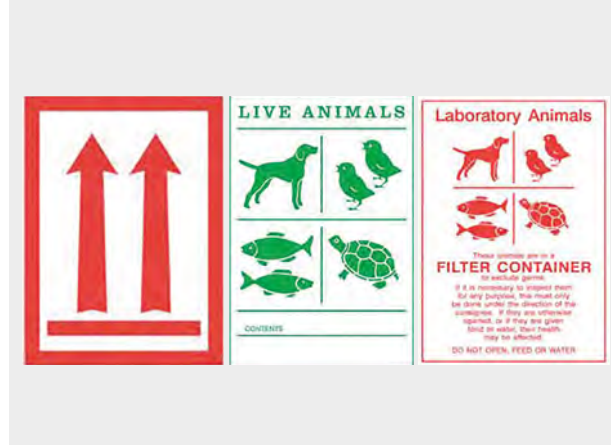
Özel kargolar yedi grupta incelenebilir.

Canlı Hayvanlar

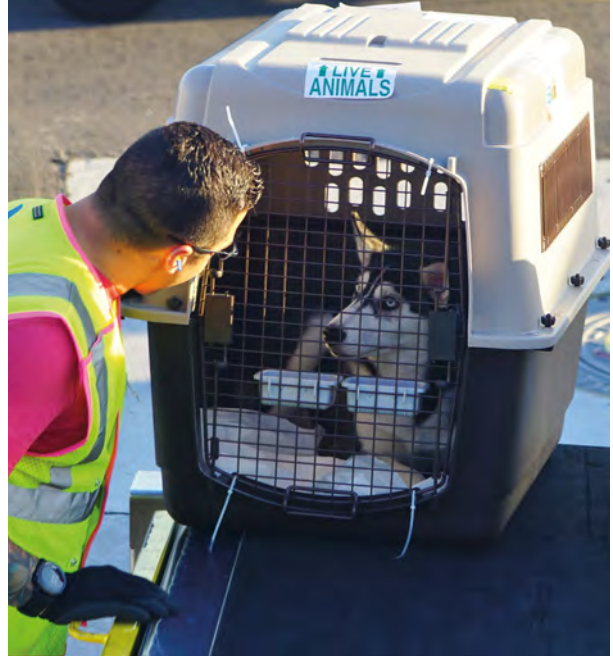
Canlı hayvan taşımacılığına konu olan pek çok çeşit hayvan olabilir. Kişisel evcil hayvanlar veya rehber ve yardımcı köpekler, spor hayvanları, üreme amaçlı tarım hayvanları, kesim için taşınan yem hayvanları, zoolojik hayvanlar ve bilim gereğiyle taşınan türler bunlardan bazılarıdır. Hayvanların uzun süre taşınması hayvan hakları açısından sıkıntı yarattığından bu durumdan mümkün olduğunca kaçınılması gerekmektedir. Bu nedenle hayvanlar için uzun sürecek yolculuklarda hava yolu tercih edilmelidir (Görsel 1.18).

Hava taşımacılığı, canlı hayvanları uzun yolculuklarda taşımının en insani yolu olduğundan yüksek standartların tüm ilgili kişiler tarafından muhafaza edilmesini sağlamak önemlidir. Yüksek standartlar; veteriner müfettişleri, hayvan bakıcıları, yardımcılar ve görevliler, konteyner üreticileri, hava taşıyıcıları, pilotlar, düzenleme ve gözetim yoluyla elde edilir.

Canlı hayvanların taşınmasına yönelik düzenlemeler hem havacılık güvenliğini sağlayacak hem de hayvanların sağlığını koruyacak şekilde olmalıdır. Bu bakımdan dengeli hareket edilmelidir. Tek tarafı merkeze alan kurallar iyi sonuç vermeyebilir. Mürettebat ile yolcu ve hayvan bakıcılarının güvenliği de dikkate alınmalıdır.

Görsel 1.17: Özel kargo etiket örnekleri

Görsel 1.18: Canlı hayvan taşımacılığı

Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliğine (IATA) bağlı olan hava yolu firmaları, IATA'nın Canlı Hayvan Yönetmelikleri'ne (LAR) uymaktan sorumludur. IATA'nın hazırlamış olduğu LAR, dünya çapında ticari tüm hava yolları tarafından canlı hayvanların taşınmasında bir standart hâline gelmiştir. LAR, hava yolu firmaları için rehberlik sağlamakla birlikte nakliyeciler, nakliye şirketleri ve hayvan bakım uzmanları tarafından da kullanılır. Ayrıca LAR, hayvanların taşınmaları için konteynerlerin sahip olması gereken özelliklerin yanı sıra 1000 hayvan türü için kapsamlı bir sınıflandırma içermektedir. Hayvanlar hava yoluyla taşınırken gerekli belgelerin yanında taşıma, işaretleme ve etiketleme ile ilgili bilgileri de yer almaktadır. Tüm canlı hayvanlar canlı kargo olarak ele alınır. Uçağa alınan canlı hayvanların çoğu, uçağın iklim kontrollü kargo bölmelerinde taşınmalıdır. Pek çok hava yolu, belirli koşullar altında küçük evcil hayvanların yolcu kabininde taşınmasına izin verir. Yolcu kabininde rehber ve yardımcı köpekler taşınırken uyulması gereken kurallar ulusal kurallar olmalıdır. Uçak üreticileri, hava taşıyıcılarına farklı uçak tipi ve modellerinin içinde canlı hayvanların güvenli taşınmasını sağlayacak kimi özellikler sunabilmektedir. Bu özellikler sayesinde yükleme, depolama, boşaltma, sıcaklık ve nem kontrolü gibi hayvanın konforuyla ilgili özel bilgilere kolayca ulaşılabilmektedir

Canlı hayvanların güvenli taşınmasını etkileyen temel faktörler şunlardır:

- Uçak Çevresel Kontrol Sistemi (ECS) ayarları
- Hayvan fizyolojisi
- Havaalanı ve yol üstü ortamlar
- Zeminde elleçleme

Bunları biliyor musunuz?

Tüm dünyada hava yoluyla bir yılda taşınan kargo miktarı 52 milyon ton civarındadır.

Optimum ECS ayarları, elleçleme, paketleme ve ideal yükleme yapılandırmaları türe göre değişir. Transit hâlindeki türlerin kombinasyonları, bu kilit faktörlerin yönetimini zorlaştırır.

Hayvanlar, gönderici talimatlarına göre beslenir. IATA Canlı Hayvan Yönetmelikleri'ne göre göndericinin gerçekleştirdiği işlemler şunlardır:

- Canlı Hayvan Sertifikası (Canlı Hayvan Gönderici Sertifikası) düzenler.
- Export-Import (CITES Import-Export) lisansı sağlar.
- Sağlık Sertifikası sağlar.

Taşınacak olan canlı hayvanın [Charge Collect-CC (navlunu alıcı öder)] kabul edilip edilmediği kontrol edilir. Taşıma ücretinde esas alınacak ağırlık belirlenirken hayvanın kendi ağırlığı, kafesi, yiyeceği, oyuncuğu ve battaniyesi vb. dikkate alınır.

“Burada taşınan hayvanların, hastalık, yaralanma veya ölümlerinden kaynaklı bir sorumluluk yoktur.” ibaresi AWB'nin taşıma bilgileri bölümüne yazılır.

Canlı hayvan kargosunun refahını ve konforunu korumak ve ölümünü önlemek için üç çevresel parametrenin kontrol edilmesi gerekir. Bunlar; sıcaklık, bağıl nem ve kargo bölmesi karbondioksit (CO₂) konsantrasyonudur. Taşınan türlere (yaşlarına ve hamilelik durumuna) göre bu parametrelerin her biri önemli ölçüde değişir. Örneğin, çoğu büyük çiftlik hayvanının taşınma değerleri; 4,4 ile 26,6 °C, %0 ila %75 nem ve %0 ila %3 CO₂ aralığındadır. Bir günlük kümes hayvanları içinse 32 ile 37 °C, %0 ila 80 nem ve %0 ila 0,5 CO₂ gerekir.

Kargo bölmesinin içindeki nem ve CO₂ seviyeleri doğrudan ECS ayarlarıyla kontrol edilemeyebilir ve pilotlar tarafından ayarlanan bekletme sıcaklığı, hayvanlara uygun olan seviyede olmayabilir. Her kargo bölümündeki klimanın hizmet içi deneyimlerinden toplanan veriler, hayvanların uçakta nerede, ne kadar taşınacağına dair karar vermek için kullanılabilir. İklim koşullarının uygun olmasını sağlamak için taşınması planlanan hayvanların sayısı azaltılabilir ve mümkünse uçağın kargo bölmeleri boyunca dağıtım planlanabilir.

Farklı uçak tipleri ve modellerinin yüklenmesi için özel tavsiyeler konusunda uçak üreticilerine danışmak önemlidir. Ancak aşağıdaki faktörler dikkate alınmalıdır.

- Hayvanlar ve karbondioksit (genellikle kuru buz formunda) aynı bölme içinde taşınmamalıdır.
- Canlı hayvanların, nemli ortamlarda tutulmasından veya kabın içindeki sıvılar ile temasından kaçınılmalıdır.
- Havanın serbestçe dolaşımına izin vermek için hayvan kapları paletler arasına yeterli boşluk olacak şekilde yüklenmelidir.
- Hayvanların kargo bölmelerinin içinde ve arasında eşit olarak yayılması, yoğuşmanın azaltılmasına yardımcı olabilir ancak yine de ağırlık ve denge sınırlarına uyulması gerekir.
- Kargo bölmelerindeki bazı alanlar, duvarlardan daha fazla ısı transferine maruz kalabilir. Bu gibi durumlarda hayvan yoğunlukları azaltılmalıdır.
- Hayvan kapları, paletleri ve ahırları; uçuş sırasında gerçekleşen türbülans anında konumlarını korumalıdır.
- Kaplar, farklı hayvan türleri için özel olarak tasarlanmıştır. Hava akışına izin vermek ve yerel sıcaklık ve CO₂ oluşumunu azaltmak için yeterli havalandırma boşluklarına ve deliklere sahip olmalıdır.
- Konteyner yapısının, yapısını zayıflatabilecek kemiren, tırmalayan, tekmeleyen vb. hayvan davranışlarıyla da başa çıkması gerekir.
- Konteyner yapımı, hem uçuş sırasında hem de yerde uygun denetimlere izin vermelidir. Bu nedenle yeterli aydınlatma da gereklidir.
- Hayvanlar kendi kendine yüklenirken, her bir hayvan türünün kabiliyetini kolaylaştırmak için yükleme rampalarının eğimi en aza indirilmeli ve coplar veya diğer kaymayı önleyici tedbirler dikkate alınmalıdır.
- Hayvanları göbek ambarlarında (alt güverte bölmeleri) taşırken, uçuş sırasında erişim mümkün olmayacaktır. Hayvanların sağlıklı taşınabilmesi için tüm ihtiyaçlarının önceden planlanması gerekir.

Bozulabilir Bitki ve Gıda Maddeleri

Bozulabilir bitki ve gıda maddeleri; sıcaklık, yükseklik ve basınçtaki herhangi bir değişiklik veya gecikme sonucu çürüyüp bozulabilen kargolardır. Bozulabilir bitki ve gıda maddelerinin taşınmasında belirtilen hususlar dikkate alınmalıdır:

- Taşıyıcı firmada ve kargonun gideceği ülkede bu kargolar için bir sınırlandırma olup olmadığı kontrol edilmelidir.

- Kargonun ambalajı sağlam olmalı ve uçağın kalkışından varış noktasına kadar bozulmadan taşınmaya elverişli olmalıdır.
- Bozulabilir gıda maddeleri diğer kargolarla aynı taşıma kabında diğer kargolarla karışık olarak konsolide edilmemelidir.
- Navlun bedeli peşin olarak ödenmelidir.

Tüm bu değerlendirmeler göz önüne alınarak bozulabilir bitki ve gıda maddeleri şu şekilde gruplandırılabilir:

- Çiçek
- Meyve ve sebze
- Yumurta
- Yenilebilen maddeler
- Taze ve donmuş balık
- Etler

Bunları biliyor musunuz?

Uzaya gönderilen kargo operasyonu 20 Ocak 1978 tarihinde yapılmıştır.

Çiçekler: İklim ve sıcaklık farklılığından kaynaklı bozulabilme özelliğine sahiptir. Bu nedenle, çiçekler bozulabilir kargo sınıfına girer. Çiçekler ayrıca solunum yapan canlılar olduğundan nemli bir yapıya sahip oldukları için ıslak kargo olarak da değerlendirilir. Çiçeklerin taşıma sürecinde aşağıdaki maddelere dikkat edilmelidir:

- Çiçekler bir sepet veya karton kutu içerisinde gönderilmelidir.
- Çiçeklerin hava alabilmesi için ambalaj üzerinde delikler açılmalıdır.
- Ambalajlar üst üste istifleneceği için kaliteli ve dayanıklı malzemelerden üretilmelidir.
- Meyve ve sebzeler etilen gazı ürettiği için çiçeklerin olumsuz etkilenmesine neden olabileceğinden çiçekler meyve ve sebzeler ile birlikte yüklenmemelidir.
- Çiçek ambalajları üzerine durma yönünü gösteren "This Way Up" etiketi yapıştırılmalıdır.
- Çiçekler naylon örtü veya benzeri bir malzeme ile örtülmemeli ve çiçek ambalajı üzerine ağır yükler konulmamalıdır.

Meyve ve Sebze: Bozulma ve ayrışma özelliklerinden dolayı "Bozulabilir Kargo"; sıvı salgılayabilme ya da nem oluşturabilmelerinden dolayı "Islak Kargo" olarak değerlendirilen kargolardır. Hem bozulabilir kargo hem de ıslak kargo olarak elleçlenen sebze ve meyvelerin paketlenmesi esnasında belirtilen hususlara dikkat edilmelidir:

- Ambalaj üzerine paketin durma yönünü belirten "This Way Up" ve bozulabilir madde olduğunu belirten "Perishable" etiketi yapıştırılmalıdır.
- Üst üste istifleme yapılacağından paketler dayanıklı olmalıdır.
- Meyve ve sebzelerin türüne göre karton kutu, tahta kutu, sepet veya tepsi gibi ambalajlarda sevkiyatı yapılmalıdır.
- Göndericiden bitki sağlığı sertifikası istenmelidir.
- Güzergâh üzerindeki aktarma ve varış noktalarındaki ülkelere göre kargo ile ilgili kısıtlama olup olmadığı kontrol edilmelidir.

- Ambalaj üzerinde meyve ve sebzelerin hava alabilmelerini sağlamak için delikler açılmalıdır.
- Meyve sebzelerin taşınması esnasında kuru buz kullanılacaksa işlemler DGR kurallarına uygun bir şekilde yapılmalıdır.

Yumurta: Yumurtalar çok önemli kargo olarak değerlendirilir. Hava yoluyla yumurtaların taşınmasında önemli hususlar şunlardır:

- Gönderici, taşınacak yumurtanın kuluçka için mi yoksa yiyecek için mi kullanılacağını belirtmelidir.
- Her yumurta yuvalı ve sağlam ambalajlarda kabul edilmeli, ambalaj istiflemeye uygun olmalıdır.
- Yumurtalar konsolide değildir ve ayrı bir Air Waybill düzenlenir.
- Bilgi sağlık sertifikası gönderici tarafından sağlanmalıdır.
- Ambalaj üzerine "This Way Up", "Fragile (kırılgan)", "Perishable" ve "Keep Temperature" etiketleri yapıştırılmalıdır.
- Kuluçkalık yumurtalar, sıcaklık derece bilgisi göndericiden edinilecek bilgilere göre belirlenmeli, aksi belirtilmediği durumlarda sıcaklık +10 ila +15 °C arasında tutulmalıdır.
- Yemek yumurtaları asla aşırı ısıya maruz bırakılmamalıdır.

Yenebilir Maddeler: Yenilebilir madde taşımacılığında önemli noktalar şunlardır:

- Dış ambalajı su sızdırmayacak kalitede olmalıdır.
- Paketler üst üste istifleneceği için ambalaj malzemeleri dayanıklı olmalıdır.

Taze Balık: Taze balıklar hem çabuk bozulan hem de ıslak kargo özelliği gösterebilen kargolardır. Taze balık sevkiyatında dikkat edilmesi gereken hususlar şunlardır:

- Dış ambalajları su sızdırmayacak bir ahşap, plastik veya oluklu mukavva kutu olmalı ve ambalajın içi tüm balıkları kaplayacak şekilde naylonla kaplanmalıdır.
- Sıcaklığın korunmasını sağlayacak buz küpleri sağlam bir poşete konularak ağzı sıkı bir şekilde bağlanmalı ve taze balıkla birlikte bir poşete konulmalı, poşetteki hava boşaltılmalı ve poşetin ağzı su sızdırmayacak şekilde sıkıca kapatılmalıdır. Buz küpleri ayrıca balıktan ayrı bir poşete konularak da paketlenir.
- Balık paketleri üst üste istifleneceği için sağlam olmalıdır.
- Balık sıcaklığının +5 °C'yi geçmemesine dikkat edilmelidir.
- Ambalaj üzerine "Perishable" ve "This Way Up" etiketleri yapıştırılmalıdır.

Etler: Et, bozulabilir kargolardan biridir. Et sevkiyatında dikkat edilmesi gereken hususlar şunlardır:

- Taze etler 0 ila +5 °C sıcaklıkta, donmuş etler ise -12 °C'nin altında bir sıcaklıkta tutulmalıdır. Bu sıcaklıklara ulaşılması gerektiğinde et üzerine kuru buz konulmalıdır. Kuru buz miktarının ayarlanmasında IATA Tehlikeli Maddeler Yönetmeliği göz önünde bulundurulmalıdır.
- Su geçirmez ve hijyenik ambalajlara sarılmalıdır.

- Toplu et yüklemesi yapılacaksa bölme zemini üzerine naylon serilmeli, et yükleme işlemi tamamlandıktan sonra etin tamamı naylonla kaplanmalı ve bantlanmalıdır.
- Ambalajların üzerine "Keep Temperature" ve "Perishable" etiketleri yapıştırılmalıdır.

Islak Kargolar

Doğal olarak sıvı içeren veya yapısı gereği sıvı üretebilen kargolardır. Buz küpleri, kabuklu deniz ürünleri, paketlenmiş gıdalar, taze et, çiğ deriler, tüm donmuş gıdalar, ıslatılmış sebzeler ve taze çiçekler, yumuşak meyveler ile ıslaklık ve nem bırakan tüm eşyalar ıslak kargo sınıfına girer. Islak kargo sevkiyatı için dikkat edilmesi gereken hususlar şunlardır:

- Üst üste istifleme yapılırken maksimum yükleme sayısına dikkat edilmelidir.
- Kargonun sevk edileceği ülkede ve taşıyıcı firmada bu kargo için bir kısıtlama olup olmadığı kontrol edilmelidir.
- Yükleme, boşaltma ve taşıma sırasında olumsuz durumlarla karşılaşmamak için IATA Tehlikeli Madde Yönetmeliği'ne uygun şekilde hareket edilmelidir.
- Yerleştirildiği kaplar su geçirmez yapıya sahip olmalıdır.
- "Karışık yükler" arasında "Islak Kargo" sınıfına giren bir yük varsa kabul edilmemelidir.
- Dış ambalaj üzerine paketin durma yönünü belirten "This Way Up" etiketi mutlaka yapıştırılmalıdır.

Ağır Kargolar

Parça başına 150 kilogramdan fazla ağırlığa sahip olan yükler ağır kargo olarak sınıflandırılır ve kargo işlemleri buna göre yapılır (Görsel 1.19). Ağır yüklerin taşınması ile ilgili dikkat edilmesi gereken hususlar belirtildiği gibidir:

- Ağır kargolar için herhangi bir kısıtlama olup olmadığı kontrol edilmelidir.
- Varış ve transfer noktalarında bulunan boşaltma araç ve gereçleri haricinde, kapasiteleri IATA'nın yapmış olduğu düzenlemelerden kontrol edilmelidir.
- Kargolar eğer 300 kilogramı aşıyorsa konteynerlere yerleştirilmemelidir.
- Dökme yük, yükleme, uçak kapısı boyutları ve konumu belirtilmelidir.

Ağır yükler şunlardır:

- Makine parçaları
- Otomobil
- Uçak motoru
- Borular
- Kablo makaraları

Görsel 1.19: Ağır kargo taşımacılığı

Makine Parçaları

- Makine parçalarının kaldırılabilmesi için tutulması gereken noktalar açıkça belirtilmelidir. Aksi hâlde yanlış bir noktaya basınç uygulamak makineye ciddi zararlar verebilir.
- Kargonun ağırlık merkezi mutlaka belirtilmelidir.
- Kargonun dikey olarak yüklenmesi gerekiyorsa kargo üzerine "This Way Up" etiketi yapıştırılmalıdır.

Otomobil: Otomobiller ağır kargo muamelesi görür ve diğer ağır kargolardan farklı olarak dikkat edilmesi gereken noktalar şunlardır:

- DGR kurallarına göre otomobillerin yakıt deposu boş olmalı, akü dik konumda olmalı ve yuvasından çıkmamalıdır.
- Akü uygun şekilde sabitlendiğinde açık konumda bırakılabilir.

Değerli Kargolar

Değeri kilogram başına 1000 USD ve üzeri olan kargolar ile elmas, altın, platin ve kanuni para ve talimat mektubuna eklenmiş hisse senedi ile diplomatik posta gibi varlıklar değerli (kıymetli) kargo olarak kabul edilir. Değerli kargolar ile ilgili işlemlerde dikkat edilmesi gereken hususlar şu şekildedir:

- Varış ülkesinde değerli kargolar için herhangi bir kısıtlama olup olmadığı kontrol edilmelidir.
- Taşıyıcı firmanın değerli kargoların taşınması konusunda herhangi bir kısıtlaması olup olmadığı belirlenmelidir.
- Güvenlik açısından kargonun ambalajı üzerinde değerli olduğunu gösteren herhangi bir etiket veya işaret bulunmamalıdır.
- Her kargo parçası üzerinde, alıcı ve gönderici bilgileri, varı yeri, aktarma istasyonu, parça toplamı ve ağırlığı açıkça belirtilmelidir.
- Karışık kargoda değerli kargo var ise bu durum hiçbir şekilde kabul edilmemelidir. Bu tür kargolar konsolide edilemez ve bu kargolar için AWB tek başına düzenlenir.
- Her bir parçanın ambalaj türü, boyutları, rengi ve ağırlığı konşimento üzerinde "Kullanım Bilgileri" bölümüne yazılmalıdır.
- Değerli kargolar için kullanılan ambalajlarda meydana gelen her türlü hasar fark edilecek türde olmalıdır.

Diplomatik Kargolar

Hükümetler veya yabancı ülkeler temsilcileri arasında taşınan kargolara **diplomatik kargo** denir. Diplomatik kargo sevkiyatında dikkat edilmesi gereken hususlar şunlardır:

- Ambalajın açılmadığını kanıtlayacak şekilde mühürlü olmalıdır.
- Kargoların görünümü kontrol edilmelidir ve hasar tespit edildiğinde kargo kabul edilmemelidir.
- Diplomatik kargo karma bir kargo içerisinde ise bu kargo kabul edilmemelidir.
- Gönderilen kargo tartılmalı ve beyan edilen değerlerle aynı olup olmadığına dikkat edilmelidir.
- Konşimento üzerinde yer alan "Eşyanın Türü" alanında kargonun diplomatik olduğu belirtilmelidir.

Diğer Özel Kargolar

“Diğer Özel Kargo” olarak adlandırılabilir kargolardan bazıları: kayıp riski yüksek kargolar, cenaze, kırılabilir kargolar ve canlı organlardır.

Kaybolma Riski Yüksek Kargolar: Çalınma ve hırsızlık riski yüksek olan kargolardır. Bu kargolar arasında madeni paralar, kol saatleri ve hayati ilaçlar bulunur. Bu kargoların ambalajları mutlaka kontrol edilmeli ve eğer hasar tespit edilirse kargo kabul edilmemelidir. Ambalaj üzerine işaret veya etiket konulmamalıdır. Bu kargolar karışık kargo olarak kabul edilebilir.

Cenaze; sert lehimli metal, çinko, kurşun tabuta veya sağlam bir ahşap kutuya yerleştirilip branda ile kaplanmalıdır. Buradaki temel amaç dışarıya sıvı ve koku çıkışını engellemektir. Kasa veya kutuya “This Way Up” etiketi yapıştırılmalıdır. Cenaze dezenfekte edilmişse dezenfekte edildiğini gösteren bir belge ve konsolosluk gösteren bir belge taşıyıcıya teslim edilmelidir.

Kül şeklindeki cenazeler tahta bir kutu veya sandık içinde kabul edilir. Bu kargolar konsolide edilmez ve AWB ayrı olarak düzenlenir. Aktarma ve varış noktası ile ilgili herhangi bir ulaşım ve ülke kısıtlamalarının olup olmadığı kontrol edilir.

1.1.10. Hava Yolu ile Tehlikeli Madde Taşımacılığı

Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (ICAO) **tehlikeli maddeleri**, “Sağlık, güvenlik, mülk veya çevre için risk oluşturabilen ve Teknik Talimatlar’da tehlikeli mallar listesinde gösterilen veya bu talimatlara göre sınıflandırılan eşya veya maddeler” şeklinde tanımlar (Görsel 1.20).

Görsel 1.20: Tehlikeli madde etiketi

ICAO, “Tehlikeli Maddelerin Hava Yoluyla Güvenli Taşınması İçin Teknik Talimatlar” isimli el kitabıyla hava yolu taşıyıcılarına temel yasal öneriler sunmaktadır. Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (ICAO) ve Uluslararası Hava Yolculuğu Birliği (IATA), tehlikeli madde eğitim programlarını geliştirmek isteyen taşıyıcılar için rehberlik materyali sağlar. ICAO ve IATA kılavuz materyalleri yıllık olarak güncellenir ve güncellenen maddeler taşıyıcılarla paylaşılır.

Birçok havacılık otoritesi, operatörlerin periyodik olarak da tekrarlanan eğitimleri sırasında kabin ekibine de tehlikeli madde eğitimi vermesini şart koşar.

Operatör ve kabin ekibi eğitim programlarının bir parçası olan tehlikeli maddeler ile ilgili olarak eğitim programına, tehlikeli malların hava yoluyla taşınmasıyla ilgili riskler, uçaktaki tehlikeli maddelerle ilgili sorun olduğunda nasıl başa çıkılacağı konuları ve kabin ekibinin farkındalığını arttırmak adına riskler ve bu risklerle başa çıkma yolları ayrıca dâhil edilmelidir.

1.1.10.1. Tehlikeli Madde Yönetmeliklerine (DGR) Göre Tehlikeli Maddelerin Sınıflandırılması

Tehlikeli madde konusunda operatörler tarafından kullanılan ana referans belgesi, Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği (IATA) Tehlikeli Madde Yönetmelikleri (DGR) kılavuzudur. IATA DGR, uluslararası ve ulusal hava düzenlemelerine dayalı olarak operatörlere işaretleme, paketleme, etiketleme ve tehlikeli gönderiler için gerekli belgeler hakkında bilgi sağlar.

IATA DGR, ICAO Teknik Talimatlarına uygun olarak geliştirilmiştir. Tehlikeli maddeler, tehlike sınıflarına ayrılmış ve her bir sınıf için farklı semboller kullanılmıştır. Yanıcı maddeler için alev, zehir içeren maddeler için kafatası ve çapraz kemikler gibi semboller, ayrıca tehlikenin türüne ya da derecesine göre farklı taban renkleri ürünle ilgili tehlikeleri ifade eder.

Sınıf 1. Patlayıcılar

Cephanelikler ve havai fişekler ve nitrogliserin gibi patlayıcı maddeler ve piroteknik cihazlardır. Bu maddeler güneş ışığı dahil alev ve ısıya maruz bırakılmamalıdır. Düşme, devrilme ve sürtünmeye maruz bırakılmamalıdır. İlgili talimatlar göz önüne alınarak diğer kargolardan ayrı tutulmalıdır (Görsel 1.21).

Görsel 1.21: Patlayıcı sınıfı levhası

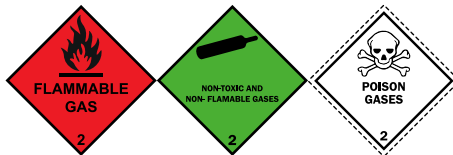
Sınıf 2. Gazlar

Güneş ışığı dahil alev ve ısıya maruz bırakılmamalıdır. Yük ile temastan kaçınılmalı ve yükün gazı solunmamalıdır (Görsel 1.22).

Sınıf 2.1 Yanıcı Gaz: Hidrojen ve asetilen gibi bir tutuşma kaynağıyla temas ettiğinde tutuşan gazlar.

Sınıf 2.2 Yanıcı Olmayan Gazlar: Zehirli veya yanıcı olmayan gazlar.

Sınıf 2.3 Zehirli Gazlar: Hidrojen gibi solunması durumunda ölüme veya insanlarda ciddi yaralanmaya neden olabilecek gazlar.

Görsel 1.22: Sırası ile yanıcı, yanıcı olmayan ve zehirli gazlar sınıfı için levhalar

Sınıf 3. Yanıcı Sıvılar

Mürekkep, alkol, parfüm, benzin, boya ve yapıştırıcı maddeler örnek olarak verilebilir. Bu maddeler güneş ışığı dahil alev ve ısıya maruz bırakılmamalıdır. Diğer kargolarla temas halinde bulunmamalıdır. (Görsel 1.23).

Görsel 1.23: Yanıcı sıvılar sınıfı levhası

Sınıf 4. Yanıcı Katılar

Kibrit ve yanıcı metal tozu gibi maddelerdir (Görsel: 1.24).

Sınıf 4.1 Kendiliğinden Yanıcı Maddeler: Karbon ile etkileşime geçebilen, metal katalizörler, sodyum sülfid gibi maddelerdir. Bu maddeler güneş ışığı dahil alev ve ısıya maruz bırakılmamalıdır. Yanıcı maddelerden uzak tutulmalıdır. Kendi kendi yanabileceklerinden ortamdan izole edilmeli ve sürekli gözetim altında tutulmalıdır.

Sınıf 4.2 Islandıığında Tehlikeli Olan Maddeler: Islandıığında yanıcı bir gaz yayan veya ıslakken suyla reaksiyona giren magnezyum kalsiyum korbid, kalsiyum alaşımlarının tozu, baryum, alkali metal alaşımları gibi maddelerdir. Bu maddeler su ile temas ettirilmemelidir. Kendi kendine yanabilecek maddeler olduğundan ortamdan izole edilmeli ve sürekli gözetim altında tutulmalıdır.

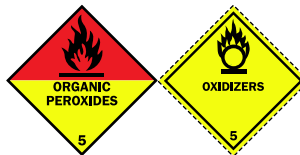

Görsel 1.24: Sırası ile yanıcı katılar, kendiliğinden yanıcı maddeler ve ıslandıığında tehlikeli olan maddeler levhaları

Sınıf 5. Oksitleyici Maddeler ve Organik Peroksitler

Sınıf 5.1 Oksitleyici Maddeler: Organik olmayan oksitleyici maddeler, örneğin amonyum nitrat ve kimyasal oksijen türleridir. Güneş ışığı dahil alev ve ısıya maruz bırakılmamalıdır. İlgili talimatlar göz önünde bulundurularak yanıcı maddelerden uzak tutulmalıdır.

Sınıf 5.2 Organik Peroksitler: Isı üreten, kendi kendine bozunmaya uğrayabilen, termal olarak kararsız maddelerdir. Bu maddeler, darbeye veya sürtünmeye duyarlı olmakla birlikte diğer maddelerle temasta bulduklarında tehlikeli bir reaksiyon oluşturabilir. Ayrıca bu maddeler patlayıcı olabilir ve hızlı bir şekilde yanabilir. Gübre ve havuzlarda kullanılan kimyasallar örnek olarak verilebilir. (Görsel 1.25).

Görsel 1.25. Oksitleyici maddeler ve organik peroksitler levhaları

Sınıf 6. Zehirli ve Bulaşıcı Maddeler

Sınıf 6.1 Zehirli Maddeler: Yutulduğunda, solunduğunda veya cilt tarafından emildiğinde ölüme veya yaralanmaya neden olabilecek maddelerdir. Pestisitler, zehirler ve civa zehirli maddelere örnek olarak gösterilebilir. Yükün; gazı, tozu veya kiri solunmamalıdır. Diğer yüklerden ve özellikle yiyecek maddelerinden uzak tutulmalıdır.

Sınıf 6.2 Bulaşıcı Maddeler: Kullanılmış enjektör iğneleri ile tıbbi atıklar, virüsler, bakteriler gibi patojen içerdiği bilinen veya içermesi beklenen maddelerdir. İnsanlardan, diğer yüklerden ve özellikle yiyecek maddelerinden uzak tutulmalıdır. Yükün bulunduğu alan korumaya alınmalı ve bulaşıcı maddelerle ilgili talimatlara göre hareket edilmelidir (Görsel 1.26).

Görsel 1.26: Zehirli ve bulaşıcı maddeler levhaları

Sınıf 7. Radyoaktif Maddeler

Uranyum ve platinyum gibi tehlikeli örnekleri bulunan radyoaktif maddelere dokunulmamalı ve bu maddeler diğer yüklerin yakınında bulundurulmamalıdır. Yükün bulunduğu alan korumaya alınmalı ve operatörlerin talimatlarına göre hareket edilmelidir. Radyoaktif madde ile herhangi bir temas hâlinde temas edilen yer bol su ve sabun ile yıkanarak hemen bir sağlık kuruluşuna başvurulmalıdır. Eğer kişinin kıyafetleri radyoaktif maddelere temas ederse kıyafetler deriye daha fazla temas etmeden çıkartılmalı, polietilen bir torbaya yerleştirilmeli ve diğer tüm eşyalardan ayrı tutulmalıdır (Görsel 1.27).

Görsel 1.27: Radyoaktif maddeler levhası

Sınıf 8. Aşındırıcılar

Sülfürik asit, civa, sodyum hidroksit çözeltisi, asetik asit, galyum gibi maddelerdir. Aşındırıcı maddeler organik dokuları eritebilir veya çözebilir. Organik olmayan maddeleri ise (pillerde bulunan hidroklorik asit veya sülfürik asit gibi bazı metalleri) ciddi şekilde aşındırabilir. Canlılardan ve diğer yüklerden uzak tutulmalıdır (Görsel 1.28).

Görsel 1.28: Aşındırıcı madde levhası

Sınıf 9. Diğer Tehlikeli Madde ve Mallar

Kuru buz, polimer bilyeler, motorlar gibi içten yanmalı cihazlar ve mıknatıslanmış maddeler bu maddelere örnektir. İnsanlardan ve diğer yüklerden uzak tutulmalıdır (Görsel 1.29).

Görsel 1.29: Diğer tehlikeli maddeler ve mallar levhası

1.1.10.2. Kabine Kabul Edilen Tehlikeli Maddeler

Aşağıdaki maddeler yolcu kabini içinde bulunan el bagajlarında sınırlı miktarlarda bulundurulabilir. Bu maddelerin ortak özellikleri kişisel kullanım için olmalarıdır.

- Kişisel bakım malzemeleri (Parfüm, oje, aseton, deodorant vb.)
- Taşınabilir elektronik cihazlarda bulunanlara benzer küçük lityum ve lityum iyon piller
- %70'den az alkol içeren alkollü içecekler
- Kuru buz

Bazı tehlikeli maddeler ise uçuş güvenliği ve gerekli önlemler açısından gerektiğinde kullanılmak üzere uçağın belli bölümlerinde bulundurulur.

- Oksijen
- Yangın söndürücüler
- Can yeleklerini şişirmek için CO₂ (karbondioksit) gazı tüpleri

1.1.10.3. Yasaklanmış Tehlikeli Maddeler

Tehlikeli madde olarak kabul edilen bazı ürünlerin, istisnai durumlar için uçakta bulunmasına izin verilmektedir fakat bazı maddelerin uçakta bulundurulması, herhangi bir istisnaya tabi olmaksızın yasaktır. Yasaklı maddelerin bazıları şunlardır:

- Patlayıcılar, havai fişekler, işaret fişekleri, oyuncak tabanca kapakları
- Radyoaktif malzemeler, radyoaktif kaynaklar içeren tıbbi veya araştırma örnekleri
- Yanıcı sıvılar ve katı, daha hafif yakıt, güvenli olmayan kibritler, boyalar, tiner, çakmaklar
- Aşındırıcılar, asitler, alkaliler, ıslak hücre tipi araba aküleri, kostik soda
- Sıkıştırılmış gazlar, dolu veya kısmen dolu solunum silindirleri (kamp gaz tüpleri dâhil)
- Oksitleyiciler, bazı ağartma tozları
- Organik peroksitler, bazı katı hidrojen peroksit türleri
- Tahriş edici malzemeler, göz yaşartıcı gaz cihazları
- Mıknatıslanmış malzemeler, mıknatıs içeren aletler
- Bulaşıcı maddeler, canlı virüs materyalleri
- Zehir türleri

1.1.10.4. Tehlikeli Madde Elleçleme

Tehlikeli maddeler ile ilgili bir problem yaşandığında müdahale edilebilmesi için uçakta acil müdahale setleri bulundurulmalıdır. Bu setlerin içeriği asgari ölçüde şu şekilde olmalıdır:

- Büyük, ağır ve kaliteli polietilen torbalar
- Kullanımdan sonra poşetleri doğru şekilde kapatmak için torba bağları
- Uzun lastik eldivenler

Eğer uçakta acil müdahale setlerinden yoksa kabin görevlileri ulaşabildikleri uygun malzemeleri olaya müdahale etmek için kullanabilir. Bu malzemelerde sınır olmamakla birlikte bazıları şunlardır:

- Elleri korumak için plastik torbalarla kapatılabilen fırın eldivenleri ve yangın eldivenleri
- Büyük ve küçük polietilen torbalar
- Emici malzemeler (kâğıt havlular, gazeteler, koltuk başlıkları vb.)
- Yemek kutuları
- Havlu
- Battaniyeler

1.1.10.5. Kabinde Tehlikeli Maddelerin Keşfi

Tehlikeli madde olarak kabul edilen malzemelerin dökülmesi veya sızması ile ilgili kabin görevlileri çok dikkatli olmalıdır. Olası bir problem ilk etapta tespit edilip anında kaptan ve uçuş ekibine bilgi verilmelidir.

Problem yaratan tehlikeli madde ile ilgili yolcuların bilgisi varsa kabin ekibi ilgili yolcudan eşyayı tanımlamasını istemelidir. Yolcu, kabin ekibine söz konusu tehlike hakkında rehberlik sağlayabilir. Kabin ekibi, kontrol amacıyla aşağıdaki maddeler hakkında bilgi toplamaya çalışmalıdır.

- Bir tehlikeli madde etiketi
- Ambalaj üzerindeki numaralar
- Ambalaj üzerine yazılı bilgiler
- Kokular
- Dumanlar

Bunları biliyor musunuz?

Philip Orin Parmelee, Wright kardeşler tarafından eğitilmiştir.

1.1.10.6. Korunma

Kabin ekibi, ellerini korumak için sızıntı yapan şüpheli paketler veya eşyalara dokunmadan önce eldiven giymelidir. Özel üretim lastik eldiven yoksa, dayanıklı diğer tip eldivenlerden de yararlanılabilir.

Uçakta duman olduğu tespit edilirse kabin ekibi dumandan korunmak için Taşınabilir Solunum Ekipmanı (PBE) kullanılmalıdır. Ardından derhâl harekete geçmeli ve yolcuları etkilenen alandan uzaklaştırmalı ve yolculara ıslak havlu veya bez temin etmelidir. Böylece yolcuların ıslak havlu üzerinden nefes alması sağlanarak dumanın yol açacağı etkilenme azaltılır. Duman çıkaran ürünler (çanta, uçak parçası vd.) tespit edilirse yangın söndürme prosedürü kapsamında müdahale edilmelidir.

1.1.10.7. Tehlikeli Maddelerin Uzaklaştırılması

Kabinde tehlikeli madde ve ilgili tehlikeli madde bulaşmış malzemeler keşfedildikten sonra derhâl kabinde çıkarılmalıdır.

Tehlikeli madde, tehlikeli madde torbasına veya polietilen torbaya yerleştirilmelidir. Bu madde ile temas eden, kirlenen tüm malzemeler aynı poşete konulmalıdır. Poşet, bir düğüm atılarak ve torba bağı kullanılarak kapatılmalıdır. Eldivenler çıkarılmalı ve cilt temasından kaçınılmalıdır. Eldivenler ikinci bir poşete konulmalıdır. İkinci poşet de aynı prosedür uygulanarak ikinci tehlikeli madde poşetine yerleştirilmelidir. Koltuk kılıfları ve halı bölümleri gibi tüm kontamine malzemeler (zararlı madde bulaşmış malzemeler), tehlikeli bir ürün olarak değerlendirilmeli ve aynı şekilde işlem görmelidir.

1.1.10.8. Tehlikeli Maddelerin İstiflenmesi

Kabin ekibi, dökülen tehlikeli malları temizledikten sonra tehlikeli malları içeren polietilen poşetlerin güvenli bir şekilde istiflenmesini ve emniyete alınmasını sağlamalıdır.

Tehlikeli mallar, kokpitten ve yolculardan mümkün olduğunca uzak bir yerde depolanmalıdır. Kabin ekibi mümkünse uç mutfağı veya uç lavaboyu kullanabilir. Bununla birlikte, kutular veya plastik torbalar, basınç bölmesine veya gövde duvarına karşı depolanmamalıdır.

Kabin ekibi tehlikeli madde depolamak için bir tuvalet kullanıyorsa kutular yere ve poşetler boş bir çöp konteynerine konulmalıdır. Ayrıca kullanılan tuvaletin kapısı dışarıdan kilitlenmeli ve uçuş boyunca oraya kimse girmemelidir. Tehlikeli maddeleri depolamak için uçtaki ikinci tuvaleti kullanmak güvenli bir seçenek olmaktadır.

Tehlikeli maddeleri içeren bir kutu veya poşet taşınırken, tehlikeli maddenin dökülmemesi için kutu veya poşetin ağız bölümü yukarıya bakmalıdır. Ayrıca ekstra bir ekipman kullanılıyorsa tehlikeli maddenin bu ekipmana sabitlenmesi gerekmektedir.

1.2. İHRACAT KARGO DOSYALAMA VE ARŞİVLEME İŞLEMLERİ

Belge arşivleme işlemi; hava kargo tedarik zinciri sisteminde ticari, yasal, mali ve düzenleyici amaçlar için bir zorunluluk olarak görülmektedir. Tedarik zincirindeki tüm katılımcılar arasında, arşivleme konusuna en fazla önem vermesi gereken paydaş, nakliye komisyoncularıdır. Çünkü onların süreçteki sorumlulukları başkalarının malları üzerindedir. Bu nedenler herhangi bir olumsuzlukta durumu ispat etme yükümlülüğü vardır.

Gönderi belgelerinin elektronik ortamda arşivlenmesi, e-nakliye düşüncesinin ayrılmaz bir parçasıdır. Süreçleri dijital belgelerle yürüten şirketler artık kâğıt arşiv düzenine gerek duymaz ve belgeler sanal ortamda saklanır. E-arşiv olarak adlandırılan bu sistem giderek yaygınlaşmaktadır.

E-arşiv sisteminde sanal ortamda saklanan belgelerin kaybolmadan ve deforme olmadan uzun yıllar saklanabilmesi mümkündür. Bu işlem için sanal ortamda arşiv alanı satın almak gerekse de fiziki arşiv deposuna göre e-arşiv sisteminin maliyeti çok daha düşüktür.

1.2.1. E-Arşivlemenin Faydaları

Arşivlemenin elektronik ortamda gerçekleştirilmesinin yararları belirtildiği şekilde sıralanabilir:

- Üretkenliği artırır.
 - ✓ Arşivleme sürecini hızlandırır ve basitleştirir.
 - ✓ Herhangi bir yerden ve istenen zamanda bilgiye erişimi hızlandırır.
 - ✓ Manuel yazdırma sürecini kaldırarak ve arşivlemeyi düzenleyerek süreci basitleştirir.
- Maliyeti azaltır.
 - ✓ Kâğıt belgeleri ortadan kaldırır ve ofis alanını boşaltır.
 - ✓ Kâğıt (satın alma, imha, geri dönüşüm), baskı, mürekkep, toner, yazıcı bakımı maliyetlerini ortadan kaldırır.
- Müşteri hizmetini iyileştirir.
 - ✓ Müşteri dokümantasyonu alma talebine yanıt olarak bilgiler çok hızlı ve verimli bir şekilde sağlanır.
 - ✓ Olası belge kaybını ortadan kaldırır.
- Güvenlik düzeyini artırır.
 - ✓ Hassas bilgilere erişim kısıtlanabilir ve değiştirilme risklerini ortadan kaldırır.
 - ✓ Yangın, sel vb. durumlarda veri arşivlemeyi güvence altına almak için dijital bilgilerin yedeklenmesini kolaylaştırır.
- Çevre dostudur.

1.2.2. Fiziksel Kâğıt Arşivlemeyle İlgili Temel Boyut

Lojistik süreçlerin tüm aşamalarında konuyla ilgili bir belge oluşturulur. Oluşturulan belgeler süreç boyunca birçok kez kullanılır ve sonrasında da saklanır. Belgelerin işlenmesi fiziksel kullanım, arşivlenme ve imha edilme olarak üçe ayrılmaktadır.

1.2.3. Arşivlenmiş Dosyalar, Belgeler İçin Gereklilikler

Bir dosya, bir gönderi için birkaç belge parçası içerir:

- Konşimento kopyası
- Müşteri belgelerinin kopyası (paketleme listesi, fatura, sertifika)
- Gümrük Beyannamesi sureti
- Müşteri sipariş nakliyesinin kopyası
- Teslimat fişinin kopyası
- E-posta alışverişi
- Taşıma faturasının kopyası

Belgeleme işlemi düzenli olarak gerçekleşir ve dosya toplama süreci basittir ancak zaman alır.

1.2.4. Dosya ve Belgelerin Fiziksel Kullanımı, Arşivlenmesi ve İmha Edilmesi

Belgelerin fiziksel kullanımı ile operasyonel problemler bir yana, bu yöntemin maliyeti yüksek ve bu belgelere erişim de zordur. İşletme ne kadar büyükse alan ihtiyacı da o kadar büyük olur. Düzenleme nedenleriyle birçok belgenin uzun yıllar (5-10 yıl) saklanması ve güvenli bir şekilde arşivlenmesi gereklidir. 3 ay sonra belgeler raflardan çıkarılır ve kartonlara paketlenir ve her kutuda içinde saklanan dosya sayısının yanı sıra yıl, ay, referans numarası vb. gibi ek bilgilerle işaretlenmesi gerekir.

Şirketin tahsis ettiği alanda yer kalmadığında dosyaların şirkete çok yakın olmayan başka bir depoya tekrar taşınması gerekebilir.

Dosyaları kaldırmaya ve yeniden kullanılacak alanı boşaltmaya başlarken işlem genellikle 5 yıl öncesi-ne göre yapılır yani öncelikle 5 yıldan eski olan dosyalar başka yere taşınır. Yeterli alan açılmazsa tarih sırasına göre eskiden yeniye doğru gelinir. Bu noktada referans numaralarında vs. karışıklık yaşanması muhtemeldir.

Raflarda uzun yıllar geçirdikten sonra dokümantasyonun da imha edilmesi gerekir. Bu faaliyetin doğru bir şekilde planlanması ve organize edilmesi gerekmektedir.

Bu kısımda anlatılan genel arşivleme işlemleri, ithalat kargo dosyalarının arşivlenmesi hususunda da geçerlidir.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A) Aşağıdaki boş bırakılan parantezlere cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. (...) İhracat kargoya ait Gümrük Beyannamesi tamamlanmamış ihracat kargoları uçağa yüklenebilir.
2. (...) Hava Yolu Taşıma Senedi (AWB), bir taşıyıcı veya acente tarafından düzenlenen ve sevk edilen mallar hakkında bilgiler içeren yasal olarak bağlayıcı bir taşıma belgesidir.
3. (...) Özel kargolar; dökme (bulk) ve ULD kargolar olmak üzere iki sınıfta incelenir.
4. (...) E-arşivleme üretkenliği artırır, maliyeti azaltır ve güvenlik düzeyini artırır.
5. (...) Hava yolu tehlikeli madde taşımacılığı ile ilgili genel kurallar IATA DGR el kitabıyla belirlenmiştir.

B) Aşağıdaki boşlukları uygun ifadelerle doldurunuz.

6., ihracatta gümrük mevzuatına uygun olarak doldurulduktan ve ilgili ihracatçı birliği tarafından onaylandıktan sonra gümrük idaresine sunulan belgedir.
7. AWB'de ilk (orijinal) nüsha renklidir.
8., "Sağlık, güvenlik, mülk veya çevre için risk oluşturabilen ve Teknik Talimatlarda tehlikeli mallar listesinde gösterilen veya bu talimatlara göre sınıflandırılan eşya veya maddeler" şeklinde tanımlanır.
9. Karbon ile etkileşime geçen, sodyum sülfid, metal katalizörler vb. maddeler..... sınıfında yer alır.
10. Etler taşınırken ambalajların üzerineve etiketleri yapıştırılmalıdır.

C) Aşağıdaki soruların doğru cevaplarını işaretleyiniz.

11. **Aşağıdakilerden hangisi uçağa kargo yüklenirken dikkat edilmesi gereken maddelerden biri değildir?**

- A) Etiketler dışarıdan okunacak şekilde tasarlanmalıdır.
- B) Hava yollarına kargo hizmeti verilirken ilgili hava yolunun Ground Operational Manual (GOM) ve Cargo Operational Manual'da (COM) yer alan yazılı talimatlara uyulmalıdır.
- C) Kırılgan yükler, palet veya konteynerlerde istiflenirken en üste yerleştirilmelidir.
- D) ULD'ye yükleme yaparken kargo özel durumu nedeniyle TIACA standartlarına göre istiflenmelidir.
- E) Yüklenen özel yükler konusunda dikkatli olunmalıdır (tehlikeli mallar, çabuk bozulan kargo, ağır kargo, değiştirilebilir ve hassas kargo).

12. "Bir ülkenin ürettiği malları başka bir ülkeye veya ülkelere satmasına denir." ifadesinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisinin gelmesi uygundur?

- A) ihracat B) ithalat C) mal satımı D) ordino E) mal alımı

13. ULD kodlanması ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Baştaki 3 harf ULD tipini tanımlar.
- B) Herhangi bir barkod içermez.
- C) Ortada bulunan 3 veya 4 haneden oluşan sayılar kayıt numarasını gösterir.
- D) Sonraki 2 harf IATA kodunu gösterir.
- E) Sondaki 2 harf ULD'nin ait olduğu hava yolunu göstermez.

14. Aşağıdakilerden hangisi Hava Kargo Manifestosu'nda yer alması gerekenlerdendir?

- A) Belge baskı numarası
- B) Ekip bagajı
- C) Ekipman
- D) İrsaliye
- E) Sefer numarası

15. Konteyner ve palet kodlanırken kullanılan kodlardan hangisinin anlamı aşağıda yanlış gösterilmiştir?

- A) F - Sertifikasız palet
- B) G - Sertifikasız palet ağı
- C) N - Sertifikalı konteyner
- D) J - Termal igloo
- E) R - Termal sertifikalı konteyner

16. AWB ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Dördüncü nüsha kahverengi olup makbuz ve teslimat belgesi olarak işlev görür.
- B) İkincisi (pembe), alıcının kopyasıdır.
- C) İlk (yeşil) nüsha taşıyıcının kopyasıdır.
- D) Üçüncüsü (mavi), göndericinin kopyasıdır.
- E) 8 nüshanın tümü orijinaldir.

17. Aşağıdakilerden hangisi özel kargo sınıfına dâhil edilemez?

- A) Bozulabilir gıda maddeleri
- B) Cenazeler
- C) Diplomatik kargolar
- D) Dökme (bulk) kargolar
- E) Islak kargolar

18. Aşağıdaki etiketlerden hangisinin taşıyacak olan canlı hayvanın kafesi üzerine yapıştırılması zorunludur?

- A) Canlı hayvan etiketi (Live Animals)
- B) Diğer seçeneklerin hepsi
- C) Kargo genel bilgi barkodu
- D) Sıcaklık uyarı etiketi (Keep Temperature)
- E) Konumlandırma etiketi (This Way Up)

19. Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü'ne (ICAO) göre "Sağlık, güvenlik, mülk veya çevre için risk oluşturabilen ve Teknik Talimatlar'da tehlikeli mallar listesinde gösterilen veya bu talimatlara göre sınıflandırılan eşya veya maddeler"e denir.

Verilen bu tanımda boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisinin gelmesi uygundur?

- A) Genel kargo
- B) Islak kargo
- C) Özel kargo
- D) Tehlikeli madde
- E) ULD kargo

20. Aşağıdakilerden hangisi ihracat sürecinde hava yolu kargo taşımacılığı faaliyetlerinde düzenlenen belgelerden biridir?

- A) AWB
- B) Checklist
- C) Gümrük Beyannamesi
- D) Hepsi
- E) Özet Beyan

21. Aşağıdakilerden hangisi e-arşiv sisteminin yararlarından biri olarak gösterilemez?

- A) Çevreye zarar verir.
- B) Güvenilirliği artırır.
- C) Hataları en aza indirir.
- D) Olası belge kaybını ortadan kaldırır.
- E) Zamandan tasarruf sağlar.

22. **Bozulabilir gıda maddelerinin hava yolu kargo ile taşınmasında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) Bu tür kargolar için kısıtlama olup olmadığı incelenmelidir.
- B) Kargo ambalajı sağlam ve uygun olmalıdır.
- C) Karışık kargo içerisinde bozulabilir kargo varsa kabul edilmemelidir.
- D) Navlun bedelinin ne zaman ödeneceği kararlaştırılmalıdır.
- E) Taşıma esnasında özel muamele uygulanmalıdır.

23. Hava yolu kargo taşımacılığında tehlikeli maddeler ile ilgili genel hükümler aşağıda verilen hangi kural kitapçığı çerçevesinde belirlenmektedir?

- A) CIM
- B) CMR
- C) IATA-DGR
- D) IMO
- E) RID

24. Aşağıdaki etiketlerden hangisi yumurta taşınması sırasında ambalaj üzerine yapıştırılmaz?

- A) Attention Secure
- B) Fragile
- C) Keep Temperature
- D) Perishable
- E) This Way Up

25. Aşağıdakilerden hangisi hava yolu kargo taşımacılığının üstün taraflarından birisidir?

- A) Büyük miktardaki eşyanın naklinde en uygun ulaşım türüdür.
- B) Diğer taşımacılık türlerine oranla sigorta primleri daha düşüktür.
- C) Havaalanlarının sayısı kısıtlıdır.
- D) Kargoların elleçleme ve yüklenmesinde prosedür fazladır.
- E) Maliyeti yüksektir.

26. Aşağıdakilerden hangisi genel kargolara örnek olarak verilebilir?

- A) Canlı hayvan
- B) Et ürünleri
- C) Yanıcı maddeler
- D) Tekstil ürünleri
- E) Yumurta

27. Aşağıdakilerden hangisi tüm ıslak kargoların sevkiyatında kullanılması gereken ortak etikettir?

- A) Attention Secure
- B) Fragile
- C) Keep Temperature
- D) Perishable
- E) This Way Up

28. Aşağıdakilerden hangisi IATA Canlı Hayvan Düzenlemeleri'ne göre göndericinin yapması gereken işlemler arasında değildir?

- A) Canlı Hayvan Sertifikası düzenlemek
- B) Çıkış ve varış noktaları arasındaki rezervasyonu yapmak
- C) İhracat izin belgesini temin etmek
- D) İthalat izin belgesini temin etmek
- E) Sağlık Sertifikası temin etmek

29. Hava yolu kargo taşımacılığında AWB kim tarafından düzenlenir?

- A) Alıcı
- B) Gönderici
- C) Harekat memuru
- D) Pilot
- E) Taşıyıcı veya acente

30. Aşağıdaki tehlikeli madde sınıfları ve sınıf isimleri eşleştirmelerinden hangisi doğrudur?

- A) 1 - aşındırıcı (asidik) maddeler
- B) 2 - gazlar
- C) 4- zehirli maddeler
- D) 5- patlayıcılar
- E) 8 - yanıcı sıvı maddeler

2. ÖĞRENME BİRİMİ

İTHALAT KARGO İŞLEMLERİ

Bu öğrenme biriminde;

- FFM (Flight Freight Manifest) mesajı açıklanır.
- Gelen FFM (Flight Freight Manifest) mesajına uygun hazırlık yapılması üzerinde durulur.
- Gelen kargo evraklarının çeşitleri açıklanır.
- Kargo yüklü palet ve konteynerleri boşaltma işlemlerini,
- Kargo yüklü palet ve konteynerlerde boşaltma konusu üzerinde durulur.
- Gelen kargolarla ilgili gümrük muhafaza birimine ilgili forma göre yapılmasını sağlanır. Bu konuda gümrük kuralları konusuna değinilmelidir.
- Kargoların kabul işlem süreçleri açıklanır.
- Kargoları FSU (Freight Status Update) RCF- Received Freight Message - Fiziki olarak kargo alındı mesajı açıklanır.
- SITATEX'te nasıl kargo mesajlarının yazıldığı açıklanır.
- İthalat kargo dosyalarının arşivlenmesi açıklanır.
- İthalat kargo dosyalarının arşivlenme kuralları listelenir.

KONULAR

2.1. HAVA YOLU KARGO TAŞIMACILIĞINDA İTHALAT İŞLEMLERİ

2.2. İTHALAT KARGO DOSYALAMA VE ARŞİMLEME İŞLEMLERİ

KAVRAMLAR

1. İTHALAT KARGO
2. GÜMRÜKLEME
3. SİTATEX KARGO MESAJLARI
4. UÇAKTAN KARGO BOŞALTMA
5. ÖZEL KARGOLARIN KABULÜ

HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

1. İthalat kavramı sizce ne ifade ediyor?
2. Yurtdışından ülkemize bir ürünün geliş serüvenini araştırınız.
3. İthal ürün dendiğinde aklınıza hangi ürünler geliyor? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşarak aklınıza gelen ürünlerin benzerlik ve farklılıklarını kısaca karşılaştırınız

2.1. HAVA YOLU KARGO TAŞIMACILIĞINDA İTHALAT İŞLEMLERİ

Ülkede üretilmeyen ya da üretilse dahi üretim miktarı veya ürün özellikleri daha farklı ürünlere ülke vatandaşlarının ihtiyaç duyması sebebiyle yurt dışından ürün satın alınmasına **ithalat** denir (Görsel 2.1). Kişi ürünü kendisi kullanmak için satın alabileceği gibi başkalarına satmak için de satın alabilir. İthalatın bir diğer adı da dış alımdır. Türk Dil Kurumunun Türkçe Sözlüğü ithalatı, “Başka bir ülkeden mal getirme veya satın alma.” olarak tanımlamıştır.

Görsel 2.1: İthalat kavramı

İthalat birden fazla devletin vatandaşları arasında yapılan bir dış ticaret unsurudur. Yurt dışı ile yapılan ticari işlemler yurt içi ticari işlemlere göre daha zor, daha uzun süreli, daha karmaşık ve en önemlisi de daha masraflı işlemlerdir. (Görsel 2.2). Ancak ithalatın kârlılık oranı oldukça yüksektir.

Görsel 2.2: Hava kargo sektörü ve ithalat

Uluslararası ticaretin iki önemli unsurundan biri olan ithalata konu olan ürünler ülkeye deniz yolu, hava yolu, demir yolu, kara yolu ve boru hattı ile giriş yapabilir. Bu taşımacılık yöntemlerinin her birinde hemen hemen aynı kargo ve gümrük işlemleri yapılmaktadır. Bu ticaret için hava yolu öteki taşıma operasyonları ve ulaştırma hizmetlerine göre daha maliyetlidir. Buına rağmen hava yolu; daha hızlı, daha güvenli ve daha konforludur. Bu nedenle hava kargo yoluyla taşınan ürünlere bakıldığında bu ürünler için genel olarak yükte hafif, pahada ağır tabiri kullanılabilir.

Bir ülkede herhangi bir ürün üretilmeyebilir veya ham madde bulunmayabilir. Bu durum insanın bu ürünlere duyduğu istek ve ihtiyacı değiştirmez. Bu ürünler günümüz dünyasında kolaylıkla farklı bir ülkeden temin edilebilmektedir. Bazı ürünlerin daha hızlı, güvenli ya da özel şartlar altında ülkeye taşınması gerekmektedir. İşte bu durumda hava yolu kargo taşımacılığı; ithalatçıların tüm ihtiyaçlarını karşılamak; taşıma, elleçleme ve gümrükleme süreçlerini çözmek için operasyonlar düzenler.

SIRA SİZDE

Hava yolu ile taşınan ithalat amaçlı kargo türleri neler olabilir? Araştırınız.

2.1.1. İthalata Konu Olan Hava Kargoların Sınıflandırılması

Her kargo hava yolu ile taşınmak zorunda değildir fakat bazı kargoların niteliği hava kargo taşımacılığı ile taşınmasını gerektirmektedir. Bu kargolar güvenlik gereği, bozulma ihtimali, maddi değeri açısından ithalata konu olabilir ve genel olarak bu önemli kargolar hava yolu ile taşınmaktadır.

2.1.1.1 Özel Kargolar

Taşıyıcıya, beraberinde taşınan diğer kargolara, elleçleme işlemlerini yürüten çalışanlara, hava taşıtına, bulunduğu kaba zarar verme ihtimali olan veya maddi yükümlülüğü olan kargolara özel kargolar denmektedir. Bu tür kargoların her biri için ayrı prosedürler bulunmaktadır. En bilinen özel kargolar; değerli kargolar, canlı hayvanlar, cenazeler, tehlikeli maddelerdir. Örneğin bulunduğu ortama salınım yapma potansiyeli olan zehirli bir madde barındıran kargo ile canlı hayvanlar aynı kompartımda taşınamaz. Bunun yanında cenaze ile canlı hayvanlar da aynı kompartımda taşınamaz. Bu kurallar uluslararası havacılık otoritelerince belirlenmiş ve değişmez kurallardır.

Özel kargolar için yapılan işlemler daha yorucu ve uzun işlemlerdir. Örneğin bir canlı hayvanı ticarete konu olarak ülkeye getirmek için gümrük, elleçleme, kafesleme, CITES, OIE ve Birleşmiş Milletlerin talimatlarına uygun hareket etme zorunluluğu vardır. Bunun yanında tehlikeli maddelerin taşınması da güvenlik gereklerini arttıran zor bir işdir. Hava kargo yolu ile ürün taşınırken iş sağlığı ve güvenliği en önemli olgudur ve kurallara uyulmak zorundadır. Aksi hâlde kazalar özellikle tehlikeli madde sebepli kazalar, can kayıplarına ve maddi açıdan çok büyük sorunlara yol açabilir. Öğrenme biriminde kullanılan kuruluşlar, kısaltmalar ve anlamları Tablo 3'te verilmiştir.

2.1.1.2. Genel Kargolar

Özel olarak bir tanımlaması yapılmayan tüm kargolar, genel kargolardır. Genel kargolar için özel işlemler ve gereksinimler bulunmadığı için bu kargoların taşınması ve evrak işlemleri çok daha kolaydır. Örneğin tekstil ithalatı için sadece taşıma senedi düzenleyip gümrük işlemlerini yapmak yeterlidir.

2.1.1.3. Hava Kargo ile Taşınarak İthalata Konu Olabilecek Kargolar

Bir ürünün hava kargo ile gönderilebilmesi için öncelikle boyutu daha sonra türü, fiziki özellikleri, kapladığı toplam alan, maddi değeri gibi ürün özelliklerine odaklanmak gerekir. Ürünlerin bu özelliklerine bakılarak bir hava taşıtında taşınmaya uygun olup olmadığına karar verilir (Görsel 2.2).

Hava kargo taşımacılığı yoluyla taşınmakta olan mallar, genel olarak yüksek değerli ürünler olarak adlandırılabilir. Bu taşımacılık türüne konu olmayan mallar ise yük olarak ağır, paha olarak daha ucuz ürünlerdir. Kum, çakıl, mermer, kömür, beton gibi mallar düşük değerli ürün olarak adlandırılabilir. Bu ucuz ürünlerin ithal edilmesi, ihraç edilmesi ya da taşınması gerektiğinde genel olarak deniz yolu, demir yolu ve kara yolu taşımacılığı yöntemleri tercih edilmektedir. Bu ürünlerin ancak numuneleri hava kargo taşımacılığına konu olabilir.

Görsel 2.2: Hava kargo operasyonuyla taşınan bir kargo

Hava kargo ile taşınması uygun ürünler, yapılan bir Hava Kargo Yoğunluk Araştırması'na göre şu şekilde sıralanmaktadır:

- Uzay kargo (uçak koltukları, uçak motor yedek parçası vb. sivil ve askeri hava taşıtlarının yedek parçaları)
- Hazır giyim
- Sanat dallarına konu olan eşyalar (müzik aletleri)
- Cd, dvd, fotoğraf filmi gibi özel taşıma gereği duyulabilecek mallar
- Kimyasallar
- Otomotiv ekipmanları
- Bilgisayar parçaları
- Oyuncaklar
- Beyaz eşyalar
- Kozmetik ürünler
- Kuryelerin taşınmasına izin verilen ürünler
- Canlı hayvanlar
- Diplomatik kargolar
- Elektrikli ev aletleri
- Her türlü metal
- Çabuk bozulabilir ürünler
- İlaçlar, plastik ürünler
- Hassas aletler (lens vb.)
- Gazete, dergi
- Cep telefonları

Hava kargo firmalarının tamamı, bu kargoları taşıyacak özelliklere sahip olmak zorunda değildir. Yeterli fiziki şartlara sahip hava taşıtları bulunmayan firmalar, bu ürünleri taşıyamaz ya da bu fiziki şartı sağlamak için kiralama veya satın alma yapabilir. Örneğin bozulmaması için 10 °C'nin altında bir sıcaklık şartı arayan kimyevi madde yığınını taşımak için soğuk hava deposu gerekmektedir. Eğer bir hava kargo firması bu soğuk hava deposuna sahip değilse ve bu taşıma belli periyotlarla yapılacak kârlı bir işse kargo taşıtının içini yeniden dizayn edip bir soğuk hava deposu ile taşıtı zenginleştirebilir. Eğer tek seferlik bir taşıma yapılacaksa ve kârlılık soğuk hava deposunun kiralınmasına rağmen yeterli düzeyde olaksa firma soğuk hava deposu kiralayabilir.

2.1.2. Uluslararası Hava Kargo Taşımacılığı

Hava yolu ile kargo taşınması, gönderici ile taşıma işini yapacak olan hava yolu şirketi arasında imzalanan belge “Hava Yolu Kargo Taşıma Senedi” ya da bilinen diğer ismi olan “Hava Yolu Konşimentosu” [AWB (Air Waybill)] içeriği ile gerçekleştirilmektedir (Konşimento için İhracat Kargo Bölümüne bakınız.). Konşimentonun içeriğinde “söz verilen işin gerçekleştirilmesi” cümlesi yer alır. Bu cümle hem gönderici hem alıcı hem de taşıyıcının haklarını koruyan bir ifadedir.

Hava Yolu Konşimentosu gönderici ve taşıyıcı arasında imzalanan bir sözleşmedir. Burada gönderici bir lojistik firması olabileceği gibi bir şahıs firması, üretici firma veya satıcı bir firma da olabilir. Bu taşıma sözleşmesinin yapılmasının ana amacı, kargonun alıcıya tam zamanında ve üzerinde anlaşıl-mış olan şartlarla ulaştırılmasını sağlamaktır. Bu sözleşmede imzası bulunmasa dahi sözleşme, alıcının ürünü teslim alabilmesi için imzalanmaktadır. Burada alıcının tek yapması gereken şey doğru zamanda havalimanında bulunarak kargoyu sözleşmedeki şartlardaki uygunluğuna bağlı olarak kabul etmektir.

2.1.2.1. Uluslararası Hava Kargo Taşımacılığında Ödeme İşlemleri

Hava Yolu Konşimentosu’nda taşıyıcıya yapılacak ödeme işlemi gönderici tarafından yapılan bir işlemdir. Dolayısıyla alıcı kesinlikle bu sözleşmeye bağlı bir ödeme işlemi yapmaz. Alıcının bu hizmet bedelini ödemesi ancak alıcı ve gönderici arasında yapılan özel bir ticari sözleşmeye bağlı olabilir. Bu özel ticari sözleşmeyle alıcı imzalanan konşimento içeriğine bağlı olarak ürünü teslim alır ve bununla birlikte taşıma hizmeti kapsamında taşıyıcıya ödemeyi yapar (Görsel 2.4).

Görsel 2.4: Hava kargo taşımacılığında ödeme

2.1.2.2. Ulusal ve Uluslararası Anlaşmaların Hava Kargo Taşımacılığı İçin Önemi

Hava yolu taşımacılığı, yolcu ya da kargo ayırt etmeksizin ulusal ve uluslararası kurallar ve bu kuralların getirdiği ciddiyet çerçevesinde yürütülmektedir. Hava kargo taşımacılığının da doğru yapılması ve prosedürlerinin iyi anlaşılabilmesi için mutlaka ulusal ve uluslararası hukuksal düzenlemelerin bilinmesi ve bu düzenlemelerin incelenmesi gerekmektedir. Hava yolu taşımacılığı ile ilgili kurallar, Varşova Konvansiyonu, Lahey Protokolü, Uluslararası Hava Yolu Taşımacılığı Birliği (IATA), Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (ICAO) ve Birleşmiş Milletler konvansiyonları ile oluşturulmuştur. Bunların yanında ülkelerin de kendi kültürlerinden gelen kuralları vardır ve uluslararası hava yolu taşımacılığı sırasında bu özel kurallara da dikkat etmek gerekir. Türkiye’de hava yolu kargo taşımacılığıyla ilgili mevzuat Ulaştırma Bakanlığı tarafından oluşturulmuştur ve hava yolu kargo taşımacılığının en yetkili otoritesi de Ulaştırma Bakanlığıdır. Bakanlığa bağlı olarak SHGM (Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü) ve DHMİ (Devlet Hava Meydanları İşletmesi) de hava yolu taşımacılığı iş ve işlemlerini denetler, yönetir ve organize eder. (Öğrenme biriminde kullanılan kuruluşlar, kısaltmalar ve anlamları Tablo 3’te verilmiştir.)

2.1.2.3. Türkiye’de Hava Yolu Kargo Taşımacılığında Gümrükleme

Ülkemizde gümrükleme işlemlerinin uygulayıcısı genel olarak gümrük müşavirleridir. Üretici ya da satıcının lojistik süreçlerini yöneten firma, IATA’ya bağlı bir acente ise hava yolu taşıyıcısının yasal temsilcisi olarak her hukuki işlemi yapmakta yetkili kılınmıştır. Lojistikçi firma taşıma şirketine ulaştırdığı her gönderi için taşıyıcıdan navlun bedeli alır.

Gümrükler Genel Müdürlüğü, gümrük işlemlerinin hukuki olarak denetlenme, inceleme, araştırma, onay verme gibi süreçlerini yürütür. Bunun yanında gümrükler ile ilgili kanunların uygulayıcısıdır. Aynı zamanda “Gümrük Birliği” dış ticaret, özellikle de ithalat üzerinde oldukça etkilidir. Gümrük Birliğince sağlanan vergi indirim oranları, yıllık ithalat ve ihracat miktarını etkilemektedir.

2.1.3. Hava Kargoda Gerçekleştirilen İthalat İşlemleri

Hava kargo işleyiş sürecinde ithalat işlemleri yapılırken oldukça dikkat edilmelidir. Sürecin doğru yönetilmesi hem işlemleri hızlandıracak hem de yaşanabilecek olumsuzluklarla ilgili riskleri azaltacaktır. Bunun yanında sorunsuz yapılan her iş mevcut müşteriyi elde tutma ve yeni müşteriler kazanmayı sağlayacaktır.

2.1.3.1. Gelen Uçak Beraberinde Gelen Evraklar ve Yapılan Evrak İşlemleri

Kargo taşıyan uçakla beraberinde uçak zarfı da gelir. Zarf, kokpitte ya da kompartımanda bulunur. Bu zarfın içerisinde gönderici tarafından hazırlanmış olan evrak bulunur. Zarfı, uçak indikten sonra kargo memuru teslim alır. Zarfın içerisinde gelen kargo manifestosu, Air Waybill’in 3. nüshası ve NOTOC bulunur. Bunların dışında kargonun türüne göre de bazı evrakların bulunması gerekebilir. Kargo memuru bu evrakları inceler ve gerekli yönlendirmeleri yapar.

Geliş Kargo Manifestosu (Air Cargo Manifest)

Hava Kargo Manifestosu, gönderici elleçleme ofisi tarafından doldurulur ve yüklenen kargo ile ilgili alıcı elleçleme ofisinin ilgili kargo memurunun bilgi edinmesi sağlanır. Bu manifesto uçak zarfına koyulur ve uçak iniş yaptığında kargo memuru, kompartımandan ya da kokpitten zarfı alır, açar ve bu manifestoya göre işlemleri başlatır.

Görsel 2.6’da gösterilen Hava Kargo Manifestosu’nda aşağıdaki bilgiler yer almaktadır:

1 Sayfa sayısı	10 Air Waybill çeşidi
2 Taşıyıcı ismi	11 Air Waybill numarası
3 Uçağın bağlı olduğu ülke ve tescil kaydı	12 Yüklenen paket miktarı
4 Uçuş numarası	13 Yüklenen kilo miktarı
5 Varsa gönderici acente bilgisi	14 House Air Waybill sayısı
6 Varsa alıcı acente bilgisi	15 Taşıyıcı ismi ve adresi
7 Tarih	16 Alıcı ismi ve adresi
8 Kargo yükleme istasyonu	17 Yüklenen materyalin türü
9 Kargo boşaltma istasyonu	

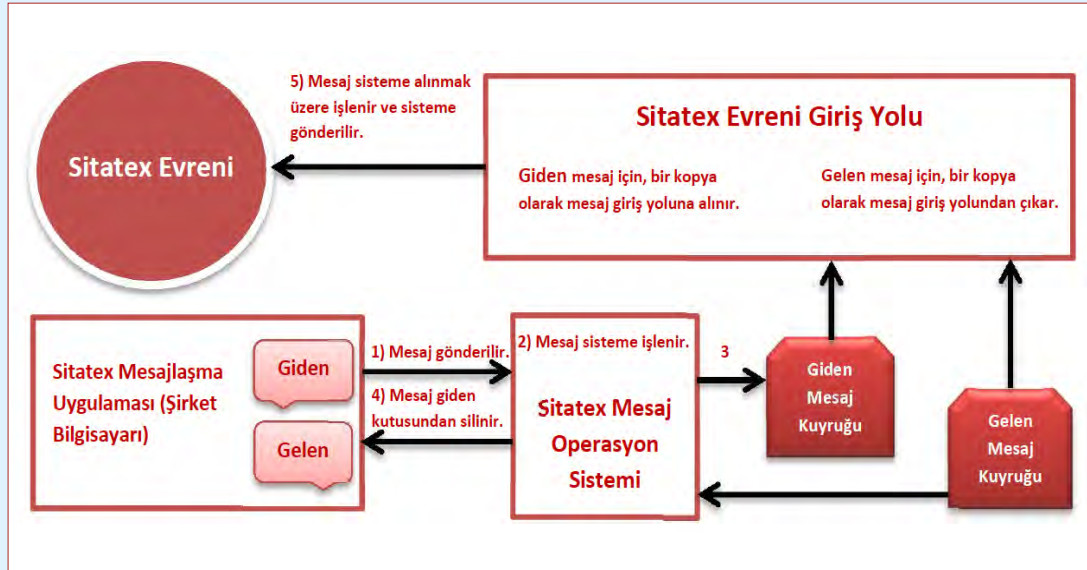
AIR CARGO MANIFEST							Form approved. OMB No. 1651-0001 Exp. 03-31-2012
2. OWNER/OPERATOR			3. MARKS OF NATIONALITY AND REGISTRATION		1. PAGE NO. OF		
5. PORT OF LADING			6. PORT OF UNLADING		4. FLIGHT NO.		
8. CONSOLIDATOR			9. DE-CONSOLIDATOR		7. DATE		
ITEMS 8 AND 9 FOR CONSOLIDATION SHIPMENTS ONLY							
10. AIR WAYBILL TYPE (M=Master, H=House, S=Sub)							
11. AIR WAYBILL NO.							
12. NO. OF PIECES							
13. WEIGHT (Kg./Lb.)							
14. NO. OF HAWBAs							
15. SHIPPER NAME AND ADDRESS							
16. CONSIGNEE NAME AND ADDRESS							
17. NATURE OF GOODS							

See back of form for Paperwork Reduction Act Notice. CBP Form 7509 (06/09)

Görsel 2.6: Geliş Kargo Manifestosu

Sitatex İşlemleri

Hava yolu şirketlerinin yaptıkları iş ve işlemler ile ilgili olarak birbirlerine gönderdikleri bilgilendirme ve rapor mesajlarına **SITA mesajı** denir. Bu SITA mesajları SITATEX sistemi üzerinden ücretli bir şekilde gönderilmekte ve alınmaktadır. Mesaj gönderimi Görsel 2.5'te gösterildiği gibi beş aşamada yapılmaktadır.

Görsel 2.5: SITATEX mesaj sisteminin çalışma prensibi

Alınan FFM (Flight Freight Manifest) Mesajını Okuma

Flight Freight Manifest, gönderici elleçleme (handling) ofisinin alıcı elleçleme ofisine gönderdiği bir mesajdır. Kargo manifestosunun bilgi mesajına çevrilmiş hâlidir. Bu mesaj ile gönderici elleçleme ofisinin uçağa yüklediği yükler ayrı ayrı ya da toplu olarak mesaj hâlinde gönderilir, alıcı tarafından da teslim alınır. Bu iş uçak havalimanından ayrıldıktan hemen sonra yapılması gereken bir iştir.

FFM sayesinde elleçleme ofisi; kendine gelecek yükler, bu yüklerin özellikleri, yüklerin yüklendiği ULD'nin türü, AWB numaraları, adet, ağırlık, cins, alıcı bilgileri, sefer sayısı, tarihi, uçuşun rotası ve uçağın kuyruk numarası gibi bilgilere önceden sahip olur. Aslında bu mesaj Kargo Manifestosunun mesaja dönüştürülmüş, ön bilgi amaçlı bir versiyonudur.

Bu mesajı göndermenin bir diğer amacı da mesajla gönderilen bilgileri gümrüğe bildirmektir. Mesaj, alıcı elleçleme ofisine geldikten sonra gelecek olan kargolarla ilgili bilgi gümrüğe beyan edilir. ULD sözcüğünün açılımı ve anlamı kitabın başında “Tablo 3 Kuruluşlar, Kısaltmalar ve Anlamları” bölümünde verilmiştir.

SITA kanalıyla gelen FFM mesajının içerdiği ithalat kargo bilgileri otomatik olarak taşıyıcı firmanın kullandığı yazılıma (BORANSAL, SOFT vb.) da aktarılır. Alıcı ofisteki kargo memuru gelecek uçakla ilgili hazırlıklarını yapmaya başlar. Eğer gelen mesaja göre uçakta özel bir kargo gözüküyorsa bunların da kontrollerini yapar ve yazılım programına veri girişlerini yapar.

1. ETKİNLİK

Aşağıda verilen mesaj içeriğini anlamanızı sağlayacak olan FFM mesajını açıklayınız. Cevaplarınızı arkadaşlarınızla paylaşarak karşılaştırınız.

FFM/8

<http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=21855>

AI529/17APR0148/BUD/TC-ALK ESB

ULD/PMC45987AI

123-98765432 ISTCAI/S2K2554MC14.7T2/CAR PARTS/CAIAI529/18APR

LAST

Air Waybill

Air Waybill (Hava Yolu Konşimentosu) kavramı, bu kitabın İhracat Kargo Bölümü'nde de anlatıldığı gibi "IATA TACT Rules" kitabının "AIR CARGO TARIFF MANUAL" bölümünde tanımlanmıştır. Bu tanıma göre **Air Waybill**, ihracatı yapılacak olan bir malın hava yolu ile taşınmasında kullanılmakta olan bir çeşit sözleşmedir. Belgenin düzenleyicisi taşıyıcı firmadır ve bu belge bir çeşit makbuz olarak kabul edilebilir. Hava Yolu Konşimentosu ciro edilemez yani maddi bir değeri yoktur. Fakat bazı istisnai durumlarda orijinal 3. nüsha maddi değere sahip olabilir. İhracatı yapan firma, kargo ithalatçıya ulaşmadan önce alıcı bilgilerini acenteye bilgi verme yoluyla değiştirebilir. Bu durumda karşı taraf yani ithalatçı büyük zarar görebilir. Bu riski ortadan kaldırmak adına 3. nüsha mutlaka ithalatçıya **uçakla birlikte** gönderilir.

Aynı zamanda kargo taşımacılığı için en önemli evrak Air Waybill'dir. İthalat kargoya hizmet veren her operasyon ekibinin ve kargo memurunun bu evraki okuyabilecek yeterlilikte olması gerekir. Kitabın bu bölümünde Air Waybill'in üzerindeki boşluklarda ne yazdığının anlaşılabilmesi için Air Waybill'in üzerindeki boşluklar numaralandırılmış ve numaralara karşılık olarak açıklamalar yapılmıştır. Bu açıklamalar, ithalat kargo sırasında yapılacak çalışmalara yön vermeyi ve bununla birlikte belgeyi kolaylıkla okumayı sağlayacaktır.

Hava Yolu Konşimentosu 3 orijinal, 9 kopya olmak üzere toplam 12 nüshadan oluşur.

1. Nüsha

Hava yolu şirketinde kalır ve ihracatçı ya da ihracatçının anlaştığı freight forwarder firması tarafından kaşe imza yapılır.

2. Nüsha

Mal ile birlikte alıcıya gönderilir. Taşıyıcı ve ihracatçı ya da ihracatçının freight forwarder tarafından kaşe imza yapılır.

3. Nüsha

Hava yolu şirketi tarafından kaşe imza yapılır. Mal uçağa yüklendikten sonra bu nüsha ihracatçıya teslim edilir.

İki ayrı çeşit AWB vardır. Bunlar;

Master Air Waybill

Normal şartlar altında düzenlenmesi gereken Air Waybill.

House Air Waybill

Ara Hava Yolu Konşimentosu anlamına gelir. Bu konşimento, kargonun teslim edildiğini gösteren bir tür tutanak niteliğindedir. Bu bir taşıma belgesi ya da sözleşme değildir. Bu yüzden taşıyıcının ilgili kargonun taşınmasıyla alakalı herhangi bir sorumluluğu yoktur.

Bunları biliyor musunuz?

En uzun hava kargo rotası Panama Şehri ile Dubai arasındadır. 13280 kilometrelik şaşırtıcı bir yolculuk.

Air Waybill'in Bölümleri

Air Waybill'in işaretli bölümlerinde aşağıdaki bilgilerde yer almaktadır.

1A Hava yolu numerek kodu: Ait olduğu hava yolunun üç haneli IATA numerek kodu (Biliniyor ise şehir kodu)

1B Seri Numarası: Sekiz haneli seri numarası

1 Çıkış hava yolu: Hava yolunun üç haneli IATA numerek kodu

1C Hava yolunun adı ve merkez adresi yazılır.

1D AWB'nin 1, 2 ve 3. nüshalarının orijinal ve aynı geçerlilikte olduğu matbu olarak yazılır.

1E Millî kanunların gerektirdiği uyarılar bulunur. Kargonun kabul edildiği andaki durumu, Taşıma Sözleşmesi ve taşıyıcı sorumluluklarına ait bilgiler içerebilir.

2 Göndericinin adı, adresi ve telefon / faks numarası yazılır.

3 Taşıyıcının inisiyatifi doğrultusunda göndericinin hesap numarası yazılır.

4 Alıcının adı, adresi ve telefon / faks numarası yazılır.

5 Taşıyıcının inisiyatifi doğrultusunda alıcının banka hesap numarası yazılır.

6 AWB'yi düzenleyen acentenin adı ve adresi yazılır.

7 Acentenin IATA Kodu: CASS'ın (Cargo Account Settlement System) mevcut olduğu bölgelerde acentenin on bir haneli IATA kodu, CASS harici bölgelerde acentenin yedi haneli IATA kodu yazılır.

8 Acentenin hesap numarası yazılır.

9 Çıkış havaalanı: Kargonun çıkış havaalanı açık adı ve istenilen rota yazılır.

10 Muhasebe bilgileri: Hava yolu tarafından istenen muhasebe bilgileridir:

- Nakit ya da çek ile ödeme
- Kargo olarak gönderilen bagajlarda MCO (Miscellaneous Charges Order) numarası
- Exchange Kupon'un değeri ve yolcu biletinin numarası, sefer sayısı ve tarihi
- GBL (Government Bill of Lading) ile yapılan ödemelerde GBL numarası
- Varış noktasında teslim alınmayan kargoların çıkış noktasına iadesi durumunda iade için düzenlenen AWB'lerde orijinal (önceki gönderiye ait) AWB numarası
- Gönderici referans numarası (mevcutsa)
- Ödeme kredi kartı ile yapılmış ise kredi kartı numarası
- "Notify" (mevcutsa)

11A Varış havaalanı ya da var ise ilk transfer noktasına ait üç haneli IATA kodu

11B İlk taşıyıcının tam adı ya da iki haneli IATA kodu

11C Varış havaalanı ya da var ise ikinci transfer noktasına ait üç haneli IATA kodu

- 11D** İkinci taşıyıcının var ise tam adı ya da iki haneli IATA kodu
- 11E** Varış havaalanı ya da var ise üçüncü transfer noktasına ait üç haneli IATA kodu
- 11F** Üçüncü taşıyıcının var ise tam adı ya da iki haneli IATA kodu
- 12** Kullanılan para biriminin üçlü kodu
- 13** Ödeme metodu (PP-Prepaid, CC-Charges Collect vb.)
- 14A/B** Ödeme metodu işaretlenir.
- 15A/B** Ödeme metodu işaretlenir.
- 16** Gönderici, söz konusu gönderi için gümrük değeri beyanında bulunmuş ise beyan ettiği değer, değer beyan edilmemiş ise “NCV” (No Customs Value) yazılır.
- 17** Gönderici, söz konusu gönderi için gümrük değeri beyanında bulunmuş ise beyan ettiği değer, değer beyan edilmemiş ise “NCV” (No Customs Value) yazılır.
- 18** Kargonun son varış noktası yazılır.
- 19A/B** Kargonun rezervasyonlu olduğu gün ve sefer yazılır.
- 20** Taşıyıcı sigorta hizmeti veriyor ise sigortalananacak meblağ veya böyle bir hizmet verilmiyor ise “XXX” ibaresi yazılır.
- 21** Yer Hizmetlerine ilişkin bilgiler (Dangerous Goods as per attached Shipper’s Declaration, Cargo Aircraft Only “CAO” vb.) yazılır.
- 21A** Kargo bir Avrupa Birliği üyesi ülkeden yükleniyor ve diğer bir Avrupa Birliği üyesi ülkede boşaltılıyor ise Gümrük Kodu yazılır.
- 22A** Kargonun parça sayısı yazılır.
- 22B** Kargonun tartı ağırlığı yazılır.
- 22C** Ağırlık birimi yazılır.
- 22D** Ücret sınıfı (M-Minimum, C-Specific Commodity Rate vb.)
- 22E** Specific Commodity Rate (Özel Ürün Ücretleri) ya da Class Rate (Özel Kargo Sınıfına Giren Kargolara Ait Özel Ücretler) kullanıldığı takdirde, ücret kodu veya indirim / artırım oranı
- 22F** Hava yolu tarifesine göre ücretlendirilen ağırlık
- 22G** Kg başına birim ücret
- 22H** Toplam navlun ücreti
- 22I** Kargonun cinsi, özel kargo ise üç haneli kodu (AVI, HUM vb.)
- 22J** Toplam parça sayısı
- 22K** Toplam tartı ağırlığı
- 22L** Toplam ücret

Bunları biliyor musunuz?

Uzaya gönderilen kargoyu taşıyan aracın adı Progress'tir. 1978'den günümüze kadar geçen süreçte 42 adet yeni Progress aracı geliştirilmiştir.

22Z Taşıyıcı tarafından doldurulmadığı takdirde boş bırakılmalıdır.

23 Navlun ücreti dışındaki diğer ücretler (AWB ücreti, terminal ücreti vb.)

24A "Prepaid" gönderiler için navlun ücreti

24B "Charges Collect" gönderiler için navlun ücreti

25A "Prepaid" gönderiler için değer beyanı var ise değer beyanı için göndericiden alınacak ücret

25B "Charges Collect" gönderiler için değer beyanı var ise değer beyanı için göndericiden alınacak ücret

26A "Prepaid" gönderiler için var ise vergiler

26B "Charges Collect" gönderiler için var ise vergiler

27A "Prepaid" gönderiler için navlun ücreti dışında kalan ve AWB'yi düzenleyen acente tarafından göndericiden tahsil edilecek ücretler

27B "Charges Collect" gönderiler için navlun ücreti dışında kalan ve AWB'yi düzenleyen acente tarafından göndericiden tahsil edilecek ücretler

28A "Prepaid" gönderiler için navlun ücreti dışında kalan ve taşıyıcı tarafından göndericiden tahsil edilecek ücretler

28B "Charges Collect" gönderiler için navlun ücreti dışında kalan ve taşıyıcı tarafından göndericiden tahsil edilecek ücretler

29A Barkodlu AWB kullanılmadığı sürece boş

29B Barkodlu AWB kullanılmadığı sürece boş

30A "Prepaid" gönderiler için navlun ücreti ve diğer ücretlerin toplamı

30B "Charges Collect" gönderiler için navlun ücreti ve diğer ücretlerin toplamı

31 Gönderici ya da acentesinin adı, imzası ve kaşesi

32A Gün, ay ve yıl formatında AWB'nin düzenlenme tarihi

32B AWB'in düzenlendiği yer (şehir ya da havaalanı)

32C AWB'yi düzenleyen hava yolu ya da acentesinin adı, imzası ve kaşesi

33 Boş alan, varsa not yazılır.

33A/D Varış noktasında tahsil edilecek ücretler var ise söz konusu ücretlere ilişkin para birimi ve kur çevrimi bilgileri

34A/C Taşıyıcının belirlediği gönderiye ait bilgiler

99 Barkodlu AWB uygulaması var ise AWB numarasının barkodu (Görsel 2.7)

Bunları biliyor musunuz?

Dünyada ilk taşınan kargo bir mağazanın açılışı için sipariş edilen 91 kg'lık ipek paketidir. 105 km'lik bir mesafeye taşınmıştır.

CASS, MCO, GBL, NCV ve CAO kısaltmalarının açıklamalarına ve anlamlarına kitabın başında "Tablo 3 Kuruluşlar, Kısaltmalar ve Anlamları" kısmında yer verilmiştir.

1A	1	1B	99	1A	1B
Shipper's Name and Address 2			Shipper's Account Number 3	Not Negotiable 99 Air Waybill Issued by 99 Copies 1, 2 and 3 of this Air Waybill are originals and have the same validity. 1D	
Consignee's Name and Address 4			Consignee's Account Number 5	If it is agreed that the goods described herein are accepted in apparent good order and condition (except as noted) for carriage SUBJECT TO THE CONDITIONS OF CONTRACT ON THE REVERSE HEREOF. ALL GOODS MAY BE CARRIED BY ANY OTHER MEANS INCLUDING ROAD OR ANY OTHER CARRIER UNLESS SPECIFIC CONTRARY INSTRUCTIONS ARE GIVEN HEREON BY THE SHIPPER, AND SHIPPER AGREES THAT THE SHIPMENT MAY BE CARRIED VIA INTERMEDIATE STOPPING PLACES WHICH THE CARRIER DEEMS APPROPRIATE. THE SHIPPER'S ATTENTION IS DRAWN TO THE NOTICE CONCERNING CARRIER'S LIMITATION OF LIABILITY. Shipper may increase such limitation of liability by declaring a higher value for carriage and paying a supplemental charge if required.	
Issuing Carrier's Agent Name and City 6			Accounting Information 10		
Agent's IATA Code 7		Account No. 8		Reference Number 12	
Airport of Departure (Addr. of First Carrier) and Requested Routing 9			Optional Shipping Information 13 14A 14B 15A 15B		15B 1E
To 11A	By First Carrier 11B	Routing and Destination 11C	to	by	to
Airport of Destination 18			Requested Flight/Date 11D 11E 11F	Currency Code 13	Declared Value for Carriage 16
Handling Information 21			Amount of Insurance 20	Declared Value for Customs 17	
No. of Pieces RCP 22A			Gross Weight 22B	INSURANCE - If carrier offers insurance, and such insurance is requested in accordance with the conditions hereof, indicate amount to be insured in figures in box marked "Amount of Insurance".	
Rate Class Commodity Item No. 22D 22E			Chargeable Weight 22F	Rate / Charge 22G	
Total 22H			Nature and Quantity of Goods (incl. Dimensions or Volume) 22I		
Prepaid 24A			Weight Charge 24B	Other Charges 23	
Valuation Charge 25A			Tax 26A 26B		
Total Other Charges Due Agent 27A			Shipper certifies that the particulars on the face hereof are correct and that insofar as any part of the consignment contains dangerous goods, such part is properly described by name and is in proper condition for carriage by air according to the applicable Dangerous Goods Regulations. 31		
Total Other Charges Due Carrier 28A			Signature of Shipper or his Agent 32A 32B 32C		
Total Prepaid 30A			Total Collect 30B		
Currency Conversion Rates 33A			CG Charges in Dest. Currency 33B		
For Carrier's Use only at Destination 33			Charges at Destination 33C		
			Total Collect Charges 33D		
			Executed on (date) at (place) Signature of Issuing Carrier or its Agent		

ORIGINAL 3 (FOR SHIPPER)

Görsel 2.7: Air Waybill örneği

NOTOC (Notification to Captain)

Kaptan pilota uçakta bulunan tehlikeli madde, canlı hayvan, bozulabilir kargo, değerli kargo ve cenaze taşıması ile ilgili bilgiler verilmelidir. Kaptanın bilgilendirilmesi NOTOC formu ile sağlanır (Görsel 2.8).

NOTOC formunda bulunması gereken bilgiler:

- AWB numarası
- Kargonun cinsi
- Kargonun özellikleri
- Kargonun taşıma koşulları
- Varış istasyonu

INSTRUCTIONS FOR COMPLETION OF NOTOC																
<p>NOTOC DISTRIBUTION: 1. Top Copy (white) : Captain 2. Middle Copy (green) : Station File 3. Bottom Copy (yellow) : Freight Agent</p> <p>NOTIFICATION TO CAPTAIN (NOTOC)</p> <p>1. A NOTOC is to be issued whenever dangerous goods (DGs) or other special load items are to be carried on DG & Safety aircraft. 2. The NOTOC form is to be prepared by the freight handling agent contracted to dispatch consignments on DG & Safety when DGs and/or Special Load are consigned as freight, OR by the PI Crew Leader when items of Special Load checked-in by guests are to be carried. 3. The freight agent must print and sign his/her name in the DGs Preparation Certification field in the top right-hand section of the form, whenever freight loads containing dangerous goods are dispatched. 4. The person responsible for entering the Special Load details must annotate their name in the applicable name fields of the Special Load section of the form. Two fields are provided for this one for use by the Freight Agent and one for the PI Crew Leader (as required). 5. Before loading, the PI Crew Leader (or CASR Subpart ELC qualified airgater) is to check the dangerous goods items for evidence of any non-normal features such as leakage or damage. After loading on the aircraft, the person responsible for supervising loading operations is to print and sign their name in the certification field in the bottom right-hand section of the form, certifying that the items have been loaded in the locations specified on the form. 6. The NOTOC is to be given to the captain who is to certify acceptance of the NOTOC in the bottom left-hand corner of the form.</p>																
PORT OF LOADING:			FLIGHT NUMBER:			DATE:			AIRCRAFT REG:			DGs PREPARATION CERTIFICATION (To be completed by a CASR Subpart ELC certified person when dangerous goods are to be consigned as freight.) I certify that this NOTOC has been prepared in compliance with the procedures for the acceptance and dispatch of dangerous goods as detailed in the DG & Safety Dangerous Goods Manual Signature: _____ Prepared By: _____ (PIR Name)				
DANGEROUS GOODS																
1	2	3			4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Destination	Air Waybill Number Consignment Note	Proper Shipping Name			Class or Division	UN or ID Number	Sub-risk	No. of Packages	Net Quantity Non-Radioactive Material	Transport Index Radioactive Material	Radioactive Package Category	UN Packing Code Group	CAO ULD Position	Loaded ULD Position	Emergency Response Code	
SPECIAL LOAD - the person entering the Special Load details is to print their name here → (1) Freight Agent: _____ (2) PI Crew Leader: _____																
Destination	Air Waybill Number Consignment Note	Contents and Description				No. of Packages	Quantity	Supplementary Information			Code	Loaded ULD Position				
ACCEPTANCE BY CAPTAIN: I accept the loading of the items specified on this NOTOC. Captain's Name: _____ (PIR Name) Captain's Signature: _____					CERTIFICATION BY PERSON SUPERVISING LOADING OPERATIONS: I certify that this aircraft has been loaded in accordance with the procedures detailed in the DG&Safety Volume AS: Airport Handling Manual and Volume AE: Dangerous Goods Manual, and that the items have been checked, and that this NOTOC accurately reflects the locations of the DGs and/or special load items on this aircraft. Signature: _____ (PIR Name)											
FD0-018 v3.3 4/2017																

Görsel 2.8: NOTOC

2.1.3.2. Gelen Uçağı Boşaltma İşlemleri

Gelen uçağı boşaltmak ithalat kargo işlemleri sırasında yapılacak en önemli işlerden biridir ve bu konuda iyi eğitim almış yetkili kargo memurları çalışmalıdır. Eğer uçak boşaltma işlemleri kuralına uygun bir şekilde yapılırsa işlem hızlı ve güvenli yapılacaktır. Aksi durumda boşaltma işlemleri sırasında hata yapmak kaçınılmaz olacaktır. Havacılıkta yapılan hataların hem finansal yaptırımları hem de psikolojik ve fiziki açıdan olumsuz sonuçları bulunmaktadır. Boşaltma işlemini yapabilmek için aşağıdaki işlemler sırasıyla takip edilmelidir:

- Kargo memuru, gelen uçaktan uçak zarfını uçaktan teslim alır.
- Kargo memuru, konşimento üzerinden ULD numaraları ile dökme kargoları bir bir inceler.
- Uçaktan indirmeden önce mutlaka kargoların üzerlerindeki etiketler kontrol edilmelidir. Çünkü kargonun türüne göre boşaltma işleminin yöntemi ve hassasiyeti değişecektir.
- Kullanılacak olan indirme araçlarının ve ramp personellerinin hazır olması sağlanır.
- Kargolar aprondan geçici süreyle bekleyecekleri alan olan antrepoya gönderilir.
- Kargo memuru AWB'ye bağlı kalarak kargoları ayrı ayrı sayarak Ambar Listesi hazırlar ve bu listeyi antrepo yetkilisine imzalatarak kargoları teslim eder.
- Eğer manifestoya göre fiziki sayım sırasında eksik, hatalı, hasarlı ya da fazla gelen bir kargo ya da eksik veya fazla gelen evrak var ise vakit kaybı yapılmadan durumla ilgili önce SITA yolu ile hava yolu şirketine mesaj gönderilir ve daha sonra bu durumu anlatan tutanak tutulur. Aksi hâlde yükümlülük kargoyu indiren istasyonundur.

- Daha sonra gelen kargo bilgileri hava yolu şirketinin kullanmakta olduğu yazılıma (BORANSAL, SOFT vb.) yüklenir.
- Gümrük sistemine girilir ve buradan Özet Beyan dosyası hazırlanır.
- Son olarak, ithalat dosyası havalimanındaki gümrük birimine sunulur.

Eğer gelen kargolar transfer kargo ise yani bir hava taşıyıcısından diğer bir hava taşıyıcısına transfer edilecekse

- Gümrük Rejimi'nde Transfere İlişkin Esaslar'a göre kargonun ilgili antrepoya girişi yapılarak gümrüğe beyan edilir.
- Kargolarla ilgili Aktarma Beyannamesi düzenlenerek gümrüğe verilir (Görsel 2.9).
- Gümrük, dışarıdan muayene yapılarak hazırlanmış olan Aktarma Beyannamesi'ni onaylar.

TRANSİT/GÜVENLİK REFAKAT BELGESİ	Gönderici/İhracatçı (2) No	BEYAN TURU (1) MRN	Diğer SCI(S32)	
	☐	No	Formlar (3) 001	Güv Bey (S00)
			Kalem sayı (5)	Kap adedi (6)
	Alıcı (8) No	Referans numarası (7)	İade nüshası aşağıdaki idareye gönderilmelidir.	
	Gümrük bölgesine ilk varış yerindeki varış tarihi ve saat (S12)	Sevki/İhracat ilkesi kodu (15)	Varış ülkesi kodu (17)	
	Taşıma ücreti ödeme şekli kodu (S29)	Taşıma sırasındaki diğer olaylar Açıklamalar ve alınan önlemler (S6)	YETKİLİ MAKAMLARIN ONAYI (G)	
	Hareketteki taşıma aracının kimliği ve kayıtlı olduğu ülke (18)	Güzergahtaki ülke(ler)in kodları (S13)		
	Sınırı geçecek hareketli taşıma aracının kimliği ve kayıtlı olduğu ülke (21)			
	Taşıma referans numarası (S10)			
	Alıcı (güvenlik) (S06) No	Gönderici (güvenlik) (S04) No		
Taşıyıcı (S07) No	Seri Numarası (S28)			
Aktarmalar (S5)	Yer ve ülke:	Yer ve ülke:		
Yeni taşıma aracının kimliği ve kayıtlı olduğu ülke	Yeni taşıma aracının kimliği ve kayıtlı olduğu ülke			
Ktr [] (1) Yeni konteynerin kimliği	Ktr [] (1) Yeni konteynerin kimliği			
(1) EVET ise 1 veya HAYIR ise 0 yazınız.	(1) EVET ise 1 veya HAYIR ise 0 yazınız.			
YETKİLİ MAKAMIN ONAYI (F)	Yeni takılan mühürlerin : Adedi: kimliği: Mühür	Yeni takılan mühürlerin : Adedi kimliği Mühür		
☐ Veriler Sistemde kayıtlıdır.	☐ Veriler Sistemde kayıtlıdır.			
Asıl sorumlu/TR hamili (50) No	HAREKET İDARESİ (C)			
Öngörülen transit idareleri (ve ülke) (51)				
Teminat geç deęişi (52)	Kod	Varış gümrük idaresi (ve ülke) (53)		
HAREKET İDARESİ KONTROLÜ (D)	VARİŞ İDARESİ KONTROLÜ (I)			
Sonuç	Varış tarihi:	İade nüshası	tarihinde	
Takılan mühürlerin Adedi: kimliği:	Mühürlerin Kontrolü:	geri gönderilmiştir	kayıtlı No ile	
Süre sınırı (tarih)	Açıklamalar:	İmza:	Mühür	

Görsel 2.9: Aktarma Beyannamesi

Not: Transfer edilecek olan kargolar için Air Cargo Transfer Manifest (Hava Kargo Transfer Manifestosu) düzenlenir (Görsel 2.10).

AIR CARGO TRANSFER MANIFEST				
AIRPORT: _____	DATE: _____	TRANSFERRED TO : _____	SN NO. _____	(Name of Receiving Carrier)
AIR WAYBILL NUMBER	AIR DESTINATION	NO. OF PIECE(S)	WEIGHT (KGS)	REMARKS

TRANSFERRED BY : SH _____
TRANSFERRING CARRIER _____
(Signature and Company Chop)

RECEIVED BY : _____
(Name of Receiving Carrier)
BY : _____
(Signature)

TIME : _____ TIME : _____

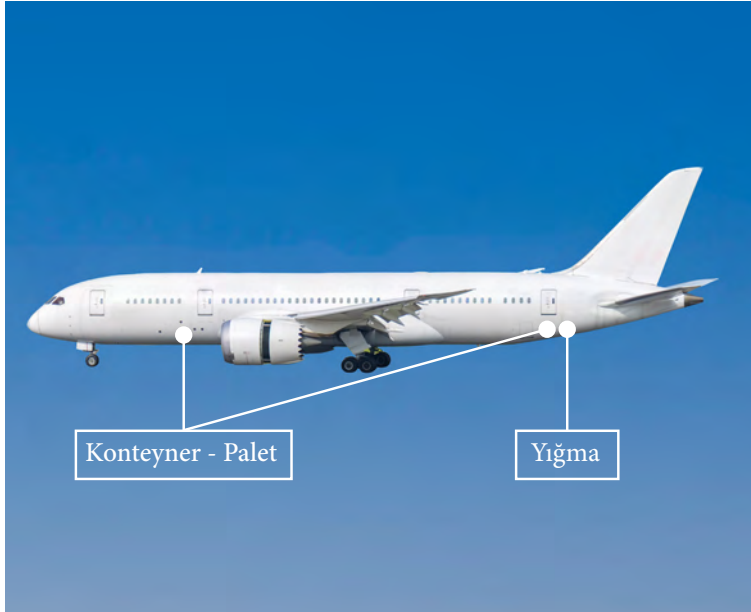
Above shipment (s) received in full and apparent good order and good condition except as noted in "Remarks" column.

ORIGINAL	TRANSFERRING
DUPLICATE	RECEIVING CARRIER
TRIPPLICATE	

Görsel 2.10 Hava Kargo Transfer Manifestosu

Uçaktan ULD Boşaltma İşlemleri

Uçaklara verilen her hizmette olduğu gibi ULD boşaltma işlemleri de yüksek düzeyde emniyet ve güvenlik gerektiren bir hizmettir. Bu yükleme işlemleri, personellerin daha çok kendi el güç ve becerilerine dayalı işlemlerdir. Bu yüzden insan hatası olabilme ihtimali vardır ve bu ihtimalin en aza indirilebilmesi için personellerin iyi bir eğitim alması sağlanmalıdır. Özellikle uçağın hangi kompartımanında ne tür yük taşınması gerektiğini personeller çok iyi bilmelidir (Görsel 2.11).

Görsel 2.11. Uçak yük kompartımanları

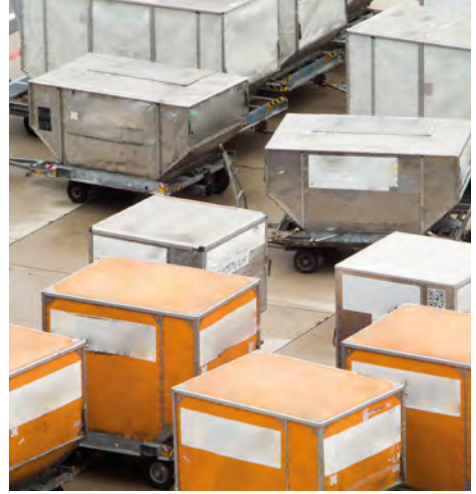
Not: Yığma yükleme (bulk şeklinde) uçakların tüm yük kompartımanlarına yapılabilir fakat uçağın kuyruğundaki kompartımana yapısı sebebiyle konteyner ve palet yüklenemez.

Bunları biliyor musunuz?

Dünyanın en büyük hava kargo uçağı, Antonov-AN 255 adlı uçaktır. Yük taşıma kapasitesi 300 tonun üzerinde olan Hayal adlı uçak, Rusya Ukrayna savaşında vurulmuş ve artık uçamayacaktır.

ULD boşaltma işlemleri basamak basamak ve kurallara uygun yapılırsa herhangi bir risk doğmadan operasyon tamamlanacaktır. Ayrıca bir diğer önemli unsur da ne tür bir ULD'nin boşaltılacağıdır. Tam boyutlu konteyner mi, yarım boyutlu konteyner mi yoksa palet tipi ULD boşaltması mı yapılacağı boşaltma işlemlerinde kuralları değiştirebilmektedir (Görsel 2.12).

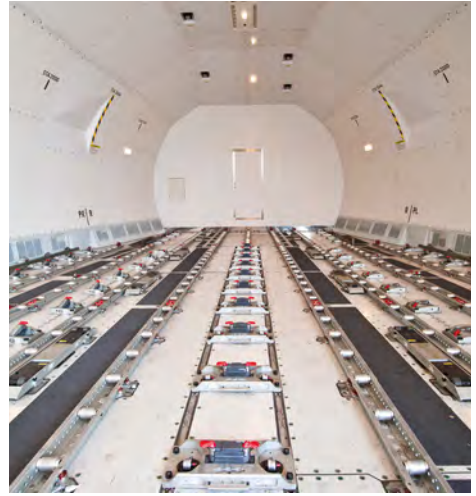
Uçakların kargo kompartımanları alt ya da üst, sağ ve sol taraftan basık bir şekilde üretilmiştir. Uçaklara yerleştirilecek konteynerler de bu şekle uygun olarak tasarlanmıştır. Ayrıca farklı uçak tipleri için de farklı konteyner tipleri bulunmaktadır (Görsel 2.13).

Görsel 2.12: Uçak konteyner türleri

ULD-Palet Boşaltma İşlem Basamakları

- Bir personel uçak kargo kompartımanı kapısının yanındaki yönergelere uyararak butonlar vasıtasıyla kapıyı açar. Bunun için high loader ile yukarıya çıkmış olması gerekmektedir (Uçak tipine göre kokpitten kapılar açılabilir.) (Görsel 2.14).
- Personel içeri girer ve ilk iş olarak ışıkları açar (Uçak tipine göre kokpitten ışıklar açılmış olabilir.).
- Personel, hızlı bir şekilde kompartıman içi hasar kontrolü yapar; eğer bir hasar varsa durumu bir üst amire raporlar.
- Personel, ULD kilitlerini açar.
- High loader tam olarak kompartıman kapısına yaklaştırılır.
- Uçak iç zemini ve high loaderın taşıma zeminleri birbirine uyumlu taşıma raylarından oluşur. Bu raylar personel tarafından "Power On" butonuna basılarak çalıştırılır.
- Personel, "Power Drive" yönlendirme çubuğu vasıtasıyla yönlendirme yaparak ULD'leri high loader üzerine birer birer alır.
- High loaderı yönlendiren operatör de high loaderın asansörünü aşağıya alır ve ULD'leri dollylere yükler. Öğrenme biriminde kullanılan terimler ve anlamları, kitabın başında Tablo 2'de verilmiştir.

Görsel 2.13: Uçak kargo kompartımanı iç tasarımı

Görsel 2.14: High loader

2. ETKİNLİK	Aşağıdaki uçaktan ULD boşaltma işlemlerini 1'den 8'e doğru sıralayınız ve sonuçlarınızı arkadaşlarınızla karşılaştırınız.
	Uçak iç zemini ve high loaderın taşıma zeminleri birbirine uyumlu taşıma raylarından oluşur. Bu raylar personel tarafından "Power On" butonuna basılarak çalıştırılır.
	High loader tam olarak kompartıman kapısına yaklaştırılır.
	High loaderı yönlendiren operatör de high loaderın asansörünü aşağıya alır ve ULD'leri dollylere yükler.
	Personel, "Power Drive" yönlendirme çubuğu vasıtasıyla yönlendirme yaparak ULD'leri high loader üzerine birer birer alır.
	Personel içeri girer ve ilk iş olarak ışıkları yakar (Uçak tipine göre kokpitten ışıklar açılmış olabilir.).
	Bir personel uçak kargo kompartımanı kapısının yanındaki yönergelere uyarak butonlar vasıtasıyla kapıyı açar. Bunun için high loader ile yukarıya çıkılmış olması gerekmektedir (Uçak tipine göre kokpitten kapılar açılabilir.).
	Personel, ULD kilitlerini açar.
	Personel, hızlı bir şekilde kompartıman içi hasar kontrolü yapar; eğer bir hasar varsa durumu bir üst amire raporlar.

<http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=21856>

2.1.3.3. İthalat Kargoda Gümrük İşlemleri

Gümrük vergisi, dış ticarete konu olan eşyanın değeri veya miktarı üzerinden alınan, genel bütçeye katkı sağlamakla birlikte asıl olarak ekonomi politikası aracı olan bir vergidir. Ülkemizde artan tüketim ihtiyaçları, önceleri firmaların yurt dışından ürün getirmesine sebep olurken günümüzde her şahıs yurt dışından ürün getirebilmektedir. Yurt dışından gelen ürünler için devletimiz belli bir oranda vergi almaktadır. Bu vergi, hem ülke ekonomisine büyük katkı sağlamakta hem de ülkemizde millî üretimi arttırıp işsizliği azaltma amacını gütmektedir.

- Türkiye Gümrük Bölgesine gelen hava yolu taşıtlarının kontrolü indikleri havalimanında bulunan yetkili gümrük idaresi tarafından yapılır.
- Hava yolu taşıtları, Türkiye Gümrük Bölgesinde ilk incekleri havalimanında görevli personel tarafından gözetim altına alınır. Taşıttın taşıma veya yük belgeleri, yolcu ve personel listeleri ile millî hava taşıtlarına ait kumanya ve akaryakıt listeleri kontrol edilir. Kumanya ve akaryakıt bulunan yerler mühür altına alınabilir. Taşıtta başka bir hava limanına boşaltılacak eşya bulunması hâlinde, bunlara ait yük veya taşıma belgeleri de incelenir.
- Yurt dışından gelen hava yolu taşıtları için işleticisi veya temsilcisi tarafından, Görsel 2.17'de yer alan Hava Yolu Beyan Formu doldurularak diğer belgelerle birlikte kontrol edilerek görevli personele beyan edilir. Beyan Formu ile ekindeki yükleme veya taşıma belgeleri, mürettebat eşya listesi ile kumanya ve yakıt listeleri gibi belgeler arasında çelişki olması veya ihbar ya da şüphe hâlinde hava taşıtı ayrıca kontrol edilebilir.

- Yolcu veya eşya indirmeksizin havalimanında kısa bir süre kalacak hava taşıtları dışarıdan gözetim altında tutulur.
- Yabancı ülkelerden satın alınarak ilk defa serbest dolaşıma girmek üzere gelen hava taşıtları, gümrük denetimine tabi herhangi bir eşya bulunup bulunmadığının tespit edilmesi amacıyla kontrole tabi tutulur.

SIRA SİZDE

“Gümrük ülkenin namusudur!” sözünü ne anlatılmak isteniyor? Bir kompozisyon yazarak düşüncelerinizi açıklayınız.

Bilgi Kutusu

Türkiye Gümrük Dairesi bayrağı, Türk bayrağı ile aynı formattadır. Tek fark, bayrağın iç kısmında ay ve yıldız çevreleyen bayrağın kendisiyle orantılı konumlandırılmış yeşil bir dikdörtgen bulunmasıdır (Görsel 2.15).

Görsel 2.15: Türkiye Gümrük Dairesi bayrağı

Gümrük Özet Beyanı (Giriş)

Gümrük Mevzuatına göre **Özet Beyan**, taşıt aracı ve gümrüğe sunulan eşya ile ilgili genel bilgilerin yer aldığı ve taşıyıcı veya temsilcisi tarafından yapılan beyandır. Özet Beyan, eşyanın tanımlanması için gerekli tüm bilgileri içeren ve önceden belirlenmiş matbu (hazır) bir belgedir. Özet Beyan, Gümrük Yönetmeliği'nin 10 No.lu ekinde yer alan form ile yapılır (Görsel 2.16).

EK-10

T.C. GÜMRÜK ÖZET BEYAN FORMU						
A. GENEL BİLGİLER						
1. Taşıyıcı firma			4. Taşıtın		10. Beyan Türü	
			a. Adı	b. Numarası	c. Referans numarası	d. Ülkesi
2. Beyan sahibi/temsilcisi			5. Yükleme Yeri		6. Boşaltma yeri	
3. Çıkış Gümrük İdaresi			7. İlk Varış /İlk çıkış yeri		8. Varış tarihi ve saati	
					9. Kalem Sayısı	
B. EŞYAYA İLİŞKİN BİLGİLER						
11. Gönderici			13. Bildirim tarafı			
12. Alıcı			14. Acente			
15. Kalem No	16. Taşıma Senedi Numarası	19. Kapların markası/nosu		20. Eşya Kodu	21. Eşyanın Tanımı	
17. Kap Cinsi	18. Kap Adedi					
22. Brüt Ağırlık	23. Net Ağırlık	24. Kalem Fiyatı	25. Mühür numarası	26. BM Tehlikeli Eşya Kodu	27. Nakliye Ücretinin Ödeme şekli	
28. Eşyanın Uğradığı/ Uğrayacağı Ülkeler						
29. Eşyanın Bulunduğu Yer			30. Diğer		31. İmza	

Görsel 2.16: Gümrük Özet Beyan Formu

Hava Yolu Beyan Formu

Konşimentoda bulunan bütün bilgilerin aynı zamanda gümrüğe de verilmesi gerekmektedir. Bunun için “Hava Yolu Beyan Formu” kullanılır. Özet beyanın çok daha geniş hava yolu ithalat gümrük işlemleri için özel olarak oluşturulmuş bir versiyonudur (Görsel 2.17).

Gümrük İşlemlerinin BİLGE Sistemi'yle Yapılması

İthalatta gümrük işlemleri Özet Beyan ile başlamakta, Özet Beyan'la ilgili işlemlerin tamamlanmasından sonra Gümrük Giriş Beyannamesi verilebilmektedir (Görsel 2.18). Bütün işlemler BİLGE Sistemi üzerinden kolaylıkla yapılabilmektedir. BİLGE Sistemi'nin açılımına kitabın başında Tablo 3'te yer verilmiştir.

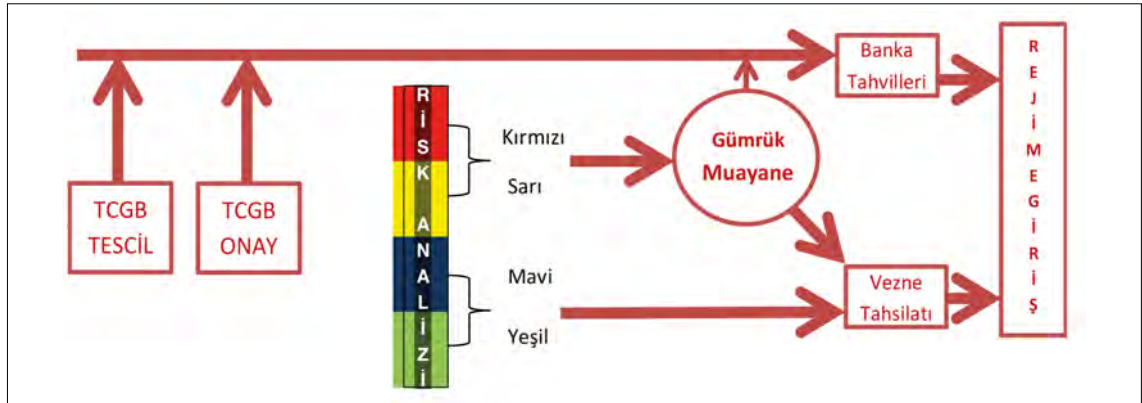
EK-10/E

HAVA YOLU BEYAN FORMU
(AIRWAY DECLARATION FORM)

Geliş Arrival		Gidiş Departure	
HAVA TAŞITINA İLİŞKİN BİLGİLER (INFORMATION ABOUT THE AIRCRAFT)			
1- ŞİRKETİ (COMPANY):		2- GELDİĞİ YER, TARİH VE SAAT (DEPARTURE PORT, DATE AND TIME):	
2- MİLLİYETİ (NATIONALITY):		6- GİDECEĞİ YER, TARİH VE SAATI (DESTINATION PORT, DATE AND TIME):	
3- KUYRUGU (TAIL):		7- KAPTANIN ADI (CAPTAIN'S NAME):	
4- UÇUŞ NUMARASI (FLIGHT NUMBER):		8- PERSONEL SAYISI (CREW NUMBER):	
YÜKE VE YOLCUYA İLİŞKİN BİLGİLER (INFORMATION ABOUT THE CARGO AND THE PASSENGER)			
	Bu limana çıkarılacak yük ve yolcu (cargo/passengers to be discharged / disembarked at this port)	Bu limandan aldığı yük ve yolcu (cargo/passenger loaded/embaraked at this port)	Başka limanlara çıkarılacak yük ve yolcu (cargo/passenger discharged / disembarked at another port)
İkrâm (Catering supplies and products)			
Yolcu (Passenger)			
Kargo (Cargo)			
Manifestoya veya özet beyana kaydedilmeyen eşya (Undeclared goods)			
KONTROLDE TESPİT EDİLEN YAKIT VE YAĞ (DETECTED FUEL AND OIL)			
Bu limana gelişte tespit edilen yakıt ve yağ (Detected fuel and oil on arrival)		Bu limandan gidişte tespit edilen yakıt ve yağ (Detected fuel and oil on departure)	
Cinsti (Type)	Milli (M) National Yabancı (Y) Foreign	Miktarı (Quantity)	Cinsti (Type)
			Milli (M) National Yabancı (Y) Foreign
			Miktarı (Quantity)
MUHÜR VE DİĞER HUSUSLAR (SEAL AND OTHERS)			
Taahhüt edilen mühür var ise adedi, yeri ve mühür numarası (If any seal affixed, quantity, place and number)			
Diğer hususlar (Other Issues)			
Yukarıda belirttiğim hususlar ile uçağa ve personelin üzerinde yasak eşya ve madde bulunmadığını taahhüt ederim. (I hereby confirm that there is not any forbidden goods or substances on the aircraft and on its staff.)			
.../.../... Saat (time)		Gümrük Muhafaza Personeli (Customs Enforcement Officer)	
Kaptan veya yerine bakanın adı soyadı (Captain or acting man)		Acente yetkilisi (Authorised Agent)	

Görsel 2.17: Hava Yolu Beyan Formu

Görsel 2.18: BİLGE Sistemi'nde ithalat iş akış şeması

SIRA SİZDE

1. Yabancı menşeli ürünlere karşılık gelen millî ürünlerimizi araştırınız. Elde ettiğiniz sonuçları sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.
2. Çevrenizde yurt dışından ürün satın alıp gümrük vergisi ödeyen kişilerle görüşüp onların deneyimlerinden edindiğiniz bilgileri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.
3. Gümrük vergisi ödemenin ülkemize nasıl bir katkısı vardır? Araştırınız.

2.1.3.4. İthalat Kargolarının Kabul İşlem Süreçleri

Kargoların kabul süreçleri kargonun türüne göre değişmektedir. Her özel kargo türü için farklı evrak türü bulunabilmektedir. Fakat genel bir kabul süreci de bulunmaktadır. Özel yüklerin kabulü için öncelikle kodların hangi özel yüklerle ait olduğunu ve hangi yüklerin birlikte depolanabileceğinin ayrıca ayırım tablosunun bilinmesi gerekir (Görsel 2.19).

Özel yüklerin sayısı oldukça fazladır. Akla gelebilecek tüm nesnelere özel yük olma potansiyeline sahiptir. Yazımlarının kolaylaşması için özel yüklerle kodlar verilmiştir. Bu kodlar genel olarak özel yüklerin kısaltmasıdır. Örneğin, Perishable = PER. Özel yük kodlarına ve tanımlarına kitabın başında Tablo 4'te yer verilmiştir.

CARGO IMP CODE	2.2	3	4.2	4.3	5.1	5.2	6.1	6.2	7	8	ICE	FIL	HUM	HEG	AVI	EAT	PEM	PEP	PES	PEF	LHO
2.2 RCL														◆	◆						
3 RFL					↔																
4.2 RSC					↔																
4.3 RFW										↔											
5.1 ROX	↔	↔																			
5.2 ROP																					
6.1 RPB															+	+	+	+	+		
6.2 RIS															+	+	+	+	+		
7 RRY										↔ ¹	↔ ²			↔	↔						↔ ¹
8 RCM				↔								↔ ²									
ICE														◆	◆						
FIL										↔ ²											
HUM															↔ ³	↔	↔	↔	↔		↔
HEG	◆												◆								
AVI	◆												◆	↔ ³	★	↔	↔	↔	↔		
EAT														↔	↔						
PEM														↔	↔						
PEP														↔	↔						◆
PES														↔	↔						
PEF																					◆
LHO										↔ ¹				↔							

◆	Aynı hold'a yüklenmez!
+	Aynı kompartımana veya yakın ULD'lere yüklenmez!
↔	Minimum ayırma mesafesi bırakılmalıdır! - (en az 1m)
↔ ¹	Minimum ayırma mesafesi bırakılmalıdır! - (IATA DGR 9.3D tablosu)
↔ ²	Minimum ayırma mesafesi bırakılmalıdır! - (IATA DGR 9.3F tablosu)
↔ ³	THY kuralı gereği: Minimum ayırma mesafesi bırakılmalıdır! - (en az 1m) NOT: Evcil canlı hayvanlar (kedi ve köpek) aynı hold'a yüklenmez!
★	Doğal düşman olan hayvanlar ve laboratuvar hayvanları aynı kompartımana yüklenmez!

Görsel 2.19: Özel yüklerde ayırım tablosu

Genel Kargo Kabul İşlemleri

Genel kargo işlemlerinin nasıl yapılacağı aşağıda sırasıyla anlatılmıştır.

- Kargolar, uçak tipine göre konteyner, palet veya dökme kargo (bulk) olarak yer hizmetleri firmasının kargo departmanı tarafından antrepoya getirilir.
- İlgili kargo memuru, antrepo memuru eşliğinde, Ambar Listesi'ne göre (gelen kargo listesi), kargolar paletlere indirme suretiyle AWB ve HAWB muhteviyatına göre istifler.
- Kargolar istiflenirken ayrı ayrı kontrol edilir. Eğer kargolarda yırtık, ezik, patlak, ıslak, yanık, kap bozulması gibi bir sorun varsa kolinin hasar durumunu belirten Hasar Tespit Tutanağı (Sayım Tutanağı) düzenlenerek gümrük ambar memuru, antrepo memuru ve kargo memuru tarafından imza altına alınır. Bu işlem yapılmazsa tüm sorumluluk yer hizmetleri firmasına ait olur. Bu yüzden kargo memurunun en önemli işlerinden biri bu kontrol işlemidir.
- Kargonun teslim alınması aşamasında kolilerin üzerinde bulunabilen etiketler kontrol edilmelidir. Eğer özel depolama gerektiren kargolar (PER, DGR, VAL vb.) varsa bunlar ayrılarak uygun yerlerde depolanır.
- Euro paletlere indirilen ve istiflenen kargolar antrepo memuru tarafından ait olduğu rafa koyulur (Görsel 2.20).

Görsel 2.20: Euro palet

Not: Euro palet, Avrupa Palet Birliği tarafından belirtilmiş standartlardaki paletler olup 80 × 120 cm, 100 × 120 cm, 120 × 100 cm ve 60 × 80 cm tipleri bulunmaktadır. EUR/EPAL-pallet belirlenmiş standartlı tahtadan yapılmış olup 78 özel çivi ile tutturulması standart olarak belirlenmiştir ve standart dış ölçüleri 1,200 mm x 800 mm x 144 mm olarak tespit edilmiştir.

Bunları biliyor musunuz?

Uzaya yapılan kargo seferinde, bilimsel çalışma materyalleri ve astronotların şahsi ihtiyaçları gönderilmiştir.

- Ambar Listesi'ne (Sundurma Giriş Listesi) göre bütün kargolar raflandıktan sonra 4 nüsha düzenlenmiş olan liste antrepo memuru ve kargo memurunca imzalanır ve ilk nüshası antrepo memuru tarafından alınarak dosyalanır. Diğer 3 nüsha ilgili kargo memurunda kalır (Görsel 2.21).

YER HZM. KARGO DEPARTMANI 14.10.2020 TARİHLİ SUNDURMA LİSTESİ

Havayolu: ALI		Sayfa: 1					
Sefer NO: AI		Manifesto No: 1234567					
Bayrağı: UNITED STATES		Geldiği Yer: NEW YORK					
		Depo Giriş Tarihi: 14.10.2020					
Sıra No	Konşimento No	KABIN					Firma Ad
		Adedi	Nev	Marka	Cinsi	Ağırlık(kg)	
1	074-17705704	3		Kap	ADR	9	
2	074-18343846	40		Kap	ADR	346	
3	074-18554771	1		Kap	ADR	5	
4	074-20662401	25		Kap	ADR	510	
TOPLAM		69		Kap		870	kg

Yukarıda yazılı ...69... kap eşya 14.10.2020 tarihinde, gösterildiği gibi ambara alınmıştır. Sağlam ve revizeli olanlar sütunlarda gösterilmekle beraber usulü dairesinde tutulan tarihli Sayılı tutanağın bir örneği iliştilmiştir.

ACENTE MEMURU

YER HZM. AMBAR MEMURU

GÜMRÜK AMBAR
MEMURU

Görsel 2.21. Sundurma Giriş Listesi

Özel Kargoların Kabul İşlemleri

Özel kargolar öncelikli kargolardır. Bu sebeple bu kargolar ilk boşaltılır ve işlemleri çok hızlı ve organize bir şekilde yapılır.

Bozulabilir kargoların (PER) kabulünde dikkat edilmesi gereken unsurlar şunlardır:

Yükseklik, ısı, nem, iklim veya diğer çevresel şartların değişikliği ya da verilen zaman aralığının aşımı nedeniyle bozulabilecek, çürüyebilecek nitelikteki kargolardır. Gönderici tarafından bildirilen herhangi bir özel elleçleme işlemi varsa kabulü buna göre yapılmalıdır.

İnsanlar İçin Yiyecek Malzemeleri (EAT)

- İyi ambalajlanmış olmalıdır.
- Ambalajı, taşınacak malzemenin içeriğine uygun olmalıdır.
- Islak kargo işlemlerine hazırlıklı olunmalıdır (Görsel 2.22).

Sebze ve Meyveler (PEP)

- Çıkıştan varışa sağlam taşınabilecekleri paketlerde bulunmalıdırlar (plastik, karton kutu, sepet, sele, ağaç sandık vb.) (Görsel 2.23).
- Paketlerin üzerine havalandırma delikleri açılarak malların bozulmaları önlenmelidir.
- İstiflenecek olan paketler yeterince sağlam olmalıdır.
- Sebze ve meyvelerin taze şekilde teslim edilebilmesi için zorunlu olan minimum taşıma süresi gönderici tarafından belirtilmelidir.

Taze Balık (PES)

- Taze balık su geçirmez ve sızdırmaz kaplarda taşınmalıdır (Görsel 2.24).

Dondurulmuş Balık (PES)

- Dondurulmuş balık, mutlaka içi parafinle kaplanmış karton kutu içinde taşınmalıdır.
- Kutu içinde ısının -12°C 'yi geçmemesi gerekir (Görsel 2.25). Gerekliyse DGR'ye uygun olarak kuru buz kullanılır.

Bunları biliyor musunuz?

Dünyanın ilk kargosunu taşıyan uçak bir Wright kardeşler modeli olan Wright Model B tipi uçaktır.

Görsel 2.22: Kasalanmış yiyecek malzemeleri

Görsel 2.23: Sebze-meyve

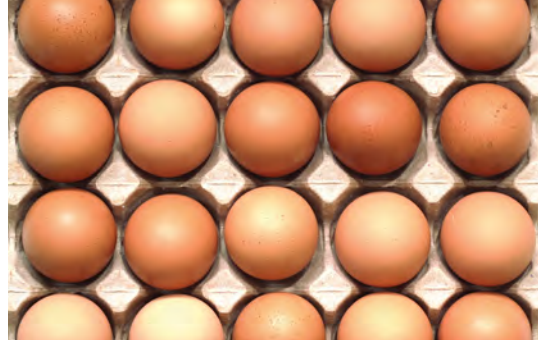
Görsel 2.24: Taze balık

Görsel 2.25: Dondurulmuş balık

Sofralık Yumurta (EAT)

- Asla aşırı ısıya maruz bırakılmamalıdır. Bozulmaması için oda sıcaklığı ya da biraz daha soğuk bir hava gereklidir.
- Yumurta paketleri yumurta sayısına göre değişebilir. Yumurta sayısına göre kap boyutlarını ve kabın ısınma özelliklerini dikkate alarak kap seçiminin yapılması gerekir (Görsel 2.26).

Görsel 2.26: Sofralık yumurta

Damızlık Yumurta (HEG)

- Güneş ışınlarından ve yüksek ısıdan korunmalıdır.
- Isı 10–15 °C'dir. 27 °C'yi geçmemelidir.
- Alıcısına tesliminde en fazla 48 saat beklemelidir (Görsel 2.27).

Görsel 2.27: Damızlık yumurta

Kesilmiş Çiçekler (PEF)

- Çiçeklerin taşıma amaçlı paketlenmesi için genellikle karton veya plastik kutular tercih edilmektedir.
- Kutuların üzerinde havalandırma delikleri bulunmalıdır.
- Çiçekler koruyucu bir malzeme (parşömen kağıdı veya naylon ambalaj) ile sarıldıktan sonra kutulara konulur (Görsel 2.28).
- Paketler üst üste konulmaya dayanacak sağlamlıkta olmalıdır.
- Gönderici taze teslimat için minimum taşıma süresini belirtmelidir.

Görsel 2.28: Çiçek taşımacılığı

Cenaze (HUM)

Öncelikli kargo sınıfına giren cenazenin kabulü, ambara alınmadan yapılır. Bu sebeple cenaze için ambar harici listesi düzenlenir. Cenaze evraklarının vaktinde hazırlanamaması veya vefat sebebinin evrakta belirtilmemesi durumunda hudut sağlıktan defin raporu alınmaz (Görsel 2.29). Bu durumda cenaze hudut sağlık birimi tarafından adli tıbbı sevk edilir.

Görsel 2.29: Cenaze taşımacılığı

Değerli Kargo (Valuable Cargo)

- Kalın kanvas veya içini göstermeyen materyalden torbalar ya da sert plastik, alüminyum vb. metal mamul kutularda olmalıdır.
- Torba veya kutular ağzı mühürlenebilir olmalıdır.
- Paket, içeriğin dökülmesine izin vermemelidir.
- Paket, görünür zorlama izi bırakmadan veya mührü koparmadan içeriğe ulaşamayacak şekilde kapatılmış olmalıdır.
- Karışık kargo içinde bulunmamalıdır.
- Ambara alındığında AWB kontrolü yapılmalıdır.
- Güvenli bir alanda muhafaza edilmelidir (Görsel 2.20).

Görsel 2.20: Değerli kargolar

Canlı Hayvan (AVI)

- Canlı hayvanların çıkıştan varışa tüm uçuşları için rezervasyonları yapılmış ve onaylanmış olmalıdır.
- Çıkış, varış ve varsa transfer ülkelerinin kuralları kontrol edilmiş ve yerine getirilmiş olmalıdır.
- Kargonun varışta tesliminin gecikmemesi için gerekli önlem alınmış olmalıdır.
- RULES (kurallara uygunluk) kontrolü yapılmalıdır.
- Yürürlükte olan yayın ve uygulamalar dikkate alınmalıdır.
- IATA Live Animal Regulation kitabındaki şartlara uyulmuş olmalıdır.
 - Sorumluluklar
 - Konteyner talimatları
 - Dokümantasyon kuralları
- Taşıyıcı kurallarına uyulmuş olmalıdır.
- Karışık kargo içinde bulunmamalıdır.
- Hayvanlar, kendi özelliklerine uygun taşıma kafeslerinde taşınmalıdır (Görsel 2.21).

Görsel 2.21: Canlı hayvan taşımacılığı

Canlı hayvanların taşınması, yüklenmesi ve boşaltılması konusunda aşağıdaki organizasyonların kurallarına dikkat edilir.

CITES : Convention on International Trades In Endangered Species of Wild Fauna and Flora

OIE : Office International Des Epizooties

EU : European Union

Yukarıda belirtilen kurumların anlamlarına kitabın başında “Tablo 3 Kuruluşlar, Kısaltmalar ve Anlamları” kısmında yer verilmiştir.

Canlı Bitki ve Bitki Türleri

Canlı bitki türlerinin ticari taşımacılığı CITES kuruluşunun kontrolü altındadır.

- Canlı bitki gönderilerinde yürürlükteki ulusal ve uluslararası sağlık ve taşımacılık kurallarına uyulmalıdır.
- Gönderici, bitkinin problemsiz olarak alıcısına teslim edilmesi için tüm ileri anlaşmaları yapmalı, uçuş rotası ve tahmini varış zamanını bildirmelidir.
- Gönderici, canlı bitkilerin taşınması esnasında hareketlerin (taşıma, yükleme, boşaltma vb.) ve kurumunun neden olacağı zararlar ile diğer riskleri en aza indirecek, yeterli havalandırmayı sağlayan paketler seçmelidir (Görsel 2.22).

Görsel 2.22: Canlı bitki taşımacılığı

Görsel 2.23: Canlı organ/kan taşımacılığı

Görsel 2.24: Islak kargo taşımacılığı

Canlı Organ/Kan

- Kalkıştan hemen önce kabul edilir. Öncelikli kargodur. Acil durum olduğundan çok hızlı hareket etmek gerekir (Görsel 2.23).

Islak Kargo (WET)

- Bu kargolar ancak su geçirmez ambalajla ve koku çıkmayacak şekilde lehimlenmiş olurlarsa taşınabilir (Görsel 2.24).

Bunları biliyor musunuz?

Avrupa'nın en büyük kargo havalimanı Frankfurt Havalimanı'dır. Yıllık ortalama 2.3 milyon ton civarı kargoya ev sahipliği yapmaktadır. İstanbul Havalimanı 2021 yılı itibarıyla kapasite olarak Frankfurt Havalimanını yakalamıştır. İstanbul Havalimanı'nın kargo kapasitesinin yapılacak olan 2. ve 3. terminallerle 5.5 milyon tona yükselerek Avrupa'da 1. sırayı alması hedeflenmektedir.

Ağır Kargo (HEA)

Bulk kompartmanına yükleme söz konusu ise uçağın taban çekeri limitlerini aşmamak için destek kullanılmalıdır. (Öğrenme biriminde kullanılan yabancı kelimelerin anlamları ve okunuşları Tablo 1'de detaylı olarak verilmiştir.)

- Yere temas eden kısımlar aynı değilse (motor, pompa vs.) gerekli teçhizat (fork-lift) ile taşınacak şekilde tahta palet üzerine konulmalıdır.
- “HEA” etiketi ile etiketlenmeli ve dik yüklenmesi gerekiyorsa “Dik Duracak” etiketi dört kenarına da yapıştırılmalıdır.
- Belirli yerlerden tutularak kaldırılması gerekiyorsa bu yerler açıkça belirtilmelidir.
- Bağlandığında bağlama malzemelerinin kırılabilir bölümlere zarar vermemesine dikkat edilmelidir.
- Eğer birkaç parça açıkta gönderiliyorsa bunların birleştirilip deste hâline getirilmesi gerekir (araba parçaları, araba kapıları vb.) (Görsel 2.25).

Görsel 2.25 Ağır kargo taşımacılığı

Tehlikeli Maddeler

Tehlikeli Maddeler, IATA Dangerous Goods Regulations (DGR) kitabında tarif edilip listelendiği gibi kimyasal ve/veya fiziksel karakteristikleri nedeni ile yolcuya, ekibe, uçağa veya uçakta bulunan diğer kargolara ve çevreye zarar verebilecek nitelikteki maddelerdir. Dolayısıyla sadece DGR ve güncel yayınlar ile uyum hâlinde olduklarında taşımaya kabul edilmeli, gerekli şartlar sağlanamıyor ise hiç kabul edilmemelidirler. Görsel 2.26'da tehlikeli maddelerin simgeleyen etiketler gösterilmiştir.

Görsel 2.26: Tehlikeli madde etiketleri

Bunları biliyor musunuz?

Uzay'a gönderilen kargonun toplam ağırlığı 4800 kilogram civarındadır.

2.1.4. İthalat Kargoda SITA Mesajları

Kitabın bu bölümünde ithalat kargo işlemlerini anlatan SITATEX mesajlarına detaylı olarak değinilmiştir.

2.1.4.1. FSU (Feight Status Update) Mesajları

Yük durumu güncellemesi (FSU) mesajları, belirli bir sevkiyatın (kargonun) durumu (değişikliği) ile ilgili tarafları bilgilendirmek ve aynı zamanda güncellemek için kullanılır. Kargoya uygulanan her bir işlem, işlemi yapan kişi tarafından sisteme ortak mesaj olarak kaydedilir. Böylece kargonun son durumu tüm taraflara açık olarak sistemde bulunur. AWB numarası ile sistem üzerinde arama yapıldığında kargonun son durumu gözükür. İthalat kargo ile ilgili mesajlar FSU mesajlarıdır.

FSU Mesajı Okuma Örneği

FSU/6

Standart Mesaj Açıklaması / Mesaj Numarası

081-22210005LAXIST/T20K123

AWB Numarası / Kalkış Noktası / Varış Noktası / Toplam Parça Sayısı / Toplam Kilo

BKD/QF012/01MAY/LAXIST/T20K123/S2230/S0500-N

Statü Kodu / Taşıyıcı Kodu ve Uçuş Numarası / Planlanmış Kalkış Günü ve Ay /

Kalkış Havalimanı Kodu / Varış Havalimanı Kodu / Toplam Parça Sayısı / Toplam Ağırlık / Kalkış Saati / Varış Zamanı

OSI/MORE DETAIL

Farklı Hizmet Gereksinimi (Varsa) / Daha Fazla Detay

FSU (Feight Status Update) Mesaj Türleri

BKD (Consignment Booked on A Specific Flight): Belirli bir uçuşta rezerve edilmiş olan gönderi.

Örnek FSU/6

081-22210005LAXIST/T20K123

BKD/QF012/01MAY/LAXIST/T20K123/S2230/S0500-N

OSI/MORE DETAIL

RCS (Consignment Received From Shipper or Agent): Gönderici veya acenteden alınan gönderi.

Örnek FSU/6

081-22210005LAXIST/T20K123

RCS/02MAY1900/LAX/T20K123/AGENT OR SHIPPER

OSI/MORE DETAIL

MAN (Consignment Manifested on A Specific Flight): Gönderi belirli bir uçuş manifestosuna eklenmiştir.

Örnek FSU/6

081-22210005LAXIST/T20K123

MAN/QF345/03MAY/LAXIST/T20K123/S1300/S0400S

OSI/MORE DETAIL

DEP (Consignment Departed on A Specific Flight): Gönderi belirli bir uçuşta indirilmiştir.

Örnek FSU/6

081-22210005LAXIST/T20K123

DEP/QF005/04MAY/LAXIST/T20K123A1930/E0530- N

OSI/MORE DETAIL

TFD (Consignment Transferred to Another Airline): Gönderi başka bir hava yoluna transfer edilmiştir.

Örnek FSU/6

081-22210005LAXIST/T20K123

TFD/SQ/05MAY1600/SIN/T20K123

OSI/MORE DETAIL

RCT (Consignment Received From Another Airline): Başka bir hava yolundan alınan gönderidir.

Örnek FSU/6

081-22210005LAXIST/T20K123

RCT/QF/06MAY1130/SIN/T20K123

OSI/MORE DETAIL

RCF (Consignment Received From a Given Flight): Belirli bir uçuştan alınan gönderidir.

Örnek FSU/6

081-22210005LAXIST/T20K123

RCF/QF678/07MAY0800/HKG/T20K123

OSI/MOREDETAIL

NFD (Consignment Arrived at Destination and The Consignee or Agent Has Been Informed): Gönderi varış noktasına gelmiş ve alıcı veya acente bilgilendirilmiştir.

Örnek FSU/6

081-22210005LAXIST/T20K123

NFD/08MAY1530/IST/T20K123AGENT NAME

OSI/MORE DETAIL

AWD (Consignment Arrival Documents Delivered to The Consignee or Agent): Varış belgeleri, alıcıya veya acenteye teslim edilmiştir.

Örnek FSU/6

081-22210005LAXIST/T20K123

AWD/09MAY0930/IST T20K123/AGENT

OSI/MORE DETAIL

TRM (Consignment to be Transferred to Another Airline): Başka bir hava yoluna transfer edilen gönderidir.

Örnek FSU/6

081-22210005LAXIST/T20K123

TRM/SQ/SIN/T20K123

OSI/MORE DETAIL

CCD (Consignment Cleared by Customs): Gönderi gümrük tarafından onaylanmıştır.

Örnek FSU/6

081-22210005LAXIST/T20K123

CCD/10MAY0845/IST/T20K123

DLV (Consignment Delivered to The Consignee or Agent): Alıcıya veya acenteye teslim edilen gönderidir.

Örnek FSU/6

081-22210005LAXIST/T20K123

DLV/11MAY1500/IST/T20K123/AGENT

OSI/MORE DETAIL

DIS (Consignment with a Discrepancy): Gönderide bir tutarsızlık hata vardır.

Örnek FSU/6

081-22210005LAXIST/T20K123

DIS/QF090/12MAY0745/IST/SSPD/T20K123

OSI/MORE DETAIL

/MORE DETAIL

2.1.4.2. Standart Gönderilen İthalat Kargo Mesajları

Her standart ithalat kargo gönderisi ve transfer edilecek ithalat kargo gönderisi için çekilmek zorunda Kargo Durum Güncellemesi (FSU) mesajları vardır. Bunlar; RCF, NFD, TRM, DLV ve AWD SITA mesajlarıdır. Bu mesajların açıklamaları ve detaylı örnekleri konunun alt başlıklarında verilmiştir.

RCF (Consignment Received From a Flight) Teslim Alınan Kargo

Bir uçuşla gelen kargoların ilgili antrepo tarafından teslim alındığını AWB numarasıyla anlatan FSU mesajıdır. SITA programı sayesinde gönderilir.

RCF Mesajı Okuma Örneği

FSU/6

Standart Mesaj Açıklaması / MesajNumarası

081-22210005LAXIST/T20K123

AWB Numarası / Kalkış Noktası-Variş Noktası / Toplam Parça Sayısı / Toplam Kilo

RCF/QF678/07MAY0800/IST/T20K123

Statü Kodu / Taşıyıcı Kodu ve Uçuş Numarası / Kargonun Teslim Alınma Günü, Ayı ve Saati /
Variş Noktası / Toplam Parça Sayısı/ Toplam Kilo

OSI/MORE DETAIL

Farklı Hizmet Gereksinimi (Varsa) – Daha Fazla Detay

3. ETKİNLİK

Aşağıdaki FSU antrepo kabul mesajını açıklayınız. Cevaplarınızı arkadaşlarınızla paylaşarak karşılaştırınız.

FSU/6

012-99999999/DUSES/T16K354

RCF/AI666/12MAR0900/ESB/T14K356

OSI/MORE DETAIL

<http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=21857>

NFD (Consignment Arrived at Destination and The Consignee or Agent Has Been Informed)

Bir uçuşla gelen kargo, antrepoya alındıktan sonra alıcı ya da acente tarafından teslim alınmıştır. Bu mesajda SITA aracılığıyla bilgi amaçlı gönderilen bir FSU mesajıdır.

NFD Mesajı Okuma Örneği

FSU/6

Standart Mesaj Açıklaması / Mesaj Numarası

081-22210005LAXIST/T20K123

AWB Numarası / Kalkış Noktası / Varış Noktası/ Toplam Parça Sayısı / Toplam Kilo

NFD/08MAY1530/IST/T20K123/AGENT NAME

Statü Kodu / Teslimat Günü - Ayı / Teslimatın Yapıldığı Havalimanı Kodu / Toplam Parça Sayısı / Toplam Kilo / Teslimatın Yapıldığı Acente – Alıcı Adı

OSI/MORE DETAIL

Farklı Hizmet Gereksinimi (Varsa) – Daha Fazla Detay

4. ETKİNLİK

Aşağıdaki FSU acente teslim mesajını açıklayınız. Cevaplarınızı arkadaşlarınızla paylaşarak karşılaştırınız.

FSU/6

<http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=21858>

123-45678910/NYCIST/T30K900

NFD/12NOV1155/IST/ T30K900/ALI KARGO ACENTASI

OSI/MORE DETAIL

TRM (Consignment to be Transferred to Another Airline)

Uçağın iniş yaptığı destinasyondan farklı bir destinasyona gitmesi gereken kargoların, varış destinasyonu için kalkış yapacak olan ya da bir ara destinasyona gidecek olan uçağa yüklenmesi işlemi **transfer kargo** olarak adlandırılır. Transfer işleminin tamamladığını belirten kargo durum mesajı, TRM mesajıdır.

TRM Mesajı Okuma Örneği**FSU/6**

Standart Mesaj Açıklaması / Mesaj Numarası

081-22210005LAXIST/T20K123

AWB Numarası / Kalkış Noktası / Varış Noktası / Toplam Parça Sayısı / Toplam Kilo

TRM/SQ/SIN/T20K123

Statü Kodu / Transfer Yapılan Hava yolu Şirketi İkili Kodu / Varış Noktası / Toplam Parça Sayısı / Toplam Kilo

OSI/MORE DETAIL

Farklı Hizmet Gereksinimi(Varsa) – Daha Fazla Detay

5. ETKİNLİK

Aşağıdaki FSU transfer kargo mesajını açıklayınız. Cevaplarınızı arkadaşlarınızla paylaşarak karşılaştırınız

FSU/6<http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=21859>**123-45678910/DOABUD/T11K100****TRM/AI/DLM/ T11K100****OSI/MORE DETAIL**

DLV (Consignment Delivered to The Consignee or Agent)

Bir gönderinin acenteye ya da alıcı kişiye teslim edildiğini gösteren SITA mesajıdır. Bu mesaj her gönderi için yazılmalıdır.

DLV Mesajı Okuma Örneği

FSU/6

Standart Mesaj Açıklaması / Mesaj Numarası

081-22210005LAXIST/T20K123

AWB Numarası / Kalkış Noktası / Varış Noktası/ Toplam Parça Sayısı / Toplam Kilo

DLV/11MAY1500/IST/T20K123/AGENT

Statü Kodu / Teslim Tarihi-Saati / Teslimatın Gerçekleştiği Havalimanı / Toplam Parça Sayısı / Toplam Kilo/ Teslim Edilen Havalimanı / Teslim Edilen Acente- Kişi

OSI/MORE DETAIL

Farklı Hizmet Gereksinimi (Varsa) – Daha Fazla Detay

6. ETKİNLİK

Aşağıdaki FSU kargo teslimat mesajını açıklayınız. Cevaplarınızı arkadaşlarınızla paylaşarak karşılaştırınız

FSU/6

756-45698754/DUBBCN/T14K500

DLV/21DEC0430/BCN/ T14K500/CHECTOR

OSI/MORE DETAIL

<http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=21860>

AWD (Consignment Arrival Documents Delivered to The Consignee or Agent)

Bir gönderiyle alakalı evrakların, gönderinin teslimiyle beraber acenteye ya da alıcı kişiye teslim edildiğini gösteren AWB numarası içeren SITA mesajıdır. Her gönderiyle ilgili bu mesajın yazılması zorunludur.

AWD Mesajı Okuma Örneği

FSU/6

Standart Mesaj Açıklaması / Mesaj Numarası

081-22210005LAXIST/T20K123

AWB Numarası / Kalkış Noktası / Varış Noktası / Toplam Parça Sayısı / Toplam Kilo

AWD/09MAY0930/IST/T20K123/AGENT

Statü Kodu / Teslim Tarihi-Saati / Teslimatın Gerçekleştiği Havalimanı / Toplam Parça Sayısı/

Toplam Kilo/ Teslim Edilen Havalimanı / Teslim Edilen Acente-Kişi

OSI/MORE DETAIL

Farklı Hizmet Gereksinimi (Varsa) – Daha Fazla Detay

7. ETKİNLİK

Aşağıdaki FSU AWB teslimat mesajını açıklayınız. Cevaplarınızı arkadaşlarınızla paylaşarak karşılaştırınız.

FSU/6

<http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=21861>

011-11111111/ROMESB/T12K1500

AWD/31OCT0820/BCN/ T12K1500/AS KARGO ACENTESI

OSI/MORE DETAIL

8. ETKİNLİK

Aşağıdaki probleme göre sırasıyla FSU-RCF, NFD, TRM, DLV ve AWB mesajlarını ayrı ayrı hazırlayınız. Cevaplarınızı arkadaşlarınızla paylaşarak karşılaştırınız.

322-20322123 AWB numaralı 104 parça 1700 kilogram olan gönderi, hava yolu ile Frankfurt Havalimanı'ndan (FRA) Kahire Havalimanı'na (CAI) gönderilmiştir. Gönderi, 13 Aralık saat 08.10'da yola çıkmıştır. Uçağın son rotası İstanbul Havalimanı (IST) olduğu için kargo, İstanbul'da Air Balcon'a (AB) ait uçağa aktarılmıştır. Bu uçak 15 Aralık saat 11.55'te Kahire'ye hareket etmiştir. Gönderinin teslim edileceği acente firması El Mısır Cargo'dur. Gönderi, Kahire Havalimanı'ndaki antrepoya aynı gün 11.50'de teslim edilmiştir. Gönderi 17 Aralık saat 09.00'da El Nile Cargo tarafından teslim alınmıştır. Aynı firmanın görevlisi 09.15'te AWB'yi de teslim almıştır.

<http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=21862>

2.2. İTHALAT KARGO DOSYALARININ ARŞİVLENMESİ

Önceleri fiziki olarak arşivleme işlemleri çok önemliyken günümüzde dosya arşivlemeye çok fazla ihtiyaç kalmamıştır. Çünkü gittikçe gelişen teknoloji sayesinde; internet ağlarındaki hızlanma, depolama kapasitesindeki gelişim, elektronik ortamda arşivleme olanaklarının gelişmesi ile dosyalara daha kolay erişim imkânlarının bulunması vb. özellikler e-arşivlemeye geçişi hızlandırmıştır (Görsel 2.27). Örnek olarak yeni dönemde E-AWB sistemi ortaya çıkmıştır. Bu sistem üzerinden hızlı bir şekilde AWB hazırlanabilmekte, çıktı alınabilmekte, bu AWB'ye ihtiyaç duyan taraflar hızlı bir şekilde bu AWB'ye ulaşabilmekte ve e-mail olarak tüm taraflara kolayca gönderilebilmektedir.

Görsel 2.27: Elektronik arşivleme

Bu gelişmelerin yanı sıra hâlâ bazı dosyalar fiziki olarak arşivlenmektedir (Görsel 2.28). Dosya arşivleme işlemleri hava kargo taşımacılığının tüm taraflarınca farklı şekilde yapılmaktadır. Taşıyıcı firma, yer hizmetleri firması, freight forwarder firması, ithalatçı firma, antrepo, depo firması ve gümrük müşaviri taşıma işleminden sonra kendilerinde bulunması gereken dosyaları ayrı ayrı arşivlemektedir. Bunun yanında bazı gönderiler için başka aracı firmalara gerek duyulabilmekte ve yine özel dokümanlar da bulunup arşivlenebilmektedir. Tüm taraflarca arşivlenen dosyalar, aynı dosyanın farklı nüshaları (kopyaları) olabilmektedir.

Görsel 2.28: Fiziki arşivleme

2.2.1. Hava Yolu Firmasınca Arşivlenen Belgeler

- Hava Yolu Beyan Formu
- Ordino
- Rezerve Tutanağı
- İthalat Ambar Onayı
- Geliş Kargo Manifestosu
- Konşimento Nüshası
- NOTOC

2.2.2. Yer Hizmetleri Firmasınca Arşivlenen Belgeler

- Ordino'nun aslı
- Gümrük Beyan Formu
- Hava Yolu Beyan Formu
- Gümrük Kapısı Çıkış Fişi
- Konşimento Nüshası
- Kargoyu teslim alan kişinin vekâletname kopyası

- Varış Bildirimi
- Özet Beyan Formu
- Sundurma Giriş Listesi (Ambar Listesi)
- NOTOC

2.2.3. İthalatçı Firma Tarafından Arşivlenen Belgeler

- Fatura (invoice)
- Çeki Listesi (Packing List)
- Menşe Şahadetnamesi (Certificate of Origin, EUR1)
- Banka ödeme swift mesajı örneği (öde-me yapıldığına dair)
- Ordino
- Ürün muhteviyatına göre gerekli sertifikalar (CE Certificate, TSE Belgesi vs.)
- Konşimento (AWB) nüshaları dosyalanır, 1 yıl arşivde saklanır ve 2. yılda genel arşive gönderilir.

- Navlun faturası
- Gümrük Beyan Formu
(İthalat Beyannamesi)

2.2.4. Freight Forwarder Tarafından Arşivlenen Belgeler

- Konşimento (AWB)
- Ordino kopyası
- Ordino Ödeme Faturası
- Navlun Faturası
- Mal beraberli evrakları varsa
(Invoice, Packing List, Menşei vs.)

2.2.5. Antrepo Tarafından Yapılan Arşivleme

- Sundurma Giriş Listesi (Ambar Listesi)
- Ordino kopyası

2.2.6. Depo Tarafından Arşivlenen Belgeler

- İrsaliye

2.2.7. İç Taşıyıcı Tarafından Arşivlenen Belgeler

- Sevk İrsaliyesi
- Duruma Göre Çeki Listesi (Packing List)
- Tehlikeli madde ise duruma göre teslim tutanağı

2.2.8. Gümrük Müşaviri Tarafından Arşivlenen Belgeler

- Gümrük Beyan Formu
- Gümrük Özet Beyanı
- AWB
- Kapı Çıkış Fişi Kopyası
- Ordino

9. ETKİNLİK

Kitap içinde "Bunları biliyor musunuz?" adlı mavi ve yeşil kutucuklarda verilen bilgileri, aşağıdaki uygun renkli yerlere kitaptaki sıralamaya göre yerleştirerek hikâyeleri tamamlayınız. Etkinlik sonunda sınıfta bu konular hakkında tartışınız ve hikâyeler için başlık belirleyiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A) Aşağıdaki boş bırakılan parantezlere cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. (...) Yüklü taşımak için sözleşme imzalamış firmaya freight forwarder denir.
2. (...) FSU mesajları kargonun nereden geldiğini belirtir.
3. (...) Bir kuruluşun yaptığı işi o kuruluş dışında ve o kurum adına ve hesabına yapan, karşılığında komisyon alan daha küçük kuruluş acentedir.
4. (...) Üzerinde yükleyici, alıcı, ihbar merci bilgileri başta olmak üzere söz konusu ticari işlemle ilgili her türlü bilginin yer aldığı kıymetli evrak konşimentodur.
5. (...) Dolly, palet ve konteynerin uçaklara yüklenmesi ve indirilmesinde kullanılan yükselip alçalma ve yüklere hareket verebilme özellikleri ile donatılmış araçtır.

B) Aşağıdaki boşlukları uygun ifadelerle doldurunuz.

6. Yığma, istif şeklinde yapılan yükleme işlemine denir.
7. Uluslararası depolara denir.
8. IATA'nın açılımı..... şeklindedir.
9. SHGM'nin açılımı..... şeklindedir.
10. Konşimentoya karşılık eşyanın çekilebilmesi için düzenlenen talimata denir.

C) Aşağıdaki soruların doğru cevaplarını işaretleyiniz.

11. Aşağıdakilerden hangisi "özel kargo" çeşitlerinden biri değildir?

- A) Canlı hayvanlar B) Cenazeler C) Endemik bitkiler
D) Mobilyalar E) Tehlikeli maddeler

12. Havacılıkta yolcu harici, bir bedel karşılığında taşınan eşya anlamına gelen sözcük aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Havacılık B) Hizmet C) Kargo D) Taşımacılık E) Ürün

13. Aşağıdakilerden hangisi hava kargo taşımacılığında kural koyucu ve düzenleyici otoritelerden biri değildir?

- A) UNICEF B) FIATA C) ICAO D) IATA E) TIACA

14. “Ülkede üretilmeyen ya da üretilse dahi üretim miktarı veya ürün özellikleri yeterli gelmediğinden vatandaşlarının daha farklı ürünlere ihtiyaç duyması sebebiyle yurt dışından ürün satın alınmasına denir.” **tanımına aşağıdakilerden hangisi uygundur?**

- A) İhracat
- B) İthalat
- C) Mal alımı
- D) Ordino
- E) Satın alma

15. **Aşağıdakilerden seçeneklerden hangisinde canlı hayvan taşımacılığı yapılması konusunda yayınladığı talimatlara uyulması gereken kurumlar doğru verilmiştir?**

- A) CITES, OIE ve BM
- B) CITES, OIE ve AB
- C) CITES, IATA ve FIATA
- D) OIE, IATA ve ICAO
- E) IATA, ICAO ve TIACA

16. “Söz verilen işin gerçekleştirilmesi.” **verilen bu cümle aşağıdaki belgelerden hangisinde belgenin amacı olarak yazmaktadır?**

- A) AWB
- B) Gümrük Özet Beyanı
- C) Gümrük Özet Beyan Formu
- D) Manifesto
- E) NOTOC

17. Taşıt aracı ve gümrüğe sunulan eşya ile ilgili genel bilgilerin yer aldığı ve taşıyıcı veya temsilcisi tarafından yapılan sade bir beyandır.” **tanımına aşağıdaki ifadelerden hangisi uygundur?**

- A) BİLGE
- B) Elektronik Beyanname
- C) Hava Yolu Beyan Formu
- D) Gümrük Formu
- E) Gümrük Özet Beyan Formu

18. **Aşağıdakilerden hangisi gelen uçağın beraberinde gelen evraklardan biri değildir?**

- A) AWB'nin 2.Nüshası
- B) AWB'nin 3.Nüshası
- C) Geliş Kargo Manifestosu
- D) Yolcu Manifesto
- E) NOTOC

19. **Hava kargo manifestosu aşağıda verilen hangi SITATEX mesajı ile karşı istasyona iletilir?**

- A) DLV
- B) FFM
- C) FSU
- D) MFF
- E) NFD

20. Aşağıdakilerden hangisi Geliş Kargo Manifestosu'nun içeriğindeki bilgilerden biri değildir?

- A) AWB numarası
- B) Alıcı vergi numarası
- C) Kargo ağırlığı
- D) Kargo parça sayısı
- E) Kargonun türü

21. Aşağıdaki kısaltmalardan hangisi cenazenin kısa kodudur?

- A) EAT
- B) HEG
- C) HUM
- D) PEP
- E) PES

22. Havacılıkta tüm birimlerin bilgilenmesi için özel kodlar kullanılarak gönderilen mesajların oluşturulduğu sistemin adı aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) APPTX
- B) MESSENGERTX
- C) SITÀTEX
- D) SITÀAPPTX
- E) WHATSTX

23. Aşağıdakilerden hangisi “Hasar Tespit Tutanağı” düzenlenmesini gerektirmez?

- A) Kargonun ambalajının zarar görmesi
- B) Kargoda yanık fark edilmesi
- C) Kargonda yırtık fark edilmesi
- D) Kargo paketinin düzenli olması
- E) Kargo paketinde patlak fark edilmesi

24. Aşağıdaki FSU mesajlarından hangisi teslim alınan kargo mesajının kısaltmasıdır?

- A) AWD
- B) DLV
- C) NFD
- D) RCF
- E) TRM

25. Aşağıdaki FSU mesaj kısaltmalarından hangisi kargonun teslim edildiği acente ya da alıcıyı belirtmektedir?

- A) AWD
- B) DLV
- C) NFD
- D) RCF
- E) TRM

26. Aşağıdaki FSU mesaj kısaltmalarından hangisi transfer edilen kargo mesajının kısaltmasıdır?

- A) AWD
- B) DLV
- C) NFD
- D) RCF
- E) TRM

27. Aşağıdaki FSU mesaj kısaltmalarından hangisi acente ya da alıcıya teslim edilen kargo mesajının kısaltmasıdır?

- A) AWD
- B) DLV
- C) NFD
- D) RCF
- E) TRM

28. Aşağıdaki FSU mesaj kısaltmalarından hangisi gönderi evraklarının acente ya da alıcıya teslim edildiğini belirten kargonun AWB numarasını gösteren mesajının kısaltmasıdır?

- A) AWD
- B) DLV
- C) NFD
- D) RCF
- E) TRM

29. Aşağıdakilerden hangisi gümrük müşaviri tarafından arşivlenen belgeler arasında değildir?

- A) Gümrük Beyan Formu
- B) Gümrük Özet Beyanı
- C) Kapı Çıkış Fişi Kopyası
- D) Sundurma Giriş Listesi
- E) Ordino

30. Aşağıdakilerden hangisi yer hizmetleri firması tarafından arşivlenen belgeler arasında değildir?

- A) Gümrük Kapısı Çıkış Fişi
- B) Çeki listesi
- C) Kargoyu teslim alan kişinin vekâletname kopyası
- D) Konşimento nüshası
- E) Varış Bildirimi

31. Aşağıdakilerden hangisi taşıyıcı firma tarafından arşivlenen belgeler arasında değildir?

- A) İthalat ambar onayı
- B) Geliş Kargo Manifestosu
- C) Kargoyu teslim alan kişinin vekâletname kopyası
- D) Konşimento nüshası
- E) Ordino

32. Aşağıdakilerden hangisi gelen uçağı boşaltma işlemlerinden biri değildir?

- A) Kargo memuru, gelen uçaktan uçak zarfını teslim alır.
- B) Kargo memuru, konşimento üzerinden ULD numaraları ile dökme kargoları (bulk) bir bir inceler.
- C) Kargoları aprondan geçici süreyle bekleyecekleri alan olan araçlara gönderilir.
- D) Kullanılacak olan indirme araçlarının ve ramp personellerinin hazır olması sağlanır.
- E) Uçaktan indirmeden önce mutlaka kargoların üzerindeki etiketler kontrol edilir.

33. Aşağıdakilerden hangisi değerli kargo kabulünde dikkat edilmesi gereken işlemler arasında değildir?

- A) Ambara alındığında AWB kontrolü yapılmalıdır.
- B) Güvenli bir alanda muhafaza edilmelidir.
- C) Karışık kargo içinde bulunmalıdır.
- D) İçeriğın dökülmesine engel olacak bir paket seçilmelidir.
- E) Paket görünür zorlama izi bırakmadan veya mührü koparmadan içeriğe ulaşamayacak şekilde kapatılmış olmalıdır.

34. Aşağıdakilerden hangisi canlı hayvan kabulünde dikkat edilmesi gereken işlemler arasında değildir?

- A) Çıkıştan varışa kadar tüm uçuşları için rezervasyonların yapılmış ve onaylanmış olması gerekir.
- B) Çıkış, varış ve varsa transfer ülkelerinin kuralları kontrol edilmiş ve yerine getirilmiş olmalıdır.
- C) FIATA Live Animal Regulation kitabındaki şartlara uyulmuş olmalıdır.
- D) Varışta malın tesliminin gecikmemesi için gerekli önlemler alınmış olmalıdır.
- E) RULES kontrolü yapılmalıdır.

35. Aşağıdakilerden hangisi House Air Waybill'in özelliklerinden biri değildir?

- A) Ara Hava Yolu Konşimentosu anlamına gelir.
- B) Bu belgede taşıyıcının ilgili kargonun taşınmasıyla alakalı herhangi bir sorumluluğı yoktur.
- C) Bu ne taşıma belgesi ne de bir sözleşmedir.
- D) Kargonun teslim edildiğini gösteren bir tür tutanak niteliğindedir.
- E) Master Air Waybill'in aynısıdır.

KAYNAKÇA

- Kierzkowski, A. (2012). IATA Canlı Hayvan Taşımacılığı Yönetmelikleri Işığında Hava Taşımacılığı ile Canlı Hayvan Taşınmasının Seçkin Yönleri.
- Seçkin, N. (2017). Uluslararası ticarete kullanılan belgelerin elektronik ortama taşınma süreci Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Ticaret Üniversitesi
- Balık, M. F. (2015). Hava kargo taşımacılığı ve Türkiye’de ki gelişimini etkileyen faktörler Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Hasdemir E. (2012) “Türkiye’de Hava Kargo Taşımacılığının Gelişimi”. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Batur S. (2008) “Hava Yolcu ve Kargo Taşımacılığı; Dünyada ve Türkiye’de Uygulamalar” . Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gün D. (2007). “Hava Kargo Pazarının Lojistik Açısından Değerlendirilmesi ve Türkiye İçin Durum Analizi”. Anadolu Üniversitesi. Doktora Tezi.
- Kolaşinliler A. “İthalat ve İhracat Süreçleri, Dahilde İşleme Rejiminin Avantajları ve İhracatçıya Yapılan Geri Ödemeler”. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Eliuz N. (2019). “Gümrük Birliği Sürecinde İthalat Mevzuatı ve İthal Ürün Kompozisyonundaki Değişim”. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
- Erdal M., Çancı M. (2013) Uluslararası Taşımacılık Yönetimi, İstanbul, Utikad Yayınları.
- Popescu, A., Keskinocak, P., al Mutawaly, I (2011). “The Air Cargo Industry” Eno Transportation Foundation. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Yayınları, (2015) “Ramp Hizmetleri”, Kargo Hizmetleri”, “Harekat Hizmetleri”, “Tehlikeli Maddelerin Havayolu ile Emniyetli Taşınması” Ankara International Air Transport Association. “IATA Dangerous Goods Regulations 2010”, “IATA Tact Rules 2019”, “IATA Live Animals Regulations 2020”.
- Küçük, Ö., & Coşkun, S. (2014). “Tehlikeli Maddelerin Hava Yolu İle Taşınması Ve Türkiye Uygulamaları” II. Ulusal Lojistik Ve Tedarik Zinciri Kongresi
- Çelik A. (2015). “Hava Kargo Taşımacılığı ve Türkiye”. Konya, KTO Raporları.
- Türk Hava Yolları Eğitim Dokümanı. (2009). “Yük Kontrol ve Denge”. İstanbul

Genel Ağ Kaynakçası

- Sky Brary,”Unit Load Devices (ULD)” içinde. Erişim adresi: [https://www.skybrary.aero/index.php/Unit_Load_Devices_\(ULD\)](https://www.skybrary.aero/index.php/Unit_Load_Devices_(ULD)), Erişim tarihi: 25/11/2020
- Sky Brary,”Flight Operation Briefing notes of Airbus” içinde. Erişim adresi: <https://skybrary.aero/bookshelf/books/1178.pdf>, Erişim tarihi: 27.11.2020
- Sky Brary,” Loading of Aircraft with Cargo” içinde. Erişim adresi: https://www.skybrary.aero/index.php/Loading_of_Aircraft_with_Cargo, Erişim tarihi: 25/12/2020
- Sky Brary , “Normal Checklists and Crew Coordination (OGHFA BN)” Erişim adresi: <https://skybrary.aero/articles/normal-checklists-and-crew-coordination-oghfa-bn>, Erişim tarihi: 25/12/2020
- Sky Brary , “Transporting Live Animals By Air” içinde. Erişim adresi: https://www.skybrary.aero/index.php/Transporting_Live_Animals_By_Air, Erişim tarihi: 15/12/2020
- Corporate Finance Institute, “Air Waybill (AWB)”, <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/other/air-waybill-awb/>, Erişim tarihi: 28/11/2020
- Mevzuat, “Elektronik Ortamda Özet Beyan Verilmesi Uygulamasına İlişkin Rehber” içinde. Erişim adresi: <https://www.mevzuat.net/fayda/elektronik-ortamda-ozet-beyan-verilmesi.aspx>, 01/01/2021.
- Mevzuat net, “Gümrük Mevzuatı” içinde. Erişim adresi: <https://mevzuat.gov.tr/mevzuat?Mevzuat-No=4458&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5/>, Erişim tarihi: 17.12.2020

Mevzuat, “İhracat Yönetmeliği” içinde. Erişim adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/anasayfa/Mevzuat-FihristDetayIframe?MevzuatTur=7&MevzuatNo=10365&MevzuatTertip=5>, Erişim tarihi: 30/11/2020

Mevzuat, “Tehlikeli Maddelerin Havayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik” içinde. Erişim adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/File/GeneratePdf?mevzuatNo=24512&mevzuatTur=KurumVeKurulus-Yonetmeli&mevzuatTertip=5> Erişim tarihi: 30/11/2020

Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri, “Gümrük Beyannamesi” içinde. Erişim adresi: <https://www.oaib.org.tr/tr/bilgi-merkezi-ihracat-belgeleri-gumruk-beyannamesi-gumruk-beyannamesi.html>, Erişim tarihi: 13/12/2020

Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri, “Özet beyan örneği” içinde. Erişim adresi: <https://oaib.org.tr/tr/bilgi-merkezi-ihracat-belgeleri-gumruk-mudurluklerince-istenen-evraklareksik-gumruk-ozet-beyan-formu.html>, Erişim tarihi: 02/01/2021

IFALPA (2018), “NOTOC” içinde. Erişim adresi: <https://www.ifalpa.org/media/3118/18pos16-notocs.pdf>, Erişim tarihi: 28/12/2020

IATA, “Regulations, I. P. C.” içinde. Erişim adresi: <https://www.iata.org/publications/store/Pages/pe-rishable-cargo-regulati-ons.aspx>, Erişim tarihi: 30/11/2020

International Council on Archives, “What are archives?” içinde. Erişim adresi: <https://www.ica.org/en/what-archive>, Erişim tarihi: 18/12/2020

NV Logististics, “Bringing benefits & added value with e-archiving” içinde. Erişim adresi: <https://www.nvlogistics.com/wp-content/uploads/2015/02/e-freight-case-study-nv-logistics-1.pdf>, Erişim tarihi: 26/12/2020

AWB Editor, “Air Waybill örneği”, Erişim adresi: <https://awbeditor.com>, Erişim tarihi: 12/12/2020

Export Act, “İhracatta Gümrük Beyannamesi örneği”, Erişim adresi: <http://www.exportact.com/ihracatta-gumruk-beyannamesi/> Erişim tarihi: 15/12/2020

Logistics Operational Guide, “Hava yolu Kargo Manifestosu”, Erişim adresi: <https://log.logcluster.org/download/attachments/9406392/LOG-4-3-AIR%20OPERATIONS-Cargo%20Manifest.doc?a-pi=v2>, Erişim tarihi: 28/11/2020

Gold Air, “Notoc örneği”, Erişim adresi: https://goldairtraining.wordpress.com/8-subat-2006-ups-dc-8-70-1307-sefer-sayili-ka-zasinin-incelemesi/dgtp1-en-12_123noc/, Erişim tarihi: 03/01/2021

Scribd, “Checklist örneği”, Erişim adresi: <https://www.scribd.com/document/329221064/Iata-Live-A-nimals-Acceptance-C-heck-List>, Erişim tarihi: 02/01/2021

Kazdal, K. İ. (2018, 27 Nisan) “Gümrük Vergisi” [Web günlük postası] Erişim adresi: <https://www.neoldu.com/gumruk-vergisi-33242h.htm>, Erişim tarihi: 19.11.2020

Eker Ö. (2015, 24 Haziran) “Air Waybill Nedir? Nasıl Hazırlanır?” içinde: Erişim Adresi: <https://www.disticaret.biz.tr/2015/06/air-waybill-nedir-nasil-hazirlanir.html?m=1>, Erişim tarihi: 25.11.2020

Cargo Community Network, “Freight Status Update (FSU) Messages” Erişim adresi: <http://ccnhub.com.au/fsu/>, Erişim tarihi: 19.11.2020

Plures Air, “IATA Hava Kargo Acentesi” içinde: Erişim Adresi: <http://www.ucak-kargo.com/iata-hava-kargo-acentesi.html>, Erişim tarihi: 12.12.2020

BLN Gümrük, “İthalat Nedir?” içinde. Erişim adresi: <https://www.blngumruk.com/ithalat-nedir/>, Erişim tarihi: 17.12.2020

Seyrüseferim, “NOTOC nedir?” içinde. Erişim adresi: <https://seyruseferim.com/notoc-nedir/>, Erişim tarihi: 03.01.2021

Görsel Kaynakçası

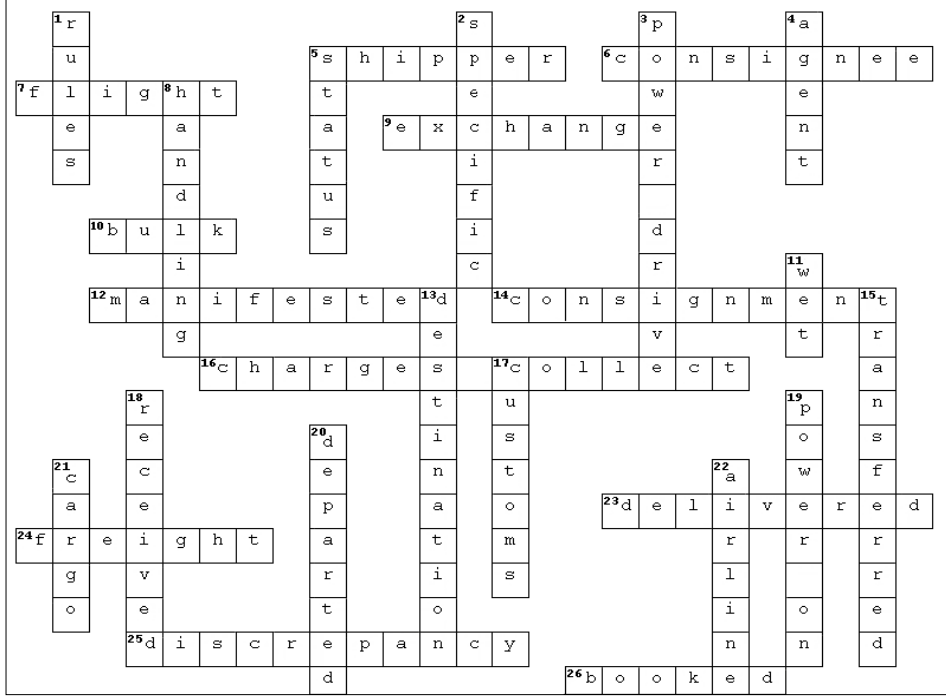

<http://kitap.eba.gov.tr/karekod/Kaynak.php?KOD=1605>

CEVAP ANAHTARI

HAZIRLIK

1. Etkinlik

2. Etkinlik ğ, b, a, h, c, d, ç, ı, e, f, g

1. ÖĞRENME BİRİMİ

Doğru Yanlış 1.Y 2.D 3.Y 4.D 5.D

Boşluk Doldurma 6. Gümrük Beyannamesi 7. Yeşil 8. Tehlikeli maddeler 9. Kendiliğinde yanıcı maddeler 10. Perishable (bozulabilir)-Keep Temperature (sıcaklığı koru)

Çoktan Seçmeli 11.D 12.A 13.A 14.E 15.C 16.E 17.D 18.B 19.B 20.D
21.A 22.D 23.C 24.A 25.B 26.D 27.E 28.B 29.E 30.B

2. ÖĞRENME BİRİMİ

2. Etkinlik 6, 5, 8, 7, 2, 1, 4, 3

Doğru Yanlış 1.Y 2.Y 3.D 4.D 5.Y

Boşluk Doldurma 1. Bulk yükleme 2. Antrepo 3. The International Air Transport Association
4. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü 5. Ordino

Çoktan Seçmeli 11.D 12.C 13.A 14.B 15.A 16.A 17.E 18.A 19.B 20.B
21.C 22.C 23.D 24.D 25.C 26.E 27.B 28.A 29.C 30.B
31.C 32.C 33.C 34.C 35.E

EK

Air Waybill (Hava Yolu Konsimentosu)

Shipper's Name and Address		Shipper's Account Number		Not Negotiable <h2 style="margin: 0;">Air Waybill</h2> Issued by Copies 1, 2 and 3 of this Air Waybill are originals and have the same validity.					
Consignee's Name and Address		Consignee's Account Number		It is agreed that the goods described herein are accepted in apparent good order and condition (except as noted) for carriage SUBJECT TO THE CONDITIONS OF CONTRACT ON THE REVERSE HEREOF. ALL GOODS MAY BE CARRIED BY ANY OTHER MEANS INCLUDING ROAD OR ANY OTHER CARRIER UNLESS SPECIFIC CONTRARY INSTRUCTIONS ARE GIVEN HEREON BY THE SHIPPER, AND SHIPPER AGREES THAT THE SHIPMENT MAY BE CARRIED VIA INTERMEDIATE STOPPING PLACES WHICH THE CARRIER DEEMS APPROPRIATE. THE SHIPPER'S ATTENTION IS DRAWN TO THE NOTICE CONCERNING CARRIER'S LIMITATION OF LIABILITY. Shipper may increase such limitation of liability by declaring a higher value for carriage and paying a supplemental charge if required.					
Issuing Carrier's Agent Name and City				Accounting Information					
Agent's IATA Code		Account No.							
Airport of Departure (Addr. of First Carrier) and Requested Routing				Reference Number		Optional Shipping Information			
To	By First Carrier	Routing and Destination	to	by	to	by			
Airport of Destination		Requested Flight/Date		Amount of Insurance		INSURANCE - If carrier offers insurance, and such insurance is requested in accordance with the conditions thereof, indicate amount to be insured in figures in box marked "Amount of Insurance".			
Handling Information							SCI		
HOLD FOR PICKUP									
No. of Pieces RCP	Gross Weight	kg lb	Rate Class Commodity Item No.	Chargeable Weight	Rate Charge	Total	Nature and Quantity of Goods (incl. Dimensions or Volume)		
Prepaid		Weight Charge		Collect		Other Charges			
Valuation Charge		Tax		Total Other Charges Due Agent		I hereby certify that the particulars on the face hereof are correct and that insofar as any part of the consignment contains dangerous goods. I hereby certify that the contents of this consignment are fully and accurately described above by proper shipping name and are classified, packaged, marked and labeled, and in proper condition for carriage by air according to applicable national governmental regulations.			
Total Other Charges Due Carrier		Total Prepaid		Total Collect				Signature of Shipper or his Agent Executed on (date) at (place) Signature of Issuing Carrier or its Agent	
Currency Conversion Rates		CC Charges in Dest. Currency		Charges at Destination					
For Carrier's Use only at Destination									